

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. ΤΕΤΧΟΣ ΙΕ'.

ΠΛΗ. 54-59.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Μ. ΔΙΤΕΛΟΠΟΥΛΟΥ,

(Eni τῆς ἑδρᾶς Βορρῆως.)

4872.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

YPO

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΔΑΠΑΝΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 1872.

ΤΕΥΧΟΣ ΙΕ'.

*Apt0. 417.

(Or. II, 54)

. ας .
 -χ)αι του
 η, τῆς, συμμαχι-
 αν . . . -τ)α σύμμαχα, εἰ δὲ
 5 . . . -τ)ας] ὡν ἀρχάς, ὅπῃαι ἐ-
 ρχ)ουεν ἐν ἐκείναις τεῖ
 πόλεις. Ἐπανέουσαι δὲ τ-
 ὦν ἔρχον κατὰ τὴν Ὀλυμπί-
 10 ἰδα ἐκαστὴν τὰς ἀρχὰς ὁ-
 μνουύρας. Ὅπότεροι δ' ἄμ π-
 αραβαῖνουεν τὰς συνθή-
 κας ἀπώπειν τὰ δέκα τάλ-
 αντα. Τῶν δὲ δέκα τάλαντω-
 ν τὸ ἐπιδέκατον ἱερὸν εἶ-
 15 ναι τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀναγ-
 ράβει τὰς συνθήκας ἐν σ-
 τήλει Ἐρετριᾶς μὲν Ἀμα-
 ρουοὶ Ἰουστιαῖς δὲ ἐπὶ Κ-
 ηναῖον ἐν τοῖς ἱεροῖς.

Τὸ λαίψανον τοῦτο τῶν συνθηκῶν τῆς συμμαχίας τῶν Ἑσπεριέων καὶ Ἰουστινιέων διεδώθη ἐπὶ τεμαχίου πλακῶς μαρμαρίνης ἐχούσης τὰς μὲν πλαγίας πλευρὰς καὶ τὸ κάτω μέρος σῶα, τὸ δὲ ἄνω μέρος κολλόβον. Τὸ πλάτος τῆς πλακῶς εἶναι 330 χιλιοστά

τοῦ γαλλικοῦ μέτρου, τὸ πῆχος 75, τὸ δὲ νῦν σωζό-
μενον μέγιστον μήκος 475 χιλιοστὰ. Ἡ ἐπὶ τοῦ πί-
νακος εἰκὼν τοῦ τετραγώνου ἔχει τὸ ἥμισυ τοῦ μήκους
καὶ πλάτους.

Τὸ τετράγωνον ὑπάρχει νῦν ἐν τῇ συλλογῇ τῇ ἐν τῷ

Βαρβακείο ἀγορασθὲν τῷ 1870 ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας. Ἐλεγε δὲ περὶ τοῦ τεμαχίου ὁ πωλῆσας αὐτὸ εἰς τὴν Ἑταιρίαν, ὅτι ὤρεν ἐν Εὐβοίᾳ ἐν οἰκίᾳ χωρικοῦ ἐν χωρίῳ καίμηνῳ μεταξὺ Ἀγίας Ἀννης καὶ Σερροχωρίου, ἀλλ' οἱ οὗτοι τοῦ χωρικοῦ οὐτε τοῦ χωρίου τὸ ὄνομα ἐνθυμείται. Ἄλλος δὲ τις ἐξ Ἀθηνῶν, συγχρόνως ὡν μετὰ τοῦ πωλητῆς ἐν Εὐβοίᾳ, ἔδιδάσκον, ὅτι τὸ τεμάχιον ὑπῆρχεν ἐν τῷ χωρίῳ τῆς Εὐβοίας Βάθειας, τοῦ πλησίον τῆς Ἑρετρίας καίμηνῳ, ἐγένετο δὲ γνωστὸν εἰς τὴν πολιτὴν ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς δημορχίας Νέων Ψαρῶν. Οὗτος, νομίζον, ἔλεγε πιθανώτερον.

Ἡ ῥα κωμὴ αὐτῆ τῶν εἰδήσεων περὶ τοῦ χωρίου τῆς Εὐβοίας, ἐνθα ὁ λίθος εὐρήθη καίμηνος, δὲν δύναται μὲν ὁ ἐγγεγραμμένος ὑποφάν περὶ τῆς γνωστότητος τοῦ λίθου, ἀλλ' ἀρραίει ἡμῖν λογρὸν νῦν τεμαχίον περὶ τῆς θέσεως τῆς Ἀμαρυνθίου, ἣν νομίζουσι τινες, εἰς ἔκκετο, ἐνθα ἀπέρχεται νῦν τὸ χωρίον τῆς Εὐβοίας Βάθειας (ἀρ. Ἀρχ. Ἐφ. Π. Β. σελ. 325).

Ἀλλὰ τὸ τεμάχιον οὗτο εἶναι ἐκ τῆς ἐν Ἀμαρυνθῷ ἱσταμένης στήλης, εἰτε ἴσως ἐκ τῆς στήλης ἐπὶ Κηναίων ἐν τῷ ἱερῷ ἀνακειμένης, εἶναι πολλοῦ λόγου ἔξω, διότι ἐπικυροῖ τὰς τῶν ἀρχαίων μαρτυρίας, καθ' ὅς οἱ Ἑρετριεῖς ἔχρυντο τῷ Ρ' ἀντὶ τοῦ Σ' καὶ ἑκαμυθεύοντο διὰ τὴν χρῆσιν ταύτην (Οἱ Ἀθηναῖοι *de dialect.* gr. I σελ. 227, 236. II σελ. 71). Πρὸς αὐτὴν δ' ἡμῖν παραδείγματα περὶ τῆς χρήσεως ταύτης, περιέχον τὰς λέξεις $\alpha\pi\epsilon\rho\alpha\iota$, $\delta\epsilon\rho\sigma\upsilon\rho\iota$, $\delta\epsilon\mu\nu\sigma\upsilon\rho\alpha\varsigma$, $\pi\epsilon\rho\alpha\beta\epsilon\iota$ ἠ. ὡς ἐν τῶν κοινῶν ἀπόσσει, ἀρχουσιν, ὀμνύουσας, παραβαίνουσιν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ συνθήκαι εἶναι τῶν Ἑρετριέων καὶ Ἰστιαίων, πρέπει νὰ εἰκόσωμεν, ὅτι ἡ χρῆσις αὐτῆ τοῦ Ρ', ἦν ὁ Βουλκας (ἐν λ. Χαλκιδεύς) ἱεκατείνεται εἰς τοὺς Χαλκιδεῖς, ἐπεξετείνεται καὶ εἰς τοὺς Ἰστιαίους.

Ἡ χρῆσις αὐτῆ τοῦ Ρ' ἀντὶ τοῦ Σ' ὑπῆρχε μὲν ἴσως ἐπὶ πολλὴν τινα χρόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ γραφῇ βεβαίως ἐξῆλθεν ἑνωρίς. διότι ἐν τῇ περιέγραψι τῆς λίμενης συνθήκῃ τῶν Ἑρετριέων μετὰ τοῦ Χαιρεφάνους (Ἀρχ. Ἐφ. Π. Β. ἀρ. 104), ἥτις μετὰ τὰς συνθήκας ταύτας τῆς συμμαχίας εἶναι τὸ ἀρχαιότερον μνημεῖον ἐξ Ἑρετρίας, ὅπου γνωρίζομεν, ἀνῆκει δ' ἀναμνησθῆναι εἰς τοὺς Μακεδονικοὺς χρόνους (ἀρ. αὐτῶν, σελ. 332), οὐδὲ ἴσως τοιαύτης τοῦ Ρ' χρήσεως ὑπεμφαίνεται.

Ἡ στήλη εἶναι μαρμαρεὺ ἐγγχωρίῳ φασκῇ καὶ ἀκριβῶς στοιχῶδον γεγραμμένη, τὰ δὲ γράμματα εἶναι εὐμεγέθη καὶ εὐκρινῆ, τὰ Ρ' καὶ Β' καὶ ῥ' γνωρίζον. Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς στήλης, ὡς μαρτυρεῖ τὸ τεμάχιον, ἐπεκράτει ἀνωμαλία εἰς τὴν χρῆσιν τῆς διερθόγγου ΟΥ, γραφομένης ὅτε μὲν Ο, ὅτε δὲ ΟΥ, ὡς δεῖκνύσιν τὰ ἐπανανοσθαί, τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ διερθόγγος η' ἐγράφετο, φαίνεται, μόνιμος ΚΙ, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἑκατέρη τῇ στήλει, ἥτις γραφῇ ἀπὸ τῆς 102. ΟΥ. ἐμφανίζεται ἐν ταῖς Ἀττικαῖς ἐπιγραφαῖς (πρὸς Ραγ. ΑΗ 385, 393) καὶ συχνότερα γίνεταί κατὰ τοὺς Μακεδονικοὺς χρόνους. Ἀλλ' ὑπάρχει ἐν τῷ τεμαχίῳ καὶ ἀνωμαλία εἰς τὴν χρῆσιν τῆς διερθόγγου ω, γραφομένης ὅτε μὲν ω ὅτε δὲ ΟΙ, ὡς δεῖκνύσιν αἱ λέξεις ἐπὶ Κηναίων, ἐν τοῖς ἱεροῖς. Τὸ δὲ Ἀμαρυνθοὶ ἔχει βεβαίως ὡς τὰ Ἀττικὰ Θεοτικοῖ, Ἀθωνικοῖ κττ. Τῇ ἀνωμαλίᾳ ταύτης γραφῆς τῆς διερθόγγου ω παρὰ βεβαίως ἐκ τῶν Ἀττικῶν ἐπιγραφῶν τῆς μετ' Εὐκλείδην γραφῆς ἡμῖς τοῦλάχιστον δὲν δυνάμεθα νὰ προσεγγίσωμεν. Πρὸς τοῦτους Ἰστιαίους γέγραπται διπλῶ σίγμα, ὡς καὶ ἀλλοῦχο (CIG 25) τὸ ΣΤ προηγούμενον Ι ἀπηνετὶθ διπλοῦν ἔχον τὸ σίγμα. Ἀλλ' ὁ χαρακτὴς εἰτε ὁ γραμματεὺς, ἴσως τὸ Ὀλυμπιάς, δὲν μετέβαλε τὸ μ εἰς ν, ὡς ἀπαντᾷται ἀλλοῦχο, (CIG. 41, πρὸς. Fr. El. ep. gr. σελ. 49), ἀλλ' ἀκολουθῶν τὴν προορῶν ἐγγραφὴν διπλοῦν μ. Ἐκ τῶν ἀνωμαλιῶν τούτων πλὴν τῆς διὰ τοῦ ΕΙ γραφῆς τῆς διερθόγγου η' τῆς δοτικῆς οὐδεμία ἄλλη ἐμφανίζεται ἐν τῇ περιέγραψι τῆς λίμενης λιθῶ τῶν Ἑρετριέων.

Αἱ συνθήκαι ἦσαν βεβαίως σύντομοι. Τοῦτο μαρτυρεῖται ὅτι αὐτῶν καὶ τὸ πλῆτος καὶ πῶτος τῆς στήλης. Μετὰ τοὺς ὅρους τῶν συνθηκῶν, οἵτινες δὲν πρέπει νὰ ᾤσαν πολλοί, καὶ ὡς κυριώτερος φαίνεται ἡ ἱκμία τῶν δόκω τολάντων, ἡ ἐπικειμένη εἰς τοὺς παραβάτας, ἡ ἀκολούθου ἐν τοῦ ὅρκου (πρὸς. Θουκ. 3, 47). Οἱ πρῶτοι κολοῦσι τὴν τὸν ὅρκου, ἀπινόμενοι ἐκ τῶν ἐπομένων ἐπὶ τὸν ὅρκου, ἀπινόμενοι δὲ τὸν ὅρκου, φαίνεται ὅτι εἶναι ἐκ τοῦ μέρους τῶν συνθηκῶν, ἐνθα ὥρριζτο, εἰναι ὡρριζον νὰ ὁμαίωσι τὸν πρῶτον ὅρκον. Ἀλλὰ πολλὴν δυνάμειν παρέχουσι εἰς τὴν ἀνὸρθωσιν τῆς ἐνοίας ταύτης τὰς παρὰ σφαιρὸντα λειψαυα καὶ μέλιστα τὰ ἐν τῷ ὁρίῳ αὐτῶν ἀκριβῶς χάρην ἡβέλαμεν συμπληρώσει οὕτωπως τὸ μῆκος τοῦ τῶν συνθηκῶν, τὰ ἴχνη τοῦ λίθου πηγῶς ἀκολουθῶν, ὅτι

[· Όμόροι δὲ ἑκατέρων μάλιστα μὲν τὰς πρεσβείας [Υ' πέρ τε τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου πλήρη τὴν συμμεχρίαν κατὰ τ]ε σύγγραφα, εἰ δὲ μὴ τὰς ὡς ἀρχάς, ὅμοροι ἀρχοῦν ἐν ἑκατέρῃ τῇ πόλει.

Τὸ ὅμοροι τὴν συμμεχρίαν θὰ ἔκειτο, ὡς ὁμοῖαι τὰς σπουδὰς (Θουκ. 5, 47). Τὰ δὲ κατὰ τὰ σύγγραφα, ὅπερ ὑπενομήσει τὴν σύγγραφαν τὴν ἐν ταῖς τῶν Ὀρχομενίων ὁμολογίαις (CIG 422. 141 ἀρ. 1569 = Fr. El. op. gr. ἀρ. 74) καὶ τὰ ἐν τῇ συνθήκῃ τῶν Ἡλείων καὶ Ἡραίων (CIG ἀρ. 41). Αἱ δὲ περ τὰ γράφα ταῖα, θὰ ἔκειτο ἀντὶ τοῦ ἵνα κατὰ τὴν συγκείμενασθαι (Θουκ. 5, 47). Ἀλλὰ πολὺ ἀμφιβάλλοιεν, ἂν ὁ λόγος προέβαινεν οὕτως, καὶ ἀφύοντο εἰς ἄλλους, ἢ ἀνιχνεύουσι τὴν ἔννοιαν τοῦ μέρους τούτου τῆς συνθήκῃς καὶ νὰ συμπληρώσωσιν εὐστοχῶς τοὺς ὁλοδοῦς στίχους, ἐὰν δὲν συνεπλήρωσαν ἤδη δημοσιεύσαντες ποὺ τὸν λίθον, ἡμεῖς δ' ἀγνοοῦμεν.

Αἱ συνθήκαι ἀπῆλθον ἐραῆς, ἵνα αἱ ἀρχαὶ ἀνανοῦσι τὸν ὅρκον κατὰ πῶσαν Ὀλυμπιάδα, ὡς ἀπανταῖται καὶ ἀλλοῦ. Ἀντὶ δὲ τοῦ παρὰ Θουκυδίδῃ (5, 47) ἀνακενοῦσθαι τὸν ὅρκον κεῖται ἐνταῦθα ἐπανακενοῦσθαι. Οἱ παραβάται τῶν συνθηκῶν ὤρκειον νὰ ἀποτίσωσι δέκα τάλαντα, ὅτινα ὤρκειον ἀνωτέρως, οὗ ἕνεκα ἐν τῇ τεμαχίῳ κεῖται τὰ δέκα τάλαντα. Τάλαυτον ἐν τῇ τῶν Ἡλείων καὶ Ἡραίων συνθήκῃ ὤρκειον νὰ ἀποτίσωσιν οἱ παραβάται τῷ Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ. Ἐνταῦθα ὀρίζεται τὸ δέκατον τῶν δέκα τάλαντων ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀκούτας δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν δέκα τάλαντων τὸ ἐν ταῖς συνθηκαῖς τῶν Ἑρετριέων καὶ Ἰστιαίων ὑπενομήσει ἡμᾶς τὰ παρ' Ἀισχίνῃ (κ. Κτησιφ. 94 Bek.) ἐπὶ ἐξ Ὑρεσὸν συντάξεις καὶ τὰς ἐξ Ἑρετρίας τὰ δέκα τάλαντα ἀφύοντο προνοῦντων βλέπόντων ἔλαθον ὅμως ὁρλομένοις. Εἶναι δὲ περὶ τὸν νὰ σημειώσωμεν ὅτι Ὑρεσὶς καὶ Ἰστία καὶ Ἑρετρία εἶναι διὰ πόρος ὁνομασία τῆς αὐτῆς πόλεως. Ἀδελφὸν τινα καὶ μακρὴν ὁρσὶν πιθανὸν εἶναι νὰ ἔχωσι τὰ ποσὰ ταῦτα, ἀλλ' οὐχὶ ἔμεσον.

Τελευταῖον καθὼς ἐν τῇ συμμεχρίᾳ τῶν Ἀθηναίων

καὶ Ἀργείων καὶ λοιπῶν συμμεχρίαν (Θουκ. αὐτῇ) ὀρίζονται λεπτομερῶς τὰ ἱερὰ, ἐν οἷς ἔπρεπε νὰ ἀναγραφῶσιν αἱ συνθήκαι, οὕτως ὀρίζεται καὶ ἐνταῦθα τὰ ἱερὰ, ὅπου ἑκάτεροι τῶν συμμεχρίων ὤρκειον νὰ ἀναγράφωσι τὰς συνθήκας. Καὶ ἐν Ἀμαρύνθῳ μὲν ἡξέμερον ἐκ τοῦ Στράβωνος (σελ. 448 C.) ὅτι ἀνέκειντο ἐν τῷ τῆς Ἀμαρυνθίας Ἀρτέμιδος ἱερῷ καὶ αἱ περὶ τοῦ Ἀηλάντου πεδίου συνθήκαι τῶν Ἑρετριέων καὶ Χαλκιδίων. Ἐπὶ Κηφαίῳ δὲ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπερ ἦν τοῦ Διὸς (Στράβ. 447 C.), ἐπὶ ἀνέκειντο στήλαι τῶν Ἰστιαίων μανθάνομεν ἐκ τοῦ λίθου τούτου.

Ἡ συμμεχρία αὐτῇ τῶν Ἑρετριέων καὶ Ἰστιαίων εἶναι ἄλλοθεν ἀγνωστος, οὐτε δύναται νὰ ὀρίσθῃ εὐχερὲς ἡ ἐποχὴ αὐτῆς ἐκ τοῦ τεμαχίου ταύτου. Αἱ ἀνωμαλίαι αἱ ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ τῶν διεθόγγων παρατηρούμεναι ἐν τῇ τεμαχίῳ καὶ ἰδίως ἡ τῆς διεθόγγου ΟΥ δύναται νὰ ἐξηγησῶσιν εἰς τὴν ἐποχὴν, καὶ ἦν καὶ ἐν ταῖς Ἀττικαῖς ἐπιγραφαῖς ἐπικρατεῖ ἡ αὐτὴ ἀνωμαλία ἐν τῇ γραφῇ τῆς διεθόγγου ΟΥ Ὀλ. 102—105. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐπεμενώνδου (Ὀλ. 106, 1, π. X. 362) κατὰ τὸν Διόδωρον (16, 7) οἱ Ῥωμαῖοι ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους καὶ τινες τῶν Εὐβοϊκῶν πόλεων βοηθοῦμεναι ὑπὸ τῶν Θηβαίων ἐπαπεύλου τὴν Ἑρετρίαν, μαχριστὸ προσκληθέντες ὑπὸ τῶν Ἑρετριέων οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεδίδωσαν ἐξ Εὐβοίας τοὺς Θηβαίους καὶ ἐπανάγαγον τὴν ἡσυρίαν καὶ εἰρήνην (Ὀλ. 107, 3, π. X. 358, ὅρ. Peter Gr. Zeitl. 358 καὶ τὰ ἐκεῖ χωρὶς τῶν ἀρχαίων). Εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀπεδόθησαν ὀρθῶς ὑπὸ Ῥαγκαθῆ δύο τεμαχία ἐν Ἀκρόπολει εὐρεθέντα καὶ συμμεχρίαν τῶν Ἀθηναίων καὶ Ἑρετριέων ἀφύοντα (ΔΗ 391, 392), εἰ καὶ οὐχὶ ὀρθῶς συνήφθησαν εἰς τὴν αὐτὴν στήλην, ἔχοντα διὰ πόρον ὀρθογραφίαν, ὅπερ παρετήρησεν ἡδὴ Kirchhoff (Philolog. T. 15, σελ. 406). Καὶ δὲν ἀνέφρονται μὲν

ονομαστί οἱ Ἰστιάειδες εἶπε Ὁρεῖται ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ, ἀλλ' οὐχ ἦτον ἡδύνατο νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι τυχαίως καὶ ἐξ ἄλλου τινος λόγου δὲν μνημονεύονται καὶ ὅτι ἡ συμμαχία αὐτῇ τῶν Ἑρετριέων καὶ Ἰστιάεων πρέπει νὰ τεθῇ μεταξὺ Ὀλ. 104, 2, καὶ 103, 3, π. X. 362—358. Εἰς τοὺς χρόνους δὲ τούτους ὀδηγεῖ καὶ ἡ διφθογγος η, γραφομένη διὰ τοῦ ΕΙ. Ἀλλ' ἡ ἀκριβὴς συνηθὺν γραφὴ τῆς στήλης, ἡ καλ. λονή τῶν γραμμάτων, ἥτις λείπει καὶ ἐκ τῶν Ἀττικῶν στήλων τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἡ χρῆσις τῆς ΟΙ ἀντὶ τῆς διφθογγου ω, ἡ ἀρχαιοπρεπὴς τοῦ λόγου ἀντιπαρέρχουσι ἐποχὴν πολλὰ ἀρχαιοτέραν καὶ πιθανώτερον δεκνύουσιν, ἐὰν ἡ συμμαχία τεθῇ πρὸ

τῆς ἐπὶ Ναυσυνίκου (Ὀλ. 100, 3, π. X. 378) συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων, εἰς ἣν προνομήματα προστέθησαν αἱ ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐπὶ Ναυσυνίου φέρισμα (Ραγκ. Α Η ἀρ. 381 bis σελ. 373. Meier Com. epig. II. ἀρ. 61. Ἐπιγρ. ἀνέκδ. φυλ. II. ἀριθ. 61), καὶ ἴσως πρέπει νὰ τεθῇ οὐχὶ πολλὸ μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἦταν τῶν Ἀθηναίων (Ὀλ. 94, 1, π. X. 404). Ἀλλ' ἐκ τῆς ἰδιαίτερας ἱστορίας τῶν Εὐβοικῶν πόλεων ἐν τῷ εικοσιπενταετῇ τούτῳ διαστήματι ἡκεῖθεν μόνον ὅτι Νεογένης τις κατέστη τύραννος τῆς Ἰστιαίας εἰτε τοῦ Ὁρεοῦ, ἐξέβαλον δ' αὐτὸν ἐκείθεν οἱ Λακεδαιμόνιοι, πέμψαντες τὸν στρατηγὸν Θηριπίδαν (Διόδ. 15, 30).

*Ἀρθ. 418.

(Ὅρα Πίν. 55)

..... [εἶπε· ἐπειδὴ
 π [ἀνὴρ ἀγαθός ἐσ-
 τ]ι δ [περὶ τὸν [δ]η[μου]
 τὸν Ἑρετριέων [λ]έγων [κ]αὶ πρὸς
 τ]ω δὲ εἶτι ἂν ἔχη ἀγαθόν, εἶδο
 5 [εἶ] τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, [εἶ]
 ναι πρόθεον καὶ εὐε[ρ]γέτην
 τοῦ δήμου τοῦ Ἑρετρίων αὐτε-
 ρὸν καὶ ἑγχοῦν καὶ εἰν(αι) αὐ-
 τοῖς γῆς καὶ οἰκίᾳ ἐκτείνῃ
 10 οἶον καὶ δούλειαν καὶ πολέμου καὶ
 εὐρήνης καὶ ἀτέλειαν εἰ-
 ράζοντι καὶ ἐξάγουσι, καὶ οὐ-
 πλεον καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑρετριέων
 σ]ι, καὶ πρόθεον πρὸς τὴν βουλὴν
 15 καὶ τὸν δῆμον περὶ τοῖς μετὰ
 τ]ῃ ἱερᾷ καὶ προεδρίαν ἐν πᾶ-
 σ]ι τοῖς ἀγγέλοις, οἷς ὁ [δ]ῆμος π[ρ]ο-
 σ]ι. Ἀναγράφει δὲ τὸδε τὸ ψή-
 φισμα ἐν στήλῃ λιθίνῃ καὶ
 15 σ]τήσαι ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀπόλ-
 λων[ος] τοῦ θαυματουργοῦ.

Τὸ τιμάχιον τοῦτο τοῦ προεδρικοῦ ψηφισματος τῶν Ἑρετριέων τὸ πολλὸν λόγῳ ἔχον διὰ τὸ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενον ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ θαυματοῦρου, εἰς δ' παραγγέλλεται νὰ στήλῃ ἡ στήλη, εὐρέθη

τὸν ὀκτώβριον 1870 ἐν τῇ Ἑρετρῇ αὐτῇ. Ἐκ μαχα ἐπὶ χάρεσι εὐκρινεῖς ἀπέτελλετο τις τὴν ἐφορείαν τῶν ἀρχαιοτήτων ὁ δήμαρχος Νικηφώρων Δ. Ε. Βαλαβάνος, γράφων περὶ τοῦ λιθοῦ τοῦ ἐξ ἧς

«Πρὸ τινων ἡμερῶν ἀνευρέθη παρ' ἡμῶν ἐνταῦθα ἐνεπιγραφὰς τις λίθος φέρων ἐπ' αὐτοῦ 21 σειρὰς ἑλληνικῶν γραμμάτων. Τὸν λίθον τοῦτον μετακομίσαι μιν εἰς τὸ δημοτικὸν κατάστημα καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἐκαστοῦ μὲν καλῶς δι' ὕδατος κατωρθώσαμεν νὰ ἀναγνώσκειν, ὡς πᾶσας σχεδὸν τὰς ἐπ' αὐτοῦ λέξεις ἂν καὶ μετ' ὧν εἴναι ὡς ἐκ τῆς τριβῆς καὶ τοῦ χρόνου καθίσταται πάσι δύσκολος ἡ ἀνάγνωσις. Ἡ ἀρχὴ ἐκ τοῦ ψήφισματος τοῦτου δὲν ὑπάρχει, ἐλλείπουτος καὶ τοῦ ἐποκληρίου τοῦ αὐτοῦ μέρους τοῦ λίθου. Οὐχ ἦτον ἐκ τῶν ὑπερχον δὲν λ' ἔξω ἐξάγεται τὸ καλ' ἡμῶς ἡ ὑπόθεσις περὶ ἧς τὸ ἴδιον ματὶ τοῦτο πραγματεύεται.

Ὁ δὲ μαρτυρὸς προσέλας πάλιν περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ ψήφισματος καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ γραμματικῆς ἀξίας τοῦ λίθου ἐληγονόμην ἡ ἐλευθέρως περὶ τὸν νὰ προσέβηται τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος τοῦ λίθου, ὅπερ οὐχὶ πάντες νομίζουσιν περὶ τὰ. Ἦνα δὲ δεικνύει ἡ κατάστασις τῶν ἐπὶ τοῦ λίθου λειψάνων, ἡ μορφή τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τάξεως αὐτῶν, ἀπεικονίσθη καὶ τοῦ πίνακος 55 πανομοιότυπως τὸ ἀποσταλὲν ἡμῖν ἐκμάγμα εἰς τὸ ἡμῖσι τοῦ φυσικοῦ μεγέθους, ὅπερ κατὰ μὲν τὸ πλάτος εἶναι περὶ τὰ 25 ἑκατοστά τοῦ γαλλικοῦ μέτρου, κατὰ δὲ τὸ ὕψος περὶ τὰ 24 ἑκατοστά.

Τὰ ἐν τῇ ἀντιγραφῇ ἐν τοῖς στίχοις 2, 3, 6, 8, 10, 15, 17 ὑπάρχοντα σφάσματα δεικνύει τὸ ἐκμάγμα, καὶ πλὴν τῶν ἐν τῇ 17 στίχῳ σφασμάτων, ἐνθα ὑπάρχει Α ἀντί Δ καὶ Ι ἀντί Γ, ἅτινα δύναται νὰ ᾖναι ἐλλείψεις τοῦ ἐκμάγματος, τὰ λοιπὰ ἦτοι τὸ Α ἀντί Δ ἐν τῷ στίχῳ 2, τὸ Δ ἀντί Α ἐν τῷ στίχῳ 3, ἡ ἐλλείψις τοῦ Ρ ἐν τῷ στίχῳ 6 καὶ τοῦ ΑΙ ἐν τῷ στίχῳ 8, καὶ τοῦ Ι ἐν τῷ στίχῳ 10 καὶ τοῦ Ο ἀντί Ω ἐν τῷ στίχῳ 15, ταῦτα πάντα εἶναι προφανῆ σφάσματα τοῦ λίθου αὐτοῦ, οἳ οὐχὶ σπάνια ὑπάρχουσιν ἐν τοῖς λίθοις τοῖς ἐκτός τῶν Ἀθηνῶν εὐρισκομένοις.

Τὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ ψήφισματος ἐλλείποντα δὲν δύναται νὰ ᾖναι πολλὰ τινα. Πρὸς τὸ περὶ Φανωκλῆος προειρηθέν ψήφισμα τῶν Ἑρετρίων (CIG.

2144b add. = Ἀρχ. Ἑρμ. Π. Β. σελ. 311) ἀντιπαράβαλλον τις τὸ ψήφισμα τοῦτο, εὐρίσκει πάλιν πιθανόν, ὅτι ἐν τῇ ἀρχῇ λείπει τὸ ὄνομα τοῦ ῥήτορος καὶ τὰ μετὰ τοῦ ἐπειδὴ ἐπαγόμενα ὀνόματα τοῦ προέξοντος, εἰς τὰ ὅποια ἠκολούθησαν τὰ ἀνὴρ ἀγαθός ἐστι περὶ τὸν ὄχμον τὸν Ἑρετρίων, ὃν ἴχνη εὐόθησαν ἐνταῦθα ἐν τοῖς 3 πρώτοις στίχοις. Ἀλλ' ἐκεῖτο, φαίνεται, ἐνταῦθα καὶ ἄλλη τις προσθήκη ἐν τῇ 2 στίχῳ πρὸ τοῦ περὶ τὸν ὄχμον, ὁμοίως τοῦ πατρίθεν.

Ἀλλ' ὅσα δῆποτε κ' ἂν ἐλλείπωσιν ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ ψήφισματος, τὸ τέλος αὐτοῦ περιῆλθεν εἰς ἡμᾶς σφῶν, καὶ τοῦτο παρέχει κυρίως τὴν ἀξίαν ἀπασαν εἰς τὸ τεμάχιον. Διότι ἐκ τοῦ λίθου τοῦ περιέχοντος τὴν περὶ ἀναγωγῆς λίμνης συνθήκην τὴν μετὰ Χαιρεφάνους, τοῦ εὐρέντος ἐν Χαλκίδι καὶ ἐκδοθέντος ἐν τῇ ἐρημερίδι ταύτῃ (ἀρ. 404 Π. Β), ἥτις παραγγέλλεται νὰ στηθῇ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ θαρνηφόρου, ἐξ εἰκασίας μόνον (ἀρ. σελ. 325) ὡδε νάκειθα νὰ πορισθῶμεν ὅτι καὶ ἡ συνθήκη ἀνήκει εἰς τὴν Ἑρετρίαν, καὶ ὅτι ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ θαρνηφόρου ὑπῆρχεν ἐν Ἑρετρίᾳ ἢ ἐν τῇ Ἑρετρίκῃ· ἐκ δὲ τοῦ τεμαχίου τοῦτου διδασκόμεθα νῦν ἀναμφέλεκτος, ὅτι παρ' Ἑρετρίου ἐτίματο ὁ θαρνηφόρος Ἀπόλλων καὶ ἱερὸν εἶχεν, καὶ στήλην παραγγέλλοντο νὰ στηθῶσιν εἰς αὐτό, καθὼς εἰς τῆς Ἀμαρυνθίας Ἀρτέμιδος ἱερὸν. Καθίσταται δὲ νῦν πολλῶν πιθανώτερον ὅτι ἡ τὴν συνθήκην ἐκείνην περιέχουσα στήλη ἀνήκει εἰς τὴν Ἑρετρίαν καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἱερὸν ἴσταιτο μετὰ τοῦ προειρημένου τοῦτου ψήφισματος.

Ἀν δὲ τὸ ἱερὸν τοῦτο ᾖναι ἐν τῇ Ἑρετρίᾳ αὐτῇ ἢ ἀλλοῦ ἐν τῇ Ἑρετρίκῃ μένει ἐνδεχόμενον ὅσοις τῆς ἀναμνησθητέου μετακινήσεως τῶν λίθων. Ἀλλὰ πᾶσι πιθανὸν εἶναι ὅτι ὁ λίθος ἴσταιτο, ἐνθα εὐρέθη, καὶ ὡς δεικνύει τὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ.

Ἡ ἀποχὴ τοῦ ψήφισματος δὲν φαίνεται νὰ ᾖναι πολὺ ὑστεριώτερα τῆς μετὰ Χαιρεφάνους συνθήκης τῶν Ἑρετρίων, ἢν ἐθέσμεν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Π. ΜΕΤΕΧΝΙΚΟΒΑ

Ἀριθ. 419.

(Ὅρα II.ν. 56)

I	II	III
..... 10 Π	 Ἀ)λα(εύς;)	
..... vos		Χίων Π
..... οπα)θης Ἀντιγένους Π		Γλαυκίππος Θαρσ[.....
Κηρί)δόωρος Ἀντιγένους Π	Ἀντιφάνους θίαςος	Εὐδρομος
5 οπα)θης Κηρισόδοτος	Ἀντιφάνης Ἀρεσίο	Φίλογ[ος]
Κη)ρισσῶν	Ἀρεσίας	5 Εύχαρ
Ἀ)κρυπτος Π	Ἀνδροκλείδης	Ὀλυμπιάδ[ωρος]
Ἀμεινίγος	Ἀντιφάνης Εὐδ	Λυκίσκος
15 οπα)θης ἈμεινίχΟ	Νίκιππος	
Θεόδοτος ἈμεινίχΟ	Καίινεύς	
..... α)ιστ ΠαιανίΟ [Η]Π	Ἀντιφῶν	
Εὐ)ρ[.....] ΠαιανίΟ	40 Ἀντίφιλος	
Γ)λαυκίππος	Ἀ)μύντωρ	
15 Θεόδοσιος	Διοκλῆς	
ΔημόφιλΟΣ	Φιλοδαμίδας	
.....	Φειδιππος	
ἈγνοθίΟ θίαςος	45 Παντάρ[κης]	
Ἀγνόθεος Ἀγνωνος	Διογένους θίαςος	
Ἀγνων ἈγνοθίΟ	Διογῆνης	
20 Ε)ρ)κ)θε[ος] Ἀγνωνος [Ε]Π	Τιμόμαχος	
..... σ)ιμος ὈλυμπιάδωρΟ Π	Κρίτων ΠΙΙ	
Θεόπομπος	25 Διάδοτος	
..... ος ΚαλλίπΟ	Ἀριστοκράτης	
Ἀρχέστρατος Σπουδ)Ο	Λυσιδῆμος	
25 Χαίριος	Τιμοκράτης Ἀρίστωνος	
Σωσίδημος ΔΠ	Ἀσ)λος ΔιοκλεΟς	
Φίλιππος	25 Ἀρι)κ)θης Φορυσκί[βΟ]	
Φαινιπιδ[ης]	Ἐπικ)θης ἘπικλέΟς Π	
Τ)μασιθεος	Κτησίας	
30 Κτηρικλείδης Κηρισσῶν(τος) Π	Θεοσιπείδης	
Κηρισδόωρος Κηρισσῶν(τος) Η	Γνάθιος	
Κτήσων ΚαλλιστράτΟ	30 Εὐφράνωρ Εύφρ.ν	
Κα)λλιστράτος Κτήσωνος	ΕὐφρονίΟ παῖς	
Κτηρικλείδης Κτήσωνος	Σταχίων	
35 Γ)λαυκίτης ΓλαυκέτΟ Κηρι(σιεύς)	Εὐξείθεος	
Λ)ξ)σ)μ)δρος Λύσιδης Εὐων(μεύς)	Ἀρχίονος Ἀγρυλθ(θεν)	
..... υλος ΔιωνίΟ	35 Στρατορῶν Ἀγρυλθ(θεν)	
Τ)σ)μ)κ)ράτης ΔιωνίΟ	Τίππων Ἀγρυλθ(θεν)	
Φαινιπιδῆς I	Δήμων Ἀγρυλθ(θεν)	
40 Γλαυκίππος Εὐδ)ξΟ	Πρωτεύς ἐκ Κ)ηδών;]	
Κράτης	Τιμαρχος	
.....	40 Κηρίσιος Εὐ[σ]ρο	
.....	Ζ)η)ν)ράτ)ος (;) Ἀγρυλθ(θεν)	
.....	Ἀρχέστρατος Ἀγρυλθ(θεν)	

Τὰ λείψανα ταῦτα τοῦ καταλόγου ἀνδρῶν ἀναγεγραμμένων κατὰ θιάσους διασώθηκαν ἐπὶ τεμαχίου πλακῆος λίθου πεντηκονταίου, ἧς αἱ μὲν πλάγιαι πλευραὶ καὶ τὸ κατωὶν μέρος εἶναι οὖσα, τὸ δὲ ἄνω μέρος κολοβὴν τοῦ πλάτους 43 ἑκατοστά τοῦ γαλλικοῦ μέτρον, τὸ πλάτος 6, τὸ δὲ νῦν σωζόμενον μῆκος 69 ἑκατοστά. Ἡ τοῖς τοῦ πίνακος εἰκόνη εἶναι περίπου τὸ τέταρτον τοῦ πρώτου μὲγέθους.

Τὸ τεμάχιον κτείνεται ἐν τῇ συλλογῇ τῇ ἐν τῷ πύργῳ τῶν ἀνέμων, ὠρυθῆναι εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον ὑπὸ τινος γεωγράφου κατόικου τῶν Ἀθηνῶν. Εὐρήθη δὲ, ὡς εἶπεν ὁ δωρητὴς, ἐν τῇ θέσει τῆς Ἀττικῆς Κατοποδοῦ. Ἡ θέσις αὕτη εἵλετο, μεταξύ Ἀθηνῶν καὶ τοῦ πρὸς Φαλήρῳ Βαλάνου, ἀπέχουσα ἑως 3/4 τῆς ὥρας ἀπὸ τῆς πόλεως, ἐκεῖ ἐκκλησιάζον τῆς ζωοδόχου Πηγῆς κατὰ δυσμὰς ἐπὶ ἄκρῳ πετρώδους καὶ ἐρείπειά ἄλλου ἐκκλησιάζου Ἀγ. Παρθένας κατ' ἀνατολὰς· εἶναι δὲ ἀκριβὲς ἡ θέσις, ἐνθ' ἐν τῷ πίνακι τῶν δῆμων τοῦ Ἀφρίδιου (rech. sur la topogr. des démes de l'Attique) σημαίνεται ὁ δῆμος Περγασή. Ἐν τοῖς ἐρείπιοις τῆς Ἀγ. Παρθένας ἵσταται στήλη στρογγύλη παλαιά, ἧτις ἐστῆριξε τὴν ἀγίαν τράπεζαν, σώζει δὲ ἐπιτόμιον ἐπιγραφήν ταύτην·

Λεωνίδης | Ἀστυνόμου | Φυλάσιος.

Πλησίον τῆς ἐκκλησίας ταύτης ἠνεώχθησαν τέφραι ἀρχαίαι. Ἐν πλευρᾷ δὲ ἐνὸς τῶν τάφων, ἔλεγεν ὁ δωρητὴς, ὑπῆρχε μετ' ἄλλων λίθων τὸ τεμάχιον τοῦτο τῆς πλακῆος.

Τὰ ἐπὶ τοῦ τεμαχίου γεγραμμένα διέρρηται εἰς τρεῖς σελίδας. Κατεστάθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ χρόνου πολυλαχοῦ καὶ ἐν τῇ κατ' ἀριστερὰν πρώτῃ σελίδι καὶ ἐν τῇ μεσσίᾳ ἀσφρῇ καὶ δυσκρινέστατα. Ἐκ δὲ τῆς τρίτης σελίδος διασώθηκαν ὀλίγοι στίχοι κατὰ τὸ ἄνω μέρος, εἰ δὲ λοιποὶ ἴσως ἐκ τῆς ἐν τῷ τάφῳ θέσεως τοῦ λίθου ἐβλήθησαν τοσοῦτον, ὥστε μόλις διακρίνεται, ὅτι ἦν γεγραμμένον τὸ κατωὶν μέρος τῆς σελίδος ταύτης. Ἡ δὲ εὐθαρὰ αὕτη τῆς ἐπιφανείας τοῦ λίθου προβαίνει ὡς εἰς τὸ δεξιὸν ἄκρον τῆς μεσσίας σελίδος καὶ κατασταίνει ἀσφρᾷ τὰ ἄκρα τῶν πλειότων στίχων αὐτῆς.

Αἱ σελίδες δὲν εἶναι συνεχεῖς γεγραμμέναι. Ὅπου καταλήγει εἰς τῶν θιάσων καὶ ἄρχεται ἄλλος, μῆναι ἄγραφον ἐν τῷ μεταξύ μείζων ἢ ἑλασσον διαστήμα.

Ἡ δὲ γραφὴ δὲν εἶναι εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τῶν θιάσων ἢ αὐτὴ οὔτε τὰ γράμματα ἱσομεγέθη. Ἡ παραλλαγή δὲ αὕτη τῆς γραφῆς μαρτυρεῖ, ὅτι εἰς τοὺς θιάσους, ἀφοῦ ἀνεγρήθησαν, ἐγένοντο ἔπειτα προσθήκαι. Ταῦτα δὲ ἔνεκα φαίνεται ἀφῆθησαν διαστήματα κατὰ μεταξὺ τῶν θιάσων. Ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι ἐν τέλει τοῦ πρώτου θιάσου φαίνονται (στίχ. 14, 15, 16) τρεῖς θιασῶται γεγραμμένοι μετέπειτα, ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ θιάσῳ εἰς (στίχ. 41). Ὅμοιοι ἐν τῇ μεσσίᾳ σελίδι ἐν τῇ δευτέρῃ θιάσῳ φαίνονται ἐν τέλει δύο θιασῶται προστεθειμένοι μετὰ ταῦτα.

Ἐκ τῆς παραλλαττοῦσης γραφῆς δύναται νὰ διακριθῇ τις, ὅτι οὐκ αἱ προσθήκαι ἐγένοντο ὅσας συγχρόνως ἢ τοῦλάχιστον οὐκ ἐν ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ χαράκτου. Ὁ χαράξας τὰς προσθήκας τὰς ἐν τῷ 16 στίχῳ τῆς πρώτης σελίδος καὶ ἐν τῷ 41 στίχῳ τῆς μεσσίας ἦν πᾶν ἀνεπιτήδειος. Ἡ ἀνεπιτηδεύτης αὐτοῦ φαίνεται μέλιστα ἐν τῷ 41 στίχῳ τῆς μεσσίας σελίδος, ἐνθα πρέπει νὰ εἰκόσῃ τις μάλλον, τί θ' αὖ τῶν χαραγμάτων ἐπροσπάθει νὰ γράψῃ ὁ χαράκτης οὗτος. Προσοχῇ δὲ ἄξιον εἶναι οὐκ ἐν τοῖς στίχοις 1 16, 11 42, ὁ χαράκτης εἶπε ἀρ' αὐτοῦ εἶπε ἐκ τοῦ χιτρώροτον, ὃ εἶχεν ὡς ἔβην, ὀδηγούμενος, ἔδωσεν εἰς τὸ ἐν τέλει τῶν νοματίων Σ ἰδίαν μορφήν, μεταχειρισθεὶς τὸ ἀρχαῖον οἶγμα (Σ) ἢ τὴν μίαν τῶν 2 γυναικῶν τοῦ κοινοῦ διγναμίου κεφαλαίου Σ. Ἡ διαφορὰ αὕτη τῆς μορφῆς τοῦ οἴγματος γίνεται καταφανὴς μέλιστα τὴς δὲ ἐν τέλει τῆς μεσσίας σελίδος (στίχ. 42) γεγραμμένου νομα Ἀρχέστρατος, ἐνθα καὶ μὲν μεσσίαν οἶγμα ἔχει τὴν συνήθη μορφήν, τὸ δὲ ἐν τέλει ἀμοιρεῖται Ἀρχιον Ἀμμάδα, ἔχον τὸ ἀνοῖγμα τῶν ἀελῶν πρὸς τὰ δεξιὰ. Διαστέλλει δὲ ὁ χαράκτης οὗτος καὶ τὰς λέξεις διὰ δύο σιγμῶν. Ταύτας καὶ τὰς λοιπὰς ἀνωμαλίας τὰς ἐν τῇ γραφῇ τῆς στήλης ὑπαρχούσας δεκνύνει ἀκριβὲς ὁ πίναξ, ὃν ἔνεκα κυρίως καὶ παροικουέσθην.

Κατὰ τὴν ὀρθογραφίαν τὸ τεμάχιον ἀντὶ τῆς διφθόγγου ΟΓ ἔχει πανταχοῦ Ο, ὅπερ ὑπερβαίνει, ὅτι ἡ ἀναγραφὴ αὐτὴ τῶν θιάσων ἐνδύναται νὰ ᾖ καὶ νεώτερά τῆς ἑκατοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος (357 π. Χ.) καὶ ἴσως εἶναι ἀρχαιότερά τῆς ἑκατοστῆς (377 π. Χ.).

Θίασοι ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐσώθησαν τρεῖς μὲν πληθεῖς, τριῶν δὲ ἄλλων λείψανον, τί δὲ προσήγεται τῆς

МЕЧНИКОВА

ἀναγραφῆς τῶν θιάσων μένει ἀδύλον. Τοῦτου ἕνεκα, ὅποιοι εἶναι οἱ θιάσοι οὗτοι καὶ τίνος ἕνεκα ἀνεγράψαν εἰς τὴν στήλην, δὲν εἶναι δυνατόν νῦν ἐκ τοῦ τεμαχίου τούτου νῆ ἀεκάσθαι τις μετὰ τίνος πιθανότητος. Οἱ θιάσοι ὀνομαζόμεναι οὐχί, ὡς συνήθως, ἐξ ὀνόματος θεοῦ ἢ ἥρωος, προστάτου αὐτῶν, οἷον Ἱππορίται, Ἑρακλεισταὶ κ.τ.τ, οὔτε ἐξ ὀνόματος ἡμέρας τινὸς τοῦ μηνὸς, οἷον ἐσχηματισταὶ ἢ ἐκαδοσταὶ (βλ. Fr. Herm. G. A. § 7, 4, § 46, 5, Schörm. Gr. Alterth. 9, σελ. 364), ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ πρώτου τῶν ἐν τοῖς θιάσοις αὐτοῖς ἀναγεγραμμένων ἀνδρῶν. Οὕτως ὁ εἰς τῶν ἀεραίων θιάσων ὀνομαζέται Ἀγνοθεός, καὶ ὁ πρῶτος τῶν ἐν αὐτῷ ἀναγεγραμμένων θιασωτῶν καλεῖται Ἀγνοθεός Ἀγνονος (I 17, 13) ὁ ἄλλος τῶν θιάσων ὀνομαζέται Ἀντιφάνης ὁ ἄντιφάνης καὶ πρῶτος τῶν θιασωτῶν ἀναγέγραπται Ἀντιφάνης Ἀρείου (II 2, 3). Ἵνα δὲ μὴ τυγχῶν ἀμφιβολίας ἐκ υπάρξεως περὶ τούτου, ὁ τρίτος τῶν θιάσων ὀνομαζέται Διογενέσιος ὁ Διογενέσιος καὶ ὁ πρῶτος τῶν ἀναγεγραμμένων θιασωτῶν καλεῖται ἀπλῶς Διογένης. (I 16, 17).

Οἱ ἄνδρες οὗτοι, αἱ 8/ οἱ θιάσοι ὀνομαζόμενοι, εἶναι ἱσως οἱ λεγόμενοι θιασάρχαι (CIG. 2099) εἰτε ἀρχιθιακοὶται (CIG. 2274), εἰ δὲ ἐν τοῖς τῶν θιασωτῶν καταλόγοις οὐδὲν ἀξίωμα εὑρίσκεται, οὔτε ἀρχιθιακοῦ, οὔτε ἐπιμελητοῦ, οὔτε τοῦμοι.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν θιασωτῶν δὲν εἶναι ὁ αὐτὸς πάντων τῶν θιάσων. Ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀγνοθεοῦ καταλέγονται 24 ἄνδρες, ἐν τῷ τοῦ Ἀντιφάνους 13, ἐν τῷ τοῦ Διογενέους 26. Ἦ ἀνίστησι αὕτη τῶν θιασωτῶν εἶναι εὐεξήγητος.

Τῶν θιασωτῶν εἰς πλείστοι εἶναι ἀναγεγραμμένοι ἐκ μόνου τοῦ κυρίου ὀνόματος αὐτῶν Κηριστοῶν, Θεόπομπος, Κρότης, Ἀρείσιος, Σιράτων. Πολλοὶ δὲ μετὰ τοῦ κυρίου ὀνόματος ἔχουσι καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῶν θεόδοτος Ἀμεινίχου, Κηρισόδωρος Κηρισσοῦντος, Τιμοκράτης Ἀρίστου.

Τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς φαίνεται ἐνίοτε διατελλόν ἄνδρας τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἐν τῷ αὐτῷ θιάσῳ ὑπάρχοντες. Οὕτως ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀντιφάνους (II 2) ὑπάρχει Ἀντιφάνης Ἀρείσιος καὶ Ἀντιφάνης Εὐδο... καὶ ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀγνοθεοῦ (I 17) Κηριστοκλεῖδης Κηρισσοῦντος καὶ [Κηριστοκλεῖδης Κηρισσοῦς. Ἄλλ' ἱσως ἐχρησήμενοι, ἵνα διατελεθῇ ἄνδρας τοῦ αὐτοῦ

ὀνόματος καὶ ἐν διαφόροις θιάσοις ὑπάρχοντας. Οὕτω καίται I 14 Γλαυκίππος, ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀγνοθεοῦ (I 40) Γλαυκίππος Εὐδόξου, καὶ III 2 Γλαυκίππος Θεοφ... Ἄλλως τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἢ ἀφαιρέτο προστιθέμενον κατ' ἀρέσειαν.

Διὰ τῆς προσθήκης ταύτης τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς διακρίνονται τῶν θιασωτῶν τινες ὡς πατὴρ καὶ υἱὸς ἢ ὡς ἀδελφοί· οὕτως ἐν τῷ κολοῦθῳ θιάσῳ τῷ ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι εἶναι ἀναγεγραμμένοι δύο υἱοὶ Ἀντιφάνους τινὸς (στίχ. 3, 4), δύο υἱοὶ Ἀμεινίχου τινὸς καὶ αὐτὸς ὁ Ἀμεινίχος (στίχ. 8, 9, 10), δύο υἱοὶ Πανιανίου τινὸς (στίχ. 12, 13), ἐν δὲ τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀγνοθεοῦ ὁ Ἀγνοθεός μετὰ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ (στίχ. 18, 19, 20), δύο υἱοὶ Κηρισσοῦντος τινὸς (στίχ. 30, 31), δύο υἱοὶ Κηρισσοῦς τινὸς καὶ αὐτὸς ὁ Κηρισσός (στίχ. 32, 33, 34), δύο υἱοὶ Διογενέσιου τινὸς (στίχ. 37, 38).

Εἰς τῶν θιασωτῶν ἐν τῷ τοῦ Διογενέους θιάσῳ ἀναγεγραμμένους (II, 31) ὀνομαζέται Εὐφρόνιου παῖς καὶ φαίνεται οὕτως μὴ ἔχων ἴδιον ὄνομα. Ἠδυνάτο τις νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ἡ ὀνομασία Εὐφρόνιου παῖς ἐμφαίνεται οὐχὶ τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ τὴν τάξιν τοῦ ἀναγεγραμμένου καὶ εἶναι εὐγενεστέρᾳ ἐκφρασίᾳ ἢ αἱ συνήθεις Σύρος, Θρᾷς κ.τ.λ. ὡς ὀνομαζέτο οἱ δοῦλοι, καὶ ὅτι εἰς τὸν θιάσον κατετάχθη ὁ δοῦλος οὗτος ὑπὸ τοῦ κυρίου, διότι ἐδείκνυε φυσικῶς τινὰ ἐπιτηδεύματα εἰς τὸ κοινὸν ἔργον τοῦ θιάσου ἀλλὰ βεβαίως ἢ λέξις παῖς ἀπορρῖ τὴν ἡλικίαν τοῦ θιασωτοῦ καὶ ὑπερβυμίζει τὸ τοῦ ἱσίου κυρίου (Bek 9, 30) εἰς τὰ ἱερὰ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὲς τὸν Ἀστυφίλου παιδὰ ἦγεν καὶ εἰς τοὺς θιάσους τοὺς Ἑρακλείους εἰσέγαγε... καὶ Ἐκφρασις Εὐφρόνιου παῖς δύναται νὰ ἀντιπαρῇ πρὸς τὰς ἐν ταῖς τῶν κυρίων ἐπιγραφαῖς ἐπὶ τοῦ Ἀρ-βυαίου κληρονόμος, Εὐφρόνιου Ὁδὲν κληρονόμος (Seeurk. XIV. C. 45, 56, σελ. 481), ὡς τινες ἀναγράφουσι τῶν ἐγγυητῶν τῶν τριῶν, ὡς οἱ Χαλκιδεῖς εἰσέγαγε καὶ πολλὰς καὶ τῶν τριῶν κληρονόμοι αὐτοῦ τοῦ ἱσίου ὀνόματος.

Ὅλγοι τινὲς τῶν θιασωτῶν ἔχουσι ἐκκοτικόν. Δύο ὑπάρχουσιν ἐν τῷ τοῦ Ἀγνοθεοῦ θιάσῳ εἰς Κηρισίους καὶ εἰς Εὐδοκίμους (I, 30, 31), ἑστέροι ἐκ τῆς Ἑρακλίδους φυλῆς. Ἐπὶ μετὰ ἑστέροι εἶναι ἀναγεγραμμένοι ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Διογενέους (I, 36, κ. ἐρ.), οἱ εἰς Ἀγρολῆθεν καὶ οὗτοι ἀρα ἐκ τῆς Ἑρε-

χθίδος φυλλῆς. Εἶναι δὲ πᾶν πιθανόν, ὅτι ὁ ἐν τῷ αὐτῷ θιάσῳ (στ' 38) ἀναγεγραμμένος θιασώτης εἶναι τὸ δημοτικὸν ἐκ Κηδῶν καὶ ἦν καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς αὐτῆς φυλλῆς. Τὶ δημοτικὸν μετὰ τὸ Δημόφιλος (I, 16) ἤμηνον νὰ γράψῃ ὁ ἀνεπιτήδειος χαράκτης, μένει ἀδηλον. τὰ χαράγματα ἀγνοοῦν εἰς τὸ Εὐβωϊσμένους καὶ Κρῆμ. πόνος, ἢ Αἰετωϊνούς. Ἀλλὰ πάντως τὸ τοῦ δημοτικοῦ λείπονται τὸ ἐν τῇ τῆς μεσαίας σελίδος κολοβῷ θιάσῳ (I, 17) διασωθὲν εἶπε Ἀλαιοῦς εἶπε ἄλλοι τι εἶναι, ὑπερβαίνοντες ὁδὸν ἄλλης φυλλῆς. Ὑπάρχουσιν ἄρα θεμάται ἐκ τῆς αὐτῆς φυλλῆς εἰς διαφόρους θιάσους, ἐκ διαφόρων ἀνθων τῆς αὐτῆς φυλλῆς εἰς τὸν αὐτὸν θιάσον, καὶ ἐκ ἐν ἑκῶν φυλλῶν εἰς τοὺς θιάσους ἢ σαφέστερον, οὗτε τὸν θιάσον ἑαυτοῦ συνέκειτο εἰς ἀνδρῶν τοῦ αὐτοῦ δήμου, οὗτε εἰς θιάσου πάντες εἰς ἀνδρῶν τῆς αὐτῆς φυλλῆς.

Τὸν λόγον, δι' ἐνδύλγιον τινας μόνον τῶν θιασῶν ἔχουσιν δημοτικόν, δὲν δύναται τις νὰ ἐκδοῇ. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν ἐπαταῖ ἐκ τούτου, ὅτι οἱ ἄλλοι πάντες ἦσαν μέτοικοι. Διότι οἱ τοῦ Ἀγνοῦ υἱοὶ (I, 18, 20) καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Κηρισώρτωνος (I, 30, 31) οἱ ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀγνοῦ ἀναγεγραμμένοι δυσκόλως ἤθελεν ἐκλάδει τις ὅτι δὲν ἀνῆκον εἰς δῆμον τινα. Τούναντιον ἠδυνάτο τις νὰ διακριθῇ, ὅτι οἱ ἔχοντες δημοτικὸν δὲν ἀνῆκον εἰς τὸν δῆμον, εἰς δὲν ἀνῆκον οἱ ἄλλοι ἄνδρες οἱ μὴ ἔχοντες δημοτικόν. Ἀλλ' ὅμως μένει ἀμφίβολον, ἂν πάντες ἦσαν θεμάται.

Τελευταίον εἰς τὰ ὄνόματα θιασῶν τινοὺν ἐπαταῖ κατόπιν ἀριθμὸς τις μικρὸς ἢ μέγας. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ὧν τινες νῦν κατεστῆσαν ἀρβιβόλοι κατὰ τὸ ποσόν, εἶναι ἐν τῇ κολοβῇ θιάσῳ τῆς πρώτης σελίδος (στ' 4) Π, (στ' 3) ΠΙ, (στ' 4) Π, (στ' 7) Ρ, (στ' 12) ΗΠ, ἐν τῇ τοῦ Ἀγνοῦ θιάσῳ (στ' 20) [Π]Π, (στ' 24) Π, (στ' 26) ΔΠ, (στ' 30) Π, (στ' 31) Η, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ σελίδι ἐν τῷ τοῦ Διογένης θιάσῳ εἶναι (στ' 19) ΠΙ, (στ' 26) Π, ἐν τῇ τρίτῃ σελίδι (στ' 1) Π. Ἐν τῇ τοῦ Ἀντιφάνους θιάσῳ οὐδένα ἀριθμὸν ἠδυνήκαμε νὰ ἐξηγησώμεν.

Τίνα σημασίαν ἔχουσιν οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι, δὲν δύναται να εἰπῇ τις εὐχερῶς, καὶ διότι τῶν θιάσων τούτων τὸ εἶδος εἶναι ἄγνωστον, καὶ διότι οὐχί εἰς τῶν θιασῶν πάντων τὰ ὀνόματα ἐπαταῖ ἀριθμός. Ἀλλ' ἐκ τῆς γενικῆς τῶν θιάσων συνήθειας δύναται νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι σημαίνουν ποσὸν ἀρ-

νου πρὸς σκοπὸν τινα κοινὸν πάντων τῶν ἀναγεγραμμένων θιάσων καταβλήθην ἢ καταβληθόμενον ὑπὸ τῶν θιασῶν, εἰς ὧν τὰ ὀνόματα ὁ ἀριθμὸς παρίσταται. Ἐπειδὴ δὲ οὐχί εἰς τὰ ὀνόματα πάντων τῶν θιασῶν ἐπαταῖ ἀριθμός, πρέπει νὰ υποθέσωμεν, ὅτι τὸ ἀναγραφέν ποσὸν ἦν μείζον τοῦ νομισμένου, τὸ δὲ ὑπὸ τῶν λοιπῶν θιασῶν καταβλήθην ἢ καταβληθόμενον ποσὸν τοῦ ἐρέοντο ἦν τὸ νομισμένον καὶ τούτου ἕνεκα οὕτε ἀνεγράφη. Ἀλλὰ προσθέτομεν εἰς ταῦτα, ὅτι οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι φαίνονται ἥμιν οὐχί συγχρόνως μετὰ τῶν ὀνομάτων γεγραμμένοι, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, καὶ ἴσως οὐχί πάντες συγχρόνως, ὅπερ βεβαίως ἐπὶ τοῦ λίθου δύναται νὰ παρατηρηθῇ εὐχερίστερον. Τοῦτο δ' ἄγει εἰς συνήθειάν τινα τῶν θιάσων πρωτοφανῆ, καὶ ἦν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κατεβλήσας ὑπὸ τινῶν τῶν θιασῶν ἕρπενος, ὅστις ἐσθμιστοὶ εἰς τὴν στήλην ἀπέαντι τοῦ ὀνόματος τοῦ καταβλήντος αὐτόν. Ταῦτα βεβαίως δὲν εἶναι σύμφωνα πρὸς τὰ ἐν τῇ ψηφισματικῇ τοῦ κοῖνου τῶν Ἑλλήνων (Αρχ. Ἑρ. Π. Α. 861, Παγκ. Αντ. Hell. 814) διαταγόμενα περὶ τοῦ ἐρέοντο. Ἀλλ' αἱ συνήθειαι βεβαίως δὲν ἦσαν μόνον καὶ αἱ αὗται πάντων τῶν κοινῶν τούτων.

Αἱ παρατηρήσεις αὗται περὶ τῆς ποικιλίας τοῦ τρόπου τῆς ἀναγραφῆς τῶν θιασῶν δεκνύουσιν, πόσον δυσχερὲς εἶναι νὰ εἰδῇ τις ἀνακριθῆσθῇ ἐν τῇ πιθανῇ περὶ τῶν θιάσων τούτων. Ἀλλ' οὐχ ἤττον κατανεύει τις εὐχερῶς, ὅτι οἱ θιάσοι οὗτοι, εἰ ἐν τῇ αὐτῇ στήλῃ ἀναγεγραμμένοι, ἔχον τὸ κοινὸν ὄνομα τῶν θιάσων ῥέοντος, καὶ καθὼς ὁνομαζοῦντο θιάσοι (ερ. Schöni, Gr. Alterth. 4, σελ. 364), οὗτοι αὖ εἶχον προστάτην καὶ εἰς ὀρισμένον τινὰ χρόνον συνερχομένην προσέφρων εἰς αὐτὸν θύσαν καὶ εὐχαριζομένην, ἐπειδὴ ὀνομαζοῦνται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ πρώτου ἐν αὐτῇ ἀναγεγραμμένου ἀνδρός, εἶναι εἰδὸς τι θιάσων θύου, ὅπερ πρέπει νῦν νὰ μαντεύσῃ τις μάλλον.

Αἱ ὀνομασίαι τῶν θιάσων ὑπενομήθησαν εὐχερῶς τὸν λίθον τὸν εὐρεθῆντα ἐν Αἰγίνῃ τῇ 1834 καὶ ὑπὸ Le Bas (inser. Gr. et latin. part. IV, Sect. I, N. 1707) ἐκ κεφαλαίοις γράμμασιν ἐκδοθέντα, νῦν δὲ ἐν τῇ συλλογῇ τῇ ἐν τῷ Στοιχ. ὑπάρχοντα, ἐρ' εὐ ἐκτὸς ἄλλων γέγραπται ἐντὸς σφραγίδος ὁ θ ἱ α σ ς α Φ α ν ο μ α ὶ χ ο υ. Ἀλλ' ὁ λίθος οὗτος ἔχει καὶ αὐτὸς ἀνέγκλη ἐμπνεύσας καὶ πρῶτος αὐτὸς καὶ μόνος φέρει ἡμῖν τὸ ὄνομα Φαινέμαχος.

Πάνυ δὲ εὐλόγως αἱ ὀνομασίες αὐτὰς τῶν θιάσων δύνανται νὰ ἀντιπροβληθῶσι πρὸς τὰς ὀνομασίας τῶν συμμοριῶν τῶν τριπράκτων τὰς ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς τῶν νεορίων διανομένους Στεριεῖους συμμορία, Χαιροστράτου Κηρσιεύς συμμορία κ.τ.λ. (βλ. Böckh *Seeck* σελ. 185, 349 = *Αρχ. Ἐφ. Π. Α.* 3218). 'Αλλ' εἰ καὶ τῆς ἀναγραφῆς ταύτης τῶν θιάσων ἡ ἐποχὴ περὶ τὴν ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα περιστρέφεται, ὅτε, ὡς εἶναι γνωστόν, αἱ ἀνάγκαι τῆς πόλεως ἐπὶ Ναυσινίκου ἀρχοντος (Ὀλ. 100, 3) παρήγαγον πρὸς προκαταβολὴν καὶ συλλογὴν τῶν πόρων τὴν κατὰ συμμορίας διαιρέσιν τῶν πολιτῶν, εἰς ἣν οὐδεὶς δεσμός ἐλλείψαι καὶ δῆμου ἐλήφθη ὑπ' ὅψιν (βλ. Böckh *Stish. I.* σελ. 185): ἀλλ' ὅμως δὲν νομίζομεν, ὅτι εἰς τὴν κατὰ θιάσους αὐτὴν ἀναγραφὴν δυνάμεθα νὰ ἀνακαλύψωμεν τὰς ἐπὶ Ναυσινίκου ἀρχοντος συσταθείσας συμμορίας τῶν πόρων, θεοὶ οὐτὲ ἡ παραμικρὰ νύξις ὑπάρχει πού, ὅτι οἱ συμμορίαὶ αὗται ἐκλήθησαν ποτε θιάσοι. Εἴτε δὲ καὶ οἱ θιάσοι οὗτοι δύνανται νὰ ᾖναι ὁμάδες τινὲς ἡ κατὰ μέρος, ὀνομαζόμενα κατὰ τοὺς ἡγεμόνας ἡ κορυφαίους αὐτῶν. Ἰσως δὲ καὶ οἱ παρὰ Ἰσαίῳ (9, 30) θιάσοι οἱ 'Β' ἀκλείους, εἰς οὓς εἰσῆλθον ὁ 'Ἀστυφίλης, ὡς τοιαῦτα μέχρι καὶ τῶν θιασῶν τοῦ 'Πρακλείου, οὐχὶ ὡς εὐχολογεῖται ἡ νοθώσιν.

Κατὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν οἱ θιάσοι ἐκμαζόνται, λαμβάνοντες τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ πρώτου ἐν τῷ θίῳ ἀναγεγραμμένου ἀνδρός, ἤδυναντο νὰ ὀνομασθῶσι τὰ συστήματα τῶν περὶ αὐτοὺς νεορίων εἴτε τῶν ποικριτῶν, ὡς ἔχοντα ἐπὶ κεφαλῇ τὸν πρωταγωνιστὴν (βλ. λαξ. Pauly ἐν λ. *Hierio*), ἡ καὶ αἱ τῶν φιλοσοφῶν σύνδοξίως καὶ καλοῦνται ἐνίοτε. Καὶ παραδόξως καὶ ἐν τοῖς κορυφαίοις τῶν θιάσων καὶ ἐν τοῖς θιασώταις ὑπάρχουσιν ὀνόματα καὶ ποιητῶν καὶ ὑποκριτῶν καὶ φιλοσοφῶν.

Τῶν ἀνδρῶν, ἀφ' ὧν οἱ θιάσοι ὀνομάζονται, βεβαίως οὐτὸ δ' Ἀγρόδεος Ἄγρωνος οὐτὸ δ' Ἀντιφάνης Ἀρεσίου εἶναι ἡμῖν ἄλλοθεν γνωστοί, εἰ καὶ γνωστοὶ εἶναι πολλοὶ καὶ Ἀγρόνης καὶ Ἀγρόνης καὶ Ἀρεσίου καὶ Ἀντιφάνης. Ὁ δὲ Διογένης, ἀφ' οὗ ὀνομάζεται ὁ εἰς τῶν θιάσων, καὶ ὡς πολλοὶ ἄλλοι ἐν τῷ λίθῳ, ἐκ μόνου τοῦ ὀνόματος ἀναγράφεται, δὲν δύναται μὲν νὰ θεωρηθῇ μετὰ πιθανότητός τινος ὡς ὁ συγκαταλεγὼν τὸν στοικεῖν φιλοσοφικὸν θιάσον τῶν Διογενιστῶν, ἐν ἀναφέρει ὁ Ἀθήναιος (4, 186 κ. πρὸ.

Κ. Fr. Herm. G. A. § 12, 40 ἐκδ. 5^η). Καὶ εἰ καὶ ὡς κορυφαῖος θιάσου ὑπευθύνεται τὸ ἐν Ἀθήναις Διογένηϊ, τὸ πολλὰς ἀπαντήθην μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἐρῶν ἐν τοῖς λίθοις τοῖς παρὰ τὸν Ἀγ. Δημήτριον τὸν Κατηγέρην ἀνακαλυφθεῖσι (βλ. Philol. 2, 239, πρὸ. Dittenberger ἐν Herm. 1, σελ. 405), τὸ Διογένηϊ τοῦτο βεβαίως πιθανώτερον εἶλεν τὸ ὄνομα ἀπὸ τῆς Διογενείας τῆς θυγατρὸς τοῦ Κλεοῦ (βλ. Bötticher ἐν Philolog. 25, σελ. 202). Ἀλλ' ὅμως ὁ Διογένης οὗτος δυσχερῶς ἠδύνατο νὰ διακριθῇ ἀπὸ τῶν τραγικῶν ποιητῶν Διογένην τὸν Ἀθηναῖον, τὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ λίθου ἀκμάσαντα, ἡ ἀπὸ τῶν τῆς τραγωδίας ὑποκριτῶν Διογένην (βλ. Ἀλ. Π. Tot. 3, 30. πρὸ. fr. Gr. Nauck σελ. 602, καὶ τὸ ἄρθρον Διογένης ἐν λαξ. Pauly).

Ἀλλὰ τῶν λιπῶν θιασῶν τῶν ἐν τοῖς θιάσοις ἀναγεγραμμένων προσοχρῆ ἀξίως μάλιστα πάντων εἶναι ὁ ἐν τῷ λίθῳ τοῦ Ἀντιφάνους ἀναγεγραμμένος θιασώτης Καίνας. Εἶναι γνωστόν, ὅτι τοῦ τῆς μέσης κωμωδίας ποιητοῦ Ἀντιφάνους (Ὀλ. 93, 2—111, 4, κ. X. 407—333), τοῦ ἀκμασάντος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναγραφῆς ταύτης, μὴ τῶν κωμικῶν, ἐν ἡ διεκρινόμενῳ τὸ διθυραμβοποιεῖς Τυράδεος, ὀνομαζέτο Καίνας (βλ. Mein fr. com. Gr. σελ. 518 ed. m., Clinton Fast. Hell. σελ. 87, 111, 114 Krüger). Παράδοξος εἶναι τῇ ὄντι σύμπτωσης ἐν τῷ θιάσῳ τοῦ Ἀντιφάνους νὰ ὑπάρχῃ θιασώτης ὀνομαζόμενος Καίνας, ὡς ὀνομαζέτο ἡ κωμικὴ τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Ἀντιφάνους. Ἠδύνατο τις ἄρα νὰ υποθέσῃ, ὅτι ὁ ἐν τῷ λίθῳ Ἀντιφάνης Ἀρεσίου, ἀφ' οὗ ὀνομάζεται ὁ θιάσος, ἐν ᾧ ὑπάρχει ὁ θιασώτης Καίνας, εἶναι ὁ σύγχρονος τοῦ λίθου κωμικὸς ποιητὴς Ἀντιφάνης, ὃς οὐκ ἀναγράφει καὶ εἰδὼς ἡ κωμικὴ Καίνας, καὶ ὅτι ὁ θιάσος Ἀντιφάνους εἶναι οἱ περὶ τὸν κωμικὸν ποιητὴν Ἀντιφάνην ὑποκριταί, εἴτε ὅπως ἄλλως θέλησιν νὰ ὀνομασθῶσι τοῖς θιασώταις αὐτοῦ.

Ἡ εἰσακτὴ αὕτη Ἀντιφάνης φαίνεται τόσο πιθανή, ὅσον παράδοξος εἶναι ἡ ἀντιταύτις. Ἐπειδὴ δὲ καὶ Διογένης τραγικὸς ποιητὴς σύγχρονος ὑπῆρξε τοῦ Ἀντιφάνους, καὶ οἱ οἱ Καλλιπράτος καὶ Κηρισφῶντος ἀναγράφονται ἐν τῷ τῷ Ἀγροῖ θιάσῳ, Καλλιπράτος δὲ καὶ Κηρισφῶν ὑποκριταὶ καὶ ποιηταὶ ὑποκριταί, ὁ μὲν Καλλιπράτος τοῦ Ἀγροῖ θιασῶντος, ὁ δὲ Κηρισφῶν τοῦ Εὐριπίδου, καὶ πιθανὸν εἶναι, εἴ

καί οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἦσαν ὑποκριταί, ἡδυνάτο τις ἐκ τούτων νὰ συμπεράνῃ, ὅτι οἱ θιασοὶ οὗτοι εἶναι διωνυμικοί, εἴτε ὑποκριτῶν θιασοί, ὀνομαζόμενοι ἐκ τοῦ ὁμοῦ τοῦ πρωταγωνιστοῦ, οἱ ἦσαν οἱ πραγματοὶ οἱ περὶ Ῥοσσάνην καὶ Ἀθηνόδωρον (Πλούτ. περὶ τῆς Ἀλεξ. τ' χ. α. 2). Θὰ εἰχόμεν οὕτω τὸ σύστημα τῶν ὑποκριτῶν τῆς ἰσοχρῆς τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Ἀντιφάνους, διακρινόμεν κατὰ θιάσους, ὀνομαζομένους κατὰ τοὺς πρωταγωνιστάς, εἴτε θὰ εἰχόμεν τὰ συτήματα τῶν ὑποκριτῶν τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀντιφάνους ἡνωμένων εἰς ἓν κοινὸν θιασῶν.

Ἀλλὰ πᾶν τοιοῦτόν ἐστιν, ἥμιν ἡ τοιαύτη εἰκασία. Ἀντιφάνους θιάσος καὶ Κικλὸς ἐν αὐτῷ θύναται νὰ ᾖναι ἀπλὴ σύμπτωσις ἢ μὲν. Ἦνα ἡ εἰκασία λάθῃ πιθανότητά τινα, ἀπαιτοῦνται πλείονες ἐνδείξεις, ὥς ἡμεῖς δὲν ἠδυνάθημεν νὰ εὑρίσκωμεν ἀπαιτεῖται τοῦλάχιστον τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Ἀντιφάνους, ὅπερ ἀγνοούμεν, ἀν κινούμετο Ἀρεσίαν, ἡ ἂν τὸ ὄνομα τοῦτο ᾖν σύνηθες ἢ Ῥέον, ἐν τῇ πατρίδι τοῦ Ἀντιφάνους. Αἱ ὑπόχρουσαι ἐνδείξεις παροτρύνουσι μὲν ομορῶς εἰς τὴν εἰκασίαν, ἀλλὰ δὲν ἐπαρκούσι νὰ πιθανολογήσωσιν αὐτήν.

Τούτου ἕνεκα ταύτης μὲν τῆς εἰδικωτέρας περὶ τῶν θιάσων εἰκασίας ἐπὶ ἔχουμεν, νομιζομεν δὲ, ὅτι πάντως οἱ ἐν τῷ λίθῳ ἀναγεγραμμένοι θιασοὶ εἶναι ἐνός τινος κ ο ι ν ο θ ι α σ ω τ ῶ ν ἀγνώστου ἥμιν μέρη ἢ τάξεις, ὀνομαζόμεναι κατὰ τοὺς ἡγεμόνας ἢ κορυφαίους αὐτῶν. Τὸ κοινὸν τῶν θιασῶν φαίνεται συγκείμενον ἐξ ἀνδρῶν διαφόρων δήμων καὶ φυλῶν. Οἱ ὑπάρχοντες τοῦ κοινοῦ θιασῶται ἀνεγράφοντο ἀπαξ εἰς τὴν στήλην κατὰ τοὺς θιάσους αὐτῶν. Οἱ δὲ εἰσαγόμενοι νέοι θιασῶται, καταταττόμενοι εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τάξεις ταύτας τὴν ἀρχοδίαν εἰς ἕκαστον ἴσως ἐκ τῆς κοινῆς ἐνασχολήσεως, ἀνεγράφοντο ἐν τῇ στήλῃ εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν (θιάσων) ὑπὸ τοὺς ἄλλους. Ἐκ τούτου ἐξερχούται αἰ εἰς τοὺς διαφόρους θιάσους προσῆλκται. Ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν, ὅτε ᾖν ἀνάγκη,

τινὲς τῶν θιασῶν κατὰ λαχὸν ἴσως ἢ οἱ εὐπορότεροι κατέβαλλον ποσὸν τι ἐράνου, τὸ δὲ ποσὸν τοῦτο ἀνεγράφτο ἐν τῇ στήλῃ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ θιασῶτου τοῦ καταβαλόντος αὐτὸ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ διαφορά τῆς γραφῆς τῶν ὀνομάτων καὶ ἀριθμῶν.

Τοιαύτην διακόσμησιν κοινῶν θιασῶν ὑπεμαίνει ἴσως ὁ ἐν Σαλαμίνι εὐρεθεὶς λίθος, ὁ ἰὼν ἐν τῇ συλλογῇ τῇ ἐν τῷ ἐν Αἰγίνῃ Ὀρρανοτροφεῖν ὑπάρχων, ὁ ἐκδοθεὶς ἑλλητικῇ μὲν ἐν τῷ CIG. 140 κατὰ τὸν Chandler, πλήρη, δ' ἐπεὶ ἐν τῇ Αἰγίνα (σολ. 187) ὑπὸ Μουστοξύδου τοῦ ἀνεύροτος τὸν λίθον καὶ μετακομίσαντος εἰς Αἰγίνα ἐκ Σαλαμίνος, καὶ τελευταίον ὑπὸ Ραγκάβη (Α. Η. ἀρ. 1247), ὁ ἔχων τὰς δύο ἐπιγραφὰς τάδε:

Τούδε ἐσπερίωνσαν οἱ θιασῶται φιλοτιμίας ἕνεκεν τῆς εἰς ἐαυτοῦς.

Τούδε ἐσπερίωνσε τὸ κοινὸν τῶν θιασῶν ἀρετῆς ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης τῆς εἰς τὸ κοινὸν τῶν θιασῶν.

Οἱ θιασῶται διαστέλλονται ἐνταῦθα τοῦ κοινοῦ τῶν θιασῶν, τὴν δὲ διαφοράν τῶν ἐκφράσεων παρατήρησεν ὁ Μουστξύδης, ἀφίνει δὲ εἰς τοὺς λεπτολόγους τὴν ἐξακρίβωσιν αὐτῆς.

Καὶ ταῦτα μὲν ὅμως ἐν τῷ λίθῳ ἀνεγνώσαμεν καὶ τοιαῦτα περὶ τῶν θιάσων τούτων εἰκάζομεν. Τελευταίον δὲ παρατηρούμεν, ὅτι ἡ στήλη δύναται μὲν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι μετεκομίσθη, ἐκ τῶν θέσιν, ἐνθα εὐρέθη, ἐξ Ἀθηνῶν διὰ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐχρησίμευσεν εἰς τὰρον χριστιανικόν, ἀλλὰ πιθανόν ἐστίν, ὅτι ἱστάτο ἐν ἱερῇ τινι ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν ἀναρχῶντι, καὶ ἴσως περὶ τὴν θέσιν κειμένη, ἐνθα εὐρέθη, τὸ ἐπιμάχιον. Τοῦλάχιστον ἡ ἀπειρία τοῦ χαρξάντος τὰς προσθήκας εἰς τοὺς θιάσους προδίδει, ὅτι ὁ λίθος ἴσως ἐν ἱερῇ τινι τῶν κατ' ἄγρους δήμων μελλόν ἢ ἐν Ἀθήναις.

МЕЧНИКОВА

Αριθ. 420.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ.

Α'.

ΓΟΥΠΛΩΝΟΣ Β'. ΔΟΥΚΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.

1287—1308.

Ἀποθανόντος τῷ 1287 τοῦ Γουλιέλμου Δελαρὸς (De la Roche), διαδόχος τῆς δουκείας Ἀθηνῶν ἐγένετο ὁ μονογενὴς αὐτοῦ υἱὸς Γουλιῶν Β', ὅστις ἀνέλας ὡς ἐκκηδεμενεύειτο ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἑλένης, κατεχούσης τὴν ἀρχὴν ὡς ἐπιτρόπου μέχρι τοῦ ἔτους 1294. Σκευεθίστα ὁμως κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Ἑλένη εἰς αὐτὴν γάμον Οὐγωνα τὸν ἐκ Βρένης προσεκτήσαντο διὰ τῆς παρ' αὐτοῦ παραχωρήσεως τοῦ ἡμισυ τοῦ τιμολογίου τῆς Κερυταίνης κυριαρχικῆς δικαιώματα. αὐτὴν δὲ τῷ συζύγῳ τῇ ἐπὶ τοῦ δουκάτου Ἀθηνῶν ἀνεκρίθειαν τοῦ Γουλιῶνος μέχρι τῆς ἐνηλικιότητος αὐτοῦ δ' (α). Ὁ Γουλιῶν ἀνεκρύχθη ὡς ἐνήλιξ τῷ 1294 ἐν Θήβαις καὶ προεχειρίσθη ἱπποτὴς αὐτῇ κατὰ τὸν Ἰούνιον μῶνος μεγάλων πανηγύρεων ἅς ἐπὶ τῷ μυθιστορικῶς τὸν περιγράφει ὁ Muntaner (β). Πρὸς αὐτὸν δ' ἐπὶ αὐτῇ διαμένοντα ἐστάλησαν πρίσβεις παρὰ τῆς Ἰσαβέλλης Βιλλαρδουίνου, προτεινοῦσας αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα Ματθίλδην, παιδίαν ἑτι οὖσαν, φέρουσαν προβαλὸν τὴν κασιττανίαν τῆς Καλαμάρας· ὁ δὲ Γουλιῶν πάλιν ὡς ὁμοῦς συνήκεον εἰς τὸν προσδοφόρον τοῦτον γάμον ὃν ἐπεκύρωσε τῇ 18 Ἀπριλίου 1300 καὶ ὁ τῶς εἰς αὐτὸν ἀντιτιθέμενος χάριν ἰδίων σκοπῶν Κάρολος ὁ Β' βασιλεὺς τῆς Νικαίας. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦ 1303 ὁ Γουλιῶν προσκλήθει εἰς Βουσίτσαν ὑπὸ Φιλίππου τοῦ ἐκ Σαβουρίας, τοῦ διὰ τοῦ γάμου αὐτοῦ μετὰ τῆς Ἰσαβέλλης Βιλλαρδουίνου γενομένου κυρίου τῆς ἡγεμενείας τῆς Ἀρχαίας, ἔδωκεν αὐτῷ τὸν ἔρκον τῆς ὑποτελείας διὰ τὰς Ἀθήνας, τὸ Ἄργος, τὸ Ναύπλιον καὶ τὴν Καλαμάραν (γ).

Διοριθεὶς ὁ Γουλιῶν ὑπὸ Κωνσταντίνου Ἀγγέλου, δεσπότου τῆς Θεσσαλίας καὶ πρὸς μητρὸς θεοῦ του, κληδὸν τῷ ἀνήλικῳ υἱῷ του Ἰωάννῳ Β', εὐρίθη ἡναγκασμένος νὰ ἐπιχειρήσῃ διπλὴν ἐκστρατείαν, ἓκ καταπολεμῆσθαι τὰ κατακτητικὰ σχέδια τῆς Ἀννης, δεσποίνης τῆς ἡπειρου, περιόρισε δ' αὐτὴν διὰ συνθήκης νὰ ἐμμένῃ εἰς τὰ καθιστώτα. Ἐξήκολούθει δὲ μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ ὁ Γουλιῶν φροντίζων περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ κληδεμενευομένου δεσπότου, κυδερνῶν καὶ διεξάγων τὰ πάντα μετὰ πατριχῆς στοργῆς.

ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Γουλιῶνος τὸ δουκάτον τῶν Ἀθηνῶν εὐρίσκειτο ἐν μεγάλῃ ἀκμῇ. Τὰ μὲν ἑσθλα ἦσαν εἰς ἀθήρην κατὰστασι, ἡ δὲ χώρα παρείχε σίτον οὐ μόνον ἀρκοῦντα πρὸς διατροφὴν τῶν κατοίκων, ἀλλὰ καὶ ἐξαγόμενον εἰς Εὐβοίαν. Πᾶσι δὲ τοῦ δουκὸς ὑπερέβαινε κατὰ τὴν λαμπρότητα τὰς τῶν ὁμόρων δυναστῶν καὶ παρ' αὐτῇ διέμενον πολλοὶ εὐγενεῖς ἱππῆται.

Ὁ Γουλιῶν συνήθως διέμενον ἐν Θήβαις, δὲν εἶχεν ὁμοῦς ἀμελήσει καὶ τὰς Ἀθήνας· κατὰ δὲ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ διοριθεὶς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ ἐκ Τάραντος τοποτηρητῆς τῆς Ἀρχαίας (1307—1308), ἡναγκάσθη νὰ διαμείνῃ ἐκδοτοτὴ καὶ ἐν Καλαμάρᾳ Ἀπρίλιον δ' ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ὀκτωβρίου 1306, ταρεῖς τὴν ἐπομένῃν ἡμέραν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Δαρνίου, ἐν τῇ πόλει τῶν προγόνων του (α).

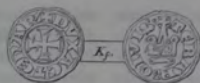
Κατὰ τὴν πρώτην ἐκδοτὴν τῆς ἀντικλιτικότητος τοῦ Γουλιῶνος Β', ὅτε αὐτὸς ἀπεροπαύετο ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἑλένης, ταυτίσθη ἀπ' αὐτοῦ ἔτους 1287 ἄχρι τοῦ 1294, φροντὶς ἐπὶ ἐκδοτῶν ἀντιερρητῶς τὰ εἶδη ἀνέκδοτα τὸν τοῦ δουκάτου Ἀθηνῶν, ἅπαρ δὲν φέρουσαν ὄνομα δουκὸς.

(α) Hopf, Griechische Geschichte (Allgemeine Enzyklopädie, von Hirsch und Gruber, 1867, 2te. LXXXV, σελ. 317).

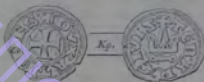
(β) Hopf, αὐτ. σελ. 319. — Prutz, Muntaner, σελ. 244, σελ. 436, 438, 442. Lang, αὐτ. σελ. 233.

(γ) Hopf, αὐτ. σελ. 233.

(α) Livre de la Conquête, σελ. 472.

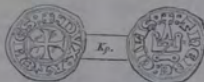
1. ✠ DVX ACTENAR
 Ὁπ. ΤΕΒΑΡ: CIVIS. Σταυρός.
 Πύργωμα. — Κρᾶμα.
 2. ✠ DVX ACTENAR:
 Ὁπ. ΤΕΒΑΡ: CIVIS. Σταυρός.
 Πύργωμα. — Κρᾶμα.
 3. ✠ DVX ACTENAR:
 Ὁπ. ΤΕΒΑΡ: CIVIS. Σταυρός.
 Πύργωμα. — Κρᾶμα.

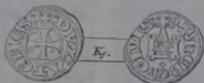
4. ✠ DVX ATENES.
 Ὁπ. ΤΕΒΑΡ: CIVIS. Σταυρός.
 Πύργωμα. — Κρᾶμα.

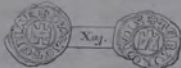
5. ✠ DVX ATENES.
 Ὁπ. ΤΗΒΕ: CIVIS. Σταυρός.
 Πύργωμα. — Κρᾶμα.

6. ✠ DVX ATENES.
 Ὁπ. ΤΗΒΕ: CIVIS. Σταυρός.
 Πύργωμα. — Κρᾶμα.

7. ✠ DVX ATENES.
 Ὁπ. ΤΗΒΕ: CIVIS. Σταυρός.
 Πύργωμα, κάτω τοῦ ὁποῦ σταυρός. Κρᾶμα.

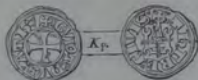

8. ✠ DVX ACTENAR
 Ὁπ. ΤΕΒΑΡ CIVIS. Φρούριον μετὰ τριῶν πύργων.
 Φρούριον μετὰ τριῶν πύργων. — Χαλκός.

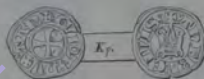
Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ Ἑλένη ἐκ προθέσεως παρέλειψε τὸ τοῦ νεκροῦ ἡγεμόνος ὄνομα, ἀφοῦ ἐν ἡδύνατο νὰ ἐγγράψῃ ἐπὶ τῶν νομισμάτων τὸ ὄνομα αὐτῆς ὡς δουκίσσης. Εἰς τὴν εἰκασίαν ταύτην ἐνισχυμένα ἐστὶ μᾶλλον βλέποντες ὅτι ἡ Ἑλένη φιλοδέξω· ἀξήκνησε βραδύτερον τὸ δικαίωμα τοῦ κέπτειν νομίσματα, ὡς βαρυνίς τοῦ μικροτάτου τιμαρίου τῆς ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος τῆς Καρυταίνης (α).

Οὕτως ὁ ἐκ Πρένης ἀνέλαβε κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ ἔτους 1292 τὴν κηδεμονίαν τοῦ Γουίδωνος,

ἥτις καὶ παρτάθη μέχρι τῶν πρώτων μηνῶν τοῦ 1294. Γνωρίζοντας δ' ἐκ τῆς ἱστορίας ὅτι ὁ νεκρὸς δούξ τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἐπωνομάζετο κοινῶς Γουιάτος (Guyot), ἀποδίδομεν πεποιθέντως εἰς τὴν δευτέραν περίοδον τῆς ἀνηλικιότητος αὐτοῦ τὰ ἐξῆς νομίσματα, ἀπερ σιμῶνας πρὸς τὴν ἱστορίαν φέροντα τὸ ὑποκοριστικὸν ὄνομα τοῦ βουκῆς Ἀθηνῶν Γουίδωνος πιστεύομεν κοπέντα ὑπὸ τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ.

9. ✠ GVIOT DVX ATH : Σταυρός.
 'Οπ. γ ΤΗΒΕ : CIVIS : Πύργωμα. — Κράμα.
 10. ✠ GVIOT DVX ATH : Σταυρός.
 'Οπ. γ ΤΗΒΕ : CIVIS : Πύργωμα. — Κράμα.

11. ✠ GVIOT DVX ATH : Σταυρός.
 'Οπ. ΤΗΒΕ : CIVIS : Πύργωμα. — Κράμα.

12. ✠ GVIOT DVX ATH : Σταυρός, ἐν ταῖς γωνίαις τοῦ ὁποίου ἀνὰ ἐν γ
 'Οπ. ✠ ΤΗΒΕ : CIVIS : Φρύριον μετὰ τριῶν πύργων. — Χαλκός.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο νόμισμα εἶναι τὸ αὐτὸ ὅπερ φαίνεται ἀπαικονομῶν ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ De Sauley (6)· ἀλλὰ δύο ὅμοια κομμάτια ἐξέλαβεν ὁ σοφὸς συγγραφεὺς διὰ τὴν κακὴν αὐτῶν διατήρησιν ἀντι δύο διαφόρων νομισμάτων, ἀναγνοῦς ἐν μὲν τῷ πρώτῳ GVI DNS . . . ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ

GVINT (sic) DVX καὶ ἀπέδωκεν αὐτὰ εἰς τὸν Γουίδωνα Α'.

6

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α' ΔΟΥΚΕΩΣ ΤΗΣ ΝΑΒΟΥ.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν σταυροφόρων κατάρτησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῷ 1204, κατὰ τὴν γενομένην διανομήν μεταξὺ τῶν πορθητῶν ἡ κερὰ αὐτῶν ἐνετικὴ πολιτεία, ἡ τοσοῦτον δραστηρίως συμπίπασα πρὸς αὐδωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐλαβεν εἰς κληρὸν τὰ

(α) Περὶ τῶν νομισμάτων τῆς Ἑλένης ὡς Κυρίας τῆς Καρυταίνης βλέπε τὴν πραγματείαν μου ἐν τῇ Revue Numismatique, 1869, σελ. 193.

(5) Numismatique des Croisades, pl. XVII, fig. 3 καὶ 4.

τρία ἔθνη τῆς διαμελισθείσης βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ἐν τῇ μερίδι δὲ ταύτῃ ἐμπεριελαμβάνοντο ἀπὸ αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ἄλλ' αἱ εἰς τὴν μερίδα τῶν Ἑνέων λαχόντες τόποι κατέχοντο ὑπὸ τῶν Εὐρώπων, ἡ δὲ δημοκρατία, μὴ ἔχουσα ἀρκούσας δύνας εἰς οὕτως καταλάβει τὰς χώρας καὶ νήσους ταύτας καὶ διακρῖναι αὐτὰς ἐν ὑποτελείᾳ, κατέφυγεν εἰς μέσον συνθήκην, ἐν τῇ παλαιότερῳ φρουδατικῷ πολιτεύματι, διακρῖσας αὐτὰς ὥςτις δῆποτε ἐκ τῶν Ἑνέων ἡ τῶν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πολιτείας μετοίκων ἤθελεν ἐπιχειρῆσαι ἵδρουν ἀνώμαλον τὴν κατάκτησιν νήσων καὶ παραλίων τῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐκ τῶν κατακληθέντων τῇ ἐνετικῇ πολιτείᾳ, θέλει κατέχει αὐτοὺς ὡς διαδοχικὸν τιμῶν. ἔχον πληρὴς δικαιώματα κυριαρχίας, ἐπὶ τῷ ἐρεῖ τοῦ ἀναγνωρίζειν ὡς ὑπεράτατον κυρίαρχον τὴν πολιτείαν. Ἐκ τῆς εἰρημένης διακρῖσεως φαραλισθέντες διαφορὰι τυχοῦνται Ἰταλὸι ἐξώπλιον ἴδιους στολίλους καὶ ὥρμησαν ἐπὶ τὴν Ἀνατολήν, ὥς κατεκτήσασιν ἀπροστατεύτους τόπους καὶ περιβληθῶσι δι' ἀρπαγῆς ἡγεμονικὰ στέμματα. Οὕτως ὁ Μάρκος Σανούδος κατέλαβε τῷ 1207 τὰς νήσους Νάξου, Μήλου, Πάρον, Σύρον, Ἀθλον καὶ ἄλλας ἐκ τῶν παρακειμένων Κυκλάδων, οἱ δὲ ἀδελφοὶ Ἀνδρέας καὶ Γερασίμης Γαῖζι τὴν Τήνον, Μίκονον, Σκίρον, Σκόπελον, Ἀμοργὸν καὶ τὸ ἡμίον τῆς Κίου καὶ Σέρφου, τοῦ ἑτέρου ἡμίονος περιελθόντες εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Δομνίκου Μιχίλη καὶ Πέτρου Ἰουστινιάνη. Ὁ Μάρκος Δάνδαλος, ἀνεψίος τοῦ δουκὸς τῆς Ἑνέας μεγάλου Ἐρρίκου, ἐκურύετο τὴν Ἀνδρόν, καὶ τέλος αἱ λοιπαὶ νῆσοι ἐγένοντο κτήμα διαφόρων ἄλλων ἡγεμονίσκων, ὧν ἡ ἱστορία μὴδὲ δίδωσιν τὰ δόμματα.

Ὁ Μάρκος Σανούδος ἐγκαταστάς ἐν ταῖς κυριευθεῖσαι νήσοι ἀπῆλθεν ἐαυτὸν ἐντελῶς τῆς πρὸς τὴν ἐνετικὴν πολιτείαν ὑποτελείας, ἀναγνωρίσας ὑπέρτατον κυρίαρχον τὸν Λατίνον αὐτοκράτορα Ἐρρίκον, ὅστις ἐν τῇ κατὰ τὸ 1210 συγκροτηθείσῃ Ραιθενναῖᾳ συνελούσι παρεβύρηναν αὐτῷ τὴν ἐπισκοπικὴν τοῦ οἴκου Αἰγαίου καὶ τῆς Δωδεκανήσου. Ὁ Μάρκος λοιπὸν προσγορευόμενος δοῦξ τῆς Νάξου καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, Λογαίᾳ pelagi, διαφθάρειντος εἰς Ἀγίου pelagi, ἐβδυσάσσετο δι, καθ' ὅσον ἐξήγεσται ἐκ τῶν ἐγγράφων, μέχρι τοῦ ἔτους 1227 περίπου, ὅν ἐναι ὁμοῦ ἀκριβῶς γνωστὸν πότε ἐτελεύ-

τησε. Τὸν Μάρκον διεδίκετο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀγγελος, δοὺς τὸν ὅρκον τῆς ὑποτελείας εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ροβέρτον, ἐλαττοτέρον δὲ εἰς Βαλδουίνον τὸν Β' καὶ ἐν τέλει εἰς Γουλιέλμον Β' τὸν Βιλλαρδουίνον, ἡγεμόνα τῆς Ἀχαΐας, πρὸς ὃν ὁ Βαλδουίνος μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ θρόνου εἶχε παραχωρῆσαι τὴν ἐπικυριαρχίαν τῆς δουκείας. Ὁ Ἀγγελος, διοικήσας ἐν εἰρήνῃ περὶ τὰ 35 ἔτη, ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1262, κατέλαβε δὲ κληρονόμον τὸν προσβύτερον αὐτοῦ υἱόν, ὅστις ὀνομαζόμενος τῷ πάππῳ Μάρκος καλούμενος εἶχε διαγάγει τὴν νύμφητά του ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Ἀχαΐας ἔθνα ἔλαθε καὶ τὸ ἱπποτικὸν ἀξίωμα (α). Διάδοχος τοῦ Μάρκου Β' ἐγένετο περὶ τὸ 1303 ὁ υἱὸς αὐτοῦ Γουλιέλμος, τούτου δὲ ὁ Νικόλαος.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α'.

1323—1341.

Τὸν Γουλιέλμον Α' Σανούδον, θάνατον, κατὰ πιθανώτατον λόγον, τῷ 1323, διεδέξατο ὁ προσβύτερος αὐτοῦ υἱὸς Νικόλαος Α' (β). Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν καταλήθειν τῆς ἀρχῆς προσκληθεὶς μετὰ πολλῶν ἄλλων ὑποτελῶν ὑπὸ Φιλίππου τοῦ ἐκ Τάραντος ἵνα παύσῃ τὴν βοήθειαν αὐτοῦ τῇ ἡγεμονίᾳ τῆς Ἀχαΐας ἔλαβεν τῷ ἐκ Γραβίνης κατὰ τὸν ἔχθρῳ τῆς χώρας ἀπερυσεν εἰς τὴν πρόκλησιν καὶ μετέβη εἰς Μυρίαν, ὅπου καὶ διέμεινε παρὰ τῇ ἡγεμονίᾳ κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1328 πρὸς τὸ 1325 (γ). Κατὰ τὸν χρόνον τούτον δραστήριον τῆς εὐκαιρίας οἱ Τούρκοι, οἵτινες διέσχίζον τὸ Ἰόνιον ὡς πειραταί, ἐληλάτησαν καὶ τὴν Νάξον εἰς ἑξῆς δὲ προσεπύθεν ὁ Νικόλαος νὰ συναντήσῃ αὐτοὺς ἐκ τοῦ στόλου του καὶ τιμωρήσῃ. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐπιδρομαὶ αὐτὰ ἐξηκολούθησαν καὶ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν 15,000 κάτοικοι ἀπῆλθον, ἐφυγαδύθησαν, καὶ ἐσφάγησαν, ἡ δ' ἑνταῖα ἔμεινε ἀπροστατεύτως τὰς εἰς τὸν Νικόλαον ἀνηκούσας νήσους, ἀπεράσιτον οὖτος τῷ 1329 νὰ συναντήσῃ συμμάχων μετὰ τοῦ Ἀνδρονίκου Γ', μετ' οὗ πρότερον διέκειτο εἰς ἑθνομίαν σχέσεις· μετὰ τὴν λοιπὴν πρὸς αὐτὸν, παραλειπὼν τρεῖς γαλήρας, τρία ἄλλα πλοία καὶ ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν ἰπ-

(α) Πορφ., αὐτ. σελ. 308.

(β) Πορφ., αὐτ. σελ. 312.

(γ) Πορφ., αὐτ. σελ. 408.

παίς, καὶ συγκομίζων πλοῖα καὶ δώρα (α). Ἐξοστρα-
λισθεὶς δ' ἀπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1332 δι' ἀναγκῆς
καὶ προμηθευθεὶς πολεμοφόδια ἐξ Εὐδοκίας, ἤσκησεν
πειρατεῖαν χεῖρον καὶ αὐτῶν τῶν ἀπίστων, ἐκρομῶν
κατὰ τῶν γειτονικῶν νήσων, εἰς διηκενὴ ἔγθραν μετὰ
τῶν δουκῶν αὐτῶν ἐπισκόφαντος καὶ πολλὰ κατ' αὐ-
τῶν ἐπιχειρῶν. Οὐχ ἦντο μετ' ἑλας ταύτας τὰς βίαι-
ον πράξεις ἡ ἐνετικὴ πολιτεία προσέκαλεσε μὲν αὐτὸν
νὰ μεταβῇ αὐτοπροσώπως εἰς Ἑνετίαν, παρέσχε
δ' αὐτῷ καὶ ὅπλα πρὸς ἀμυναν τῶν νήσων του, ὑπο-
θέτουσα ὅτι ὁ Νικόλαος ἤθελε παράσχει σπουδαίας
προσεσίας κατὰ τὴν ἐναντίον τῶν Τούρκων μελετω-
μένην ἐκστρατεῖαν. Ὁ Νικόλαος ἀνυμενῶν τὴν ἰωάν-

ναν θυγατέρα Οὐγῶνος τοῦ ἐκ Πρέντης, ἐκ τοῦ δευ-
τέρου τούτου γάμου μετὰ τῆς Ἑλένης θυγατρὸς τοῦ
Ἰωάννου Α' ἐσπούτου τῆς Θεσσαλίας, ἀλλ' ἐκ τοῦ
γάμου τούτου οὐδεὶς βλαστὸς προήλθε (α) καὶ οὕτω
τὸν Νικόλαον ἀποθανόντα τῷ 1341 ἀτεκνον διεδέ-
ξατο ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννης Α'.

Τῶν δουκῶν τῆς Νάξου μετ' ἑλας τὰς εἰκο-
σέτιαν ἀνευδότους ἑρένας μου ἐν μόνον νόμισμα
ἠδυνήθην ν' ἀνακαλύψω, ἀνήκον εἰς τὸν Νικόλαον
Α', ἀπέκτετα δὲ τοῦτο τῷ 1856 μετ' ἄλλων ἀρ-
χαίων τῆς Νάξου νομισμάτων. Τὸ μοναδικὸν τοῦτο
τῆς συλλογῆς μου νόμισμα εἶναι τὸ ἑξῆς:

+ NICHOLAVS DVX *
OP. M. NICOLAI NAXI *

μεταξὺ δύο κύκλων ἐκ σφαιριδίων. Ἐν τῷ μέσῳ σταυρός.

μεταξὺ δύο κύκλων ἐκ σφαιριδίων. Ἐν τῷ μέσῳ κεφαλὴ νεανικὴ
ἀνωπός. — Κρῆμα.

Μὴ δυνὸς ἔχει τοῦδε νόμου ἄλλου πινὸς νομί-
ματος τῆς δουκείας τῆς Νάξου, ἀγνοοῦμεν ἂν καὶ
ἄλλοι δοῦκες ἐποίησαντο χεῖρον πρὸ δικαιώματος
τοῦ κόπτειν νομίσματα. Ἐὰν οὖν ἀνολογισθῶμεν,
ὅτι ἄλλοι ὑποβέστωροι ἡγεμονίσκων τῆς Ἑλλάδος,
ὡς οἱ αὐθένται τῶν Σαλυνίων, ἡ Ἑλένη, βαρύνει τῆς
Καρυταίνης καὶ ὁ Γεώργιος Α'. Γκιζης, ἀνίστη
τῆς Τήνου, ἅπαντες προγενεστέροι τοῦ δουκὸς Ni-
κολαίου, ἐκόπουν νομίσματα, καὶ ὅτι καθ' ἐκστρα-
τεῖαν ἀνευρίσκονται καὶ ἀνακαλύπτονται νομίσματα τα-
ύτων, δὲν εἶναι τολμῶν ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι
εἶναι πιθανώτατον θέττον ἢ βρῆδινον ν' ἀνακαλυφθῶσι
καὶ ἄλλα νομίσματα τῶν τε προγενεστέρων καὶ με-
ταγενεστέρων τοῦ Νικολαίου Α' δουκὸς τῆς Νάξου.
Ἰσως ἰδυνάτω τις νὰ φέρῃ εἰς ἀντίρρησην ὅτι τὸ ἡμέ-
τερον νόμισμα ἐκόπη πιθανῶς καὶ ὑπὸ Νικολαίου τοῦ
Β', ἀλλ' ὁ βολὴ αὐτοῦ ἐγκωμίουσεν ἀπὸ τοῦ 1371
μέχρι τοῦ 1383, ὅτε πᾶσι εἶχον παύσει νὰ κόπτον-

ται νομίσματα ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι ἀνευδοίστως
λοιπὸν φρονῶ, ὅτι τὸ ἀνωτέρω περιγραφὴν ἀνέκδοτον
νόμισμα ἀνήκει εἰς τὸν Νικόλαον Α'.

Ὁ Κ. Πορφ. πρὸς ἐν ἑδικα τὴν ἐπιγραφὴν τοῦδε
τοῦ νομίσματος μετὰ καὶ ἄλλων, ποιῶν λόγον περὶ
αὐτοῦ ἀναφέρει ὅτι εἶναι ἀπομίμησις τῶν ἐνετικῶν
γρόσσων, τῶν κοινῶς λεγομένων ματαπανίων (matapani)
(δ) ἀλλ' ὁ ῥήθεις ἱστοριογράφος σφάλλει,
εἰς τὸ ἡμέτερον νόμισμα οὐδ' ἐκ καθαροῦ ἀργύρου
εἶναι, οὐδὲ κατὰ τὸν τύπον ἡ τὸ μέγεθος ἔχει τὴν πα-
ρὰν φέρει πρὸς τὸ ἐνετικὸν γρόσσον. Ἄν ἐπρεπε νὰ
λαβίσκωμεν ὅτι νόμισμα τὸ ἐνετικὸν ἐχρησίμευσεν ὡς
πρό-ὑπον, τοῦτο εἶναι τὸ μαγευεσσίον, ὅπερ φέρεται μὲν
τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου Μάρκου ἀνωπὸν, ὡς τὸ τῆς
Νάξου νόμισμα, εἶναι δ' ἐκ κράματος καὶ ἔχει τὴν πε-
ρίπου τὸ αὐτὸ μέγεθος.

Π. ΔΑΜΠΡΟΣ.

(α) Βιβλ. τῆς Κοιτητικῆς, σφ. 609—6703.

(α) Βιβλ. τῆς Κοιτητικῆς, σφ. 609—6703.

(β) Πορφ., ἀντ. σελ. 361.

Τῆς στήλης, εἰς ἣν ἀνήκουν τὰ πάνω κομμάτια λείψανα ταῦτα τῆς ἐπικεφαλίδος καὶ τῆς ἀναγραφῆς, εὐρήθη μέγα τεμαχίον, ἀλλὰ τοσοῦτον ἐφθαρμένον πρὸς ἐνέπιγρον πλευρὰν, ὥστε εἰς μικρὰ τινα μέρη αὐτῆς διατηροῦνται ἐνὶ γράμματι ἡ ἔχνη γραμμάτων, εἰς δὲ τὸ μέγιστον μέρος ἐξηφανίσθησαν ὅλοι οὐχ ὅτις.

Τὸ τεμαχίον εὐρήθη ἐν Πειραιεὶ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1870 ἐν τῇ πλατείᾳ, ἧτις καίται κατ' ἀνατολὰς τοῦ τελωνείου, ἀνοηγόμενον βύθρον πρὸς ἐμφύτευσιν ῥόδων ἐρησιόμενος δὲ ὡς κάλυμμα ὀχετοῦ ὑπάρχοντος ἐν περίπῳ μέτρον βαθύτερον τοῦ ὕψους τῆς πλατείας. Ἐπειδὴ πλησίον, ὅτε τῷ 1834 ἐβελήθη τὸ τελωνεῖον, εὐρήθησαν λείψανα ἀρχαίου οἰκοσκήματος καὶ αἱ περὶ τῶν νεωρίων ἐπιγραφαὶ (ὁρ. *Sancti*, σελ. VIII), ἠγέρθη ὑπόψις, μὴ καὶ αἱ εἰρηματικαὶ αἱ τῶν ὀχέων καλύπτουσαι ἦσαν ἐνέπιγροι καὶ ἡ ἀσκήρη οὐχὶ μικρὸν μέρος αὐτοῦ, ἀλλ' οὔτε πλὴν τοῦ τεμαχίου πλακῶς ἄλλο εὐρήθη ἐνέπιγρον.

Ἡ ἐνέπιγρος πλεονεχὲς τοῦ τεμαχίου ἀπικεινύσθη ὅσον ἦτον δυνατόν πιστῶς ἐπὶ τῷ πίνακος 57 εἰς τὸ τρίτον τοῦ φυσικοῦ μεγέθους. Τὸ τεμαχίον καίται ὡς ἐν τῇ συλλογῇ τῇ ἐν τῷ παρῳίῳ τῶν ἀνέμων, εἶναι δὲ ἐκ τῆς κατ' ἀριστερὰν ἀνω γωνίας τῆς στήλης, ἔχει μῆκος κατὰ μὲν τὴν ἀνω πλευρὰν 68, κατὰ δὲ τὴν ἀριστερὰν 48, κατὰ δὲ τὴν ὀπίσθιαν 60 ἑκατοστὰ τοῦ γαλλικοῦ μέτρον. Ἡ κἀνὸς πλευρὰ ἔχει τὴν συνθήκη βραδύον, ἀλλ' ἡ κατὰ δεξιὰν εἶναι ἀποκεκομμένη διὰ τῆς σφύρας οἰκοδόμου ἰσως ἐν τοῖς Βυζαντινοῖς χρόνοις. Τὸ πάχος τῆς στήλης ἦν 8 $\frac{1}{2}$ χιλιοστὰ, ὃ δὲ λίθος πεντηλῆνος. Τὰ γράμματα ἐν μὲν τῇ ἐπικεφαλίδι ἔχουσιν ὕψος 8 χιλιοστῶν, βαίνουν δὲ ἀτάκτως, ἐν δὲ τῇ ἀναγραφῇ ἔχουσιν ὕψος 4 χιλιοστῶν, βαίνουν δὲ κατὰ μὲν τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν ἀκριβῶς στοιχίζον, κατὰ δὲ τὰ μέσα καὶ πρὸς τὴν δεξιὰν πλευρὰν ἡ στοιχίζου γραφὴ διαταράσσεται πολλοχῶς. Ὁ 16 στίχος φαίνεται ὅτι εἶναι ἤρχετο ἀπὸ τῆς γωνίας. Ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι τὰ δημοτικὰ εἶναι κατ' ἀποκοπὴν γεγραμμένα, φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀναγραφῇ λέξεις τινὲς συχνὰ ἀπαναλαμβάνονται ἥσαν κατ' ἀποκοπὴν γεγραμμέναι (πρβ. στ. 36. TEM. ΣΩ).

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν λειψάνων καὶ τῶν τῆς ἐπικεφα-

λίδος καὶ τῶν τῆς ἀναγραφῆς εἶναι πάντων εὐχερὲς οὔτε ἀναμειοβήτητος. Τὰ γράμματα φυλάττουσι τὸν ἀρχαῖον χαρακτήρα αὐτὸν μόνον εἰς μικρὸν τὸ μέρος κατὰ τὸ ὅσον ἄρουν τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς (στίχ. 1—4) καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀριστερᾶς (στίχ. 18—37), ἐνθα διατηρεῖται ἐνὶ ἡ στήλῳ εἰς καὶ λείπῳ τοῦ λίθου, εἰς δὲ τὰ ἄλλα μέρη, ἐνθα ἡ λείπῳ τοῦ λίθου ἀφάρτη, τὰ γράμματα κατ' ἑνὸς ὁμομορφῶν καὶ ὁμομορφῶν, πολλοχῶς δὲ ἔχνη μόνον γραμμάτων ἀρίστη. Συνελέγησαν εἰς τὸν πίνακα καὶ ἐκ τῆς ἐπικεφαλίδος καὶ ἐκ τῆς ἀναγραφῆς καὶ ὁμομορφῶν καὶ ὁμομορφῶν καὶ τὰ ἔχνη αὐτὰ. Ἡδυνάτο τις ἐκ τῆς ἀναγραφῆς νὰ συλλέξῃ ἔχνη γραμμάτων πλείονα, ἀλλ' εἰς μὴν ἤθελε καταρτίει τὸν χρόνον περὶ ταῦτα. Συνελέγησαν κατ' ἐπιμονῆς καὶ ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι καὶ ἐν τῇ ἀναγραφῇ ὅσα εἰσὶν αἰσθητὰ πρὸς τὰ διευκολύνουσι ἢ νὰ περιορίσῃ τὰς εἰκασίας καὶ ἐσφαλμένους ἐν τῷ πίνακι διὰ στιγμῶν.

Καὶ τὰ ἐκ τῆς ἐπικεφαλίδος καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀναγραφῆς διασωθέντα εἶναι συμπλήρωσις στίχων ἀνάνητος, οὐδεμίαν ἐλλείδα συμπληρώσεως καὶ συναρτίας παρέχοντα. Ἐν τῇ ἀναγραφῇ ἔλκουνται τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν λίθον διαστήματά τινα κατὰ γράμματός μόνοντα ἐκατέρωθεν (στίχ. 5—14) τοῦ ἐν τῷ μέσῳ μεγάλου λειψάνου, ὡς εἰ ἦσαν ὅρις στήλων. Ἐντὺς δὲ τῶν ὀρίων τούτων φαίνονται στίχων τινῶν τῶν ἐνταῦθα διασωθέντων τὰ λείψανα ὡς δυνάμενα νὰ συμπληρώσωσι ἀλλήλα καὶ νὰ παρασχῶσι τι συνεχὲς (πρβ. στίχ. 9 καὶ 10, 12 καὶ 13, 17 καὶ 18, 19, 20 καὶ 21), καὶ τῶν γραμμάτων τῶν φαίνονται ὁμομορφῶν ἐκ τῆς τέχνης μάλλον ἢ ἐκ τῆς σφύρας τοῦ λίθου. Ἀλλ' ὅμοιος καὶ τὰ σημεῖα ταῦτα τῆς στήλῳ εἶναι, καὶ ἡ συμπλήρωσις ἀκριβέστερον μεταξὺν ἐνδοκονταὶ πάνω ἀμφιβολία. Κατ' ἀριστερὰν εἶναι ἐν τῷ 8 στίχῳ ἔχνης γράμματος ἐν τῷ ἀσκήρῳ, ἀμφοτέρωθεν τῇ τῇ συμπληρώσει τῆς ἐνταῦθα λέξεως λέξεως ἐμεινίσθη. Κατὰ δεξιὰν τὰ ἐν τοῖς στίχοις 9—14 ἐπόμενα ἔχνη τῶν γραμμάτων, εἶναι συνελέγησαν ἐπιμονῆς καὶ κατὰ ἀκριβὴ κατωμέτρουν τῶν ἀσκήρων ἐπέθεσαν καὶ ἐν τῷ πίνακι, δὲν παρέχουσιν μὲν ἀναμειοβήτητον τὴν τῶν στίχων συνέχειαν, ἀλλ' ἀπαραβαλλόμενα πρὸς τὴν προέκτασιν τῶν κατωτέρω στίχων (πρβ. στίχ. 30), μαρτυροῦσιν, ὅτι, ἐάν ὑπάρχον στίχοις, τὰ ἐν

ταῦθα ἄκρα αὐτῶν θὰ συνέπιπτον ἀλλήλοις. Πρὸς τοὺς τοῖς ἡ συμπλήρωσις, ἡ πρὸς συνάρκειαν τῶν ἀλλοῦ λειψάνων ἀπαντομένη, κατανοεῖται ἐν πολλοῖς στίχοις, οὗτοι εἶναι πολλῶ μείζων ἢ ὅσων ἐπιτρέπεται ἡ περὶ αὐτῆς (πρὸς. στίχ. 11 καὶ 12, 16 καὶ 17). Παρατηρεῖται τὸ λευκαῖον, ὅτι, ἐὰν ἡ ἀναγραφὴ ᾗ γεγραμμένη κατὰ τὴν περὶ αὐτῆς, θὰ ἔγινετο λόγος πρότερον περὶ γείσου ἐν τῇ κατ' ἀριστερὰν σελίδι καὶ εἰπετα περὶ κρηπίδαίων λίθων καὶ κρηπίδος ἐν τῇ μεσσίᾳ. Ἐξ ἀπάντων δὲ τούτων δὲν δόναται μὴν νὰ εἴπῃ τις ἀνευλαϊστῶς, ὅτι οἱ τῆς ἀναγραφῆς στίχοι ἔδαινον συνεχεῖς ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τῆς στήλης ὥς εἰς τὸ ἄλλο. Ἀλλὰ πεῖθεται, ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς στήλης καὶ ἡ εἰσὸς τῶν λειψάνων εἶναι τοιαύτη, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἔσφαλῇ ὅτι, κατὰ τινὰ τρόπον ᾗσαν τὰ τῆς ἀναγραφῆς κατεργασμένα, καὶ, καθὼς ἡ ἐπικεφαλὴς τῆς στήλης αὐτῆς καὶ ἡ ἀναγραφὴ οὐδὲν τι συνεχεῖς ἀλλὰ λείψανον στίχων ἀσυνάρτητα δύναται νὰ παρίσχη.

Ἀλλὰ καὶ τῶν ἀσυνάρτητων τούτων στίχων μέρη τινὰ εἶναι δυσεπίστατα (πρὸς. στίχ. 13, 26, 27). Ἐκ τῶν λειψάνων ἀπάντων τὰ σαφῆ καὶ ἀναμειβόμενα πλὴν ὀλίγων τιῶν περιλαμβόμενα μετὰ τινων πιθανοτάτων συμπληρώσεων εἰς τὸ ἀνωτέρω ταῦν μικροῖς γράμμασιν ἀντίγραφον. Τοῦς ἐπιθυμοῦντας τὴν ἐξήγησιν ἀπάντων παραπέμπομεν εἰς τὸν πίνακα μετὰ δὲ εἰς τὸν λίθον αὐτόν. Ἐνταῦθα δ' ἐπιδόξωμεν παρατηρήσεις τινὰς καὶ εἰσακίσειν περὶ τῆς σημασίας τῶν λειψάνων καὶ περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς στήλης.

Ἐν τῇ στήλῃ, ἐὰν ὀρθῶς τὰ λείψανα ἐνοώμεν, ὑπῆρχεν ἀναγραφὴ τῆς καταστάσεως τῶν ἐργασίων ἐργου δὲ δημοσίου μετὰ τῶν πέντε εἰς αὐτὰς γενομένων ἀναλωμάτων. Τὸ ἔργον γίνετο ἐπὶ τὸν τόπον, ἐνθα τὸ τεμάχιον εὐρέθη, ὅτι ἦν ἐν Πειραιεῖ. Ὡς ἔργον δὲ θέλουσι τὰ ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ τῆς ἐπικεφαλῆς λείψανον νὰ ὑποδείξωμεν ἡμῖν οὐ τὴν τινὰ εἴτε θεὰς τινος μεγάλῃς ἐπικαλουμένης εἴτε καὶ αὐτῆς, καθὼς μεγάλοι θεοὶ, μεγάλῃν ὀνομαζομένην διδοὶ ἡ συμπλήρωσις μ[ε]γάλῃς φαίνεται ἡμῖν ἡ μόνον πιθανή. Ἀλλ' ἐν τῇ ἀναγραφῇ ὑπερβαίνειται μέρη οἰκοδομημάτων ἐν μὲν τῷ 36 στίχῳ πρὸς ὅσον αὐτὸν ἐν δὲ τῷ 37 καὶ ὅσον. Ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι τὸ ἔργον ἦν οὐχὶ στήλη ἀλλ' οἰκοδομήματα.

Ἡ στήλη κατὰ ταῦτα ἢ ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν λειψάνων τῆς ἐπικεφαλῆς ἐμφανιζομένη ὡς τὸ ἔργον μεταπίπτει εἰς τὴν συνθήκην σημασίας τῆς σημαίνει δὲ, φαίνεται, τὴν στήλην, ἥτις περιεῖχε καὶ περὶ τοῦ ἔργου, ἥτοι τὸ ψήρισμα, τοῦ ὅρου τῆς ἐργοδοσίας, τὴν μισθωσιν τῶν μερῶν τοῦ ἔργου κ.τ.τ. (πρὸς τὴν περὶ τῶν τῆς πόλεως καὶ τῶν μακρῶν ταχυῶν στήλην Γαγκ. Anl. Hell. ἀρ. 771). Μέρους δὲ τῆς τοιαύτης στήλης ἦν ἡ ἀναγραφὴ, ἐν ᾗ ἐδηλοῦτο ἡ κατάστασις τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἔργου καὶ τὰ εἰς αὐτὸ τῶς γενομένα ἀναλώματα, εἴτε, ὡς ἡ ἀναγραφὴ αὕτη ἐν τῷ τεμαχίῳ ὀνομαζέται, μέρος τῆς τοιαύτης στήλης ᾗσαν οἱ λόγοι οἱ ἐνταῦθα ἀναγεγραμμένοι, καὶ οὕτως ἡ πλεῖς αὕτη, εἰς ᾗ ἀνήκει τὸ τεμάχιον, φαίνεται μέρος καὶ συνέχεια τῆς στήλης ἐκείνης.

Οἱ λογισμοὶ (διότι ἡμεῖς τοῦλάχιστον οὕτω νομίζομεν, ὅτι πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ καὶ συμπληρωθῇ ἡ ἐν τῷ 1 στίχῳ ἐπομένη λέξις ἀνεπαρβείσεως τοῦ λίθου) ἔδαινον, φαίνεται, κατὰ τινὰ ἀριθμητικὴν ἀρᾶν, κατατελλομένην κατὰ λόγον τινὰ ἄγνωστου ἡμῖν, καὶ τὴν σειρὰν ταύτην ὑπερβαίνει ἰσως τὸ περὶ τὰ τέλη τῶν λειψάνων τοῦ πρώτου στίχου τῆς ἐπικεφαλῆς κατὰ τὸν σημεῖον I, ὅπερ ἔσκακ τῶν ἐκτετέρωθεν κειμένων τριῶν στίχων οὕτε ὡς γράμμα (E, T, I) οὕτε ὡς σφύρας σημεῖον ἀλλ' ὡς ἀριθμὸς πρέπει νὰ ἐκληθῇ. Ἰσχυρίζομαι δὲ ἰσως ἡ ἐμελλὲ νὰ ἀκολουθήσῃ ἀλλοῦ ἡμοῖα ἀναγραφὴ περὶ τοῦ ἔργου. Κατόπιν τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνου ἰσως ἔργα ταῦτα ἔγινον ἢ τι τοιοῦτον.

Τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ λείψανον οἱ δὲ Σωτῆρος παρέχουσι μετὰ βεβαιότητος, ὅτι τὸ ἔργον σχεῖν εἶχε μετὰ τοῦ ἐν Πειραιεῖ νοῦ τοῦ διδῆς τοῦ Σωτῆρος, περὶ οὗ λαλεῖ ὁ Στράβων (σέλ. 39, C) καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. Ἀλλ' ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀναγραφῇ ὑπερβαίνοντων μερῶν τοῦ οἰκοδομημάτων, ἀνομομασμένον ἀνωτέρω, προκύπτει, ὅτι λόγος δὲν ἔδιδετο νὰ ᾗται ἐν τῇ στήλῃ οὕτε περὶ ἐγγερόσεως βασιλεῦς, ὅσον ὁ Δημοσθένης εἰκνυσεν κατὰ τὸν ψευδοπλούταρχον (β. ὅπ.τ. Δημ. σέλ. 161, Tauchn.), οὕτε περὶ τοῦ ἀγάλματος ἢ τοῦ βωμοῦ τοῦ Κηρισωδῶρος ἢ Κηρισωδότη, περὶ ὧν λαλεῖ ὁ Πλίνιος (πρὸς. Αἰκ. τοπογρ. Ἀθην. γεogr. μεταρρ. ἐκδ. 2, σελ. 262). Ἰσως ἐπρόκειτο περὶ ἐπισκευῆς ἢ ἀπαύξεως τοῦ ναοῦ,

Τὰ λοιφύνα τὰ ἐν τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ στίχῳ τῆς ἐπικεφαλίδος διασωθέντα ὑπερβαίνουν τοὺς τοῦ ἔργου ἐπιστάτησαντα μετὰ τοῦ γραμματέως αὐτῶν. Ἀντὶ τούτου ἐπιστατεύονται ἀνεφρόντοι ἐν τῇ ἐπικεφαλίδι καὶ ἱεροποιοὶ τοῦ ναοῦ ἢ καὶ ἄλλοι τινές, μένει ἀδύνατον. Ἀλλὰ βεβαίως ἀνωμαλίζοντο μόνον οἱ ἐπιστάταις τοῦ ἔργου καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν, καθὼς ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν τῆς πόλεως καὶ τῶν μακρῶν τειχῶν ἀναφέρονται μὲν καὶ οἱ πωληταί, ἀλλὰ μόνον οἱ ἐπιστάταις καὶ οἱ ἐπὶ τῇ διοικήσει ἐνομεζόμενοι (πρὸς Böckh *Sisth. τόμ. I* σελ. 228 καὶ 287 ἐκδ. 6'). Οἱ ἐπιστάταις ἦσαν ἐκ δῆμων διαφόρων, ἐξ ὧν διακρίνεται ἀναμειβόμενοι τρεῖς, εἰς Ἀθηναίους (ἐκ τῆς Ἰσποβαντίδος φυλῆς), εἰς Παλλήνας (ἐκ τῆς Πισυριδίδος) καὶ εἰς Περγασθῆν (ἐκ τῆς Ἐργυβείδος), οὗ μόνον τὸ ἑκάστη μάλιστα ἀνιχνεύεται ἐκ τῶν ἐν τῷ τετάρτῳ στίχῳ λοιφύνων. Ὅσον δὲ, ὡς τὸ χάσμα τοῦ λίθου μαρτυρεῖ, οὐχὶ τρεῖς ἀλλὰ πλείονες, ὅπου ὑπερβαίνει βεβαίως τὴν οὐπουδαιότητα τοῦ ἔργου. Ἐκ τούτων δὲ γίνονται ἴδιον ὅτι τὸ ἔργον ἐγένετο ἀναλωμασιούχῳ τοῦ δήμου Ἀθηναίων οὐτε οὐκ οὐκ τινός, νομιζομένων, ἀλλὰ τῆς πόλεως ὅλης, εἴτε τοῦ κράτους.

Μετά τὴν ἐπικεφαλίδαν, καὶ ἐν ὑποθέσει, ὅτι ἡ ἀναγραφὴ ἦν γεγραμμένη κατὰ γλῶσσαν, ἄρχεται ἐν τῷ στίχῳ οὐχὶ ψήρισμα ἀλλ' ἡ ἀναγραφὴ τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν ἀναλωμάτων τοῦ ἔργου, ὡς μαρτυρεῖ ὁ ἀριθμὸς Δ, ὁ ἐν τῷ 3 στίχῳ τῆς ἀναγραφῆς διασώζεται. Ἐμφαίνονται δὲ τὰ ἐκ τῆς ἀναγραφῆς λοιφύνα τὰ μὲν, πόσου ἦν ἡ μίσθωσις τῶν μερῶν τοῦ ἔργου (πρ. στίχ. 8, 17, 18, 21), τὰ δὲ ἐργασίας, ὡς εἶδει ἐπὶ γενέσθαι (πρ. στίχ. 7, 14, 20, 27, 29, 35), τὰ δὲ ἐργασίας τετελεσμένους (πρ. στίχ. 10, 23, 32, 39, 44), τὰ δὲ τῶν ἐργασιῶν ἀναλώματα (πρ. στίχ. 6, 10, 19, 24) ἢ συγκριτικαίως ἀναλωμάτων γενομένων εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος τῶν ἐργασιῶν (πρ. στίχ. 11, 12, 13 καὶ 34, 35). Διασώθησαν δὲ καὶ ὀνόματα ἀνδρῶν σημαίνοντα μισθωτὰς ἢ οἰκοδόμους καὶ ἐπὶ ἄλλοι (πρ. στίχ. 9, 10, 13, 16, 18, 30).

Ἐκ τῶν περὶ μισθώσεως τῶν μερῶν τοῦ ἔργου λοιφύνων γίνεται καταφανές, ὅτι ἡ μίσθωσις ἐγένετο οὐχὶ ἐνώπιον τῶν πωλητῶν καὶ ἐπιστατῶν κ.τ.τ., ἀλλ' ἐν δικαστηρίῳ. Διότι τοῦτο σημαίνει, πρὸς τὰς καίτοι κελύβας ὅσα ὡς ἐμισθώθη ἑκάστη

ἐν τῷ δικαστηρίῳ (στίχ. 8 πρὸς στίχ. 21). Τοῦτον δὲ τι περὶ τῆς ἐργοδοσίας εἴτε μισθώσεως τῶν δημοσίων ἔργων εἶναι ἤμιν ἀλλοθεν ἀγνωστον. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἦν βεβαίως δικαστήριον τῆς ἡγεμονίας εἶναι οἱ ἐπιστάταις τῶν δημοσίων ἔργων (πρ. K. F. Hermann *Sisall. § 139, 2*) καὶ ἐδίκαζε τὰς δίκας τὰς ἀναφορὰς μόνως μετὰ τῶν ἐργολητῶν ἢ αὐτῶν καὶ τοῦ δημοσίου. Διασώθη δὲ ἐν τῷ 18 στίχῳ [δικ]αστήριον Π, ὅπου ἀναμειβόμενος συμπληροῦται κατὰ τὰ ἐν τῷ 24 στίχῳ ἐπόμενα [ὡς ἐμισθώθη . . . ἐν τῷ δικ]αστηρίῳ : Π : Ὅτι δὲ περὶ μισθώσεως ἦν ὁ λόγος, μαρτυροῦσι τὰ ἐπόμενα Μίσθω[μα] Ἀρτιμᾶς ἔμπερ . . . Γενώσται δὲ ἐκ τούτων ἡ ἀμφιβολία, ὅτι τὸ Γ τοῦτο σημαίνει τὸ τίμημα τῆς μισθώσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργολήτου ἐν τῷ δικαστηρίῳ συμπληρωμένη ἢ εἶναι γράμμα ἢ ἀριθμὸς τοῦ δικαστηρίου, ὡς φαίνεται, ὅτι ἀπαίτει ἡ σειρά τοῦ λόγου. Ἐξέδωσαν τῷ ὄντι, ὅτι τὰ γράμματα τῶν κληρικῶν δικαστηρίων κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικὸς ἔδωσαν μέχρι τοῦ Κ. Καὶ ἀλλήως καὶ τὰ πινάκια τὰ κληρικὰ τὰ εὐραθέντα μέχρι τοῦδε καὶ τὰ σκεύη τὰ ἔχοντα ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τὴν ἐπιγραφὴν ἔφερον δημοσίας ἐπὶ δὲ τῆς ἑτέρας τὴν γλῶσσαν μετὰ γραμμάτων καὶ θεωρηθέντα κοινῶς ὡς ψήφοι τῶν δικαστηρίων τούτων (πρ. Ἀρχ. Ἐργα. Π. Β. σελ. 305, καὶ πρὸς τὴν γνώμην Γρ. Γ. Παπαδόπουλου ἐν Πανδώρα τόμ. 16, σελ. 126), ὅσα ἐδωκομένησαν ἄλλοι τοῦδε, δὲν φέρουσι γράμματα πέραν τοῦ Κ. Ἀλλ' ἐκ δέκα ὁμοίων ψήφων, αἵτινες ἐξήχθησαν ἐκ τινος οὐρανοῦς κειμένων ἐν Πειραιεὶ πρὸς τὴν Ζέαν (Πισυριδίδος) καὶ ὑπάρχονσι νῦν ἐν τῷ ὑπουργεῖῳ συλλέγῳ, οἷον ἡ μὲν τετραπλημένη ἢ δὲ ἄλλη ἄπλητος ἔχοντι ἐν τῇ ἀντιπῶν πλευρᾷ μετὰ τῆς γλαυκῆς γράμματα πέραν τοῦ Κ. Εἶναι δὲ τὸ γράμμα Μ (=μ), ὡς ἐκ τῆς ἀντιπαρθευτῆς τῆς θέσεως τοῦ πρὸς τὴν τῶν ἄλλων γραμμάτων τῶν ἐν τοῖς ἀλλοῖς ψήφοις πρέπει νὰ ἐκλέγῃ. Ἐν τῷ γράμμα τούτῳ φαίνεται, ὅτι ἀνοχόμεν ἐπὶ μέλλοντι, περὶ τοῦ Π ἀμειβόμενον. Ἀλλὰ τοῦ μὲν Μ τὴν ἐμφάνειον παραλείποντες εἰς ἄλλους, τὸ δὲ Π τοῦτο, ἐπὶ δὲ καὶ ὁ ἐν τῷ ἐπόμενῳ 19 στίχῳ ἀριθμὸς, ὁ προκύπτει βεβαίως ἐκ τοῦ ποσῷ τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ τιμήματος ἢ μισθώσεως, πολλαπλάσιος εἶναι τοῦ Π, ἐκλαμβανόμενος ὡς τὸ τίμημα τῆς μισθώσεως.

Τῶν ἐργασιῶν αἱ πλείους εἶναι σαφεῖς καὶ συνήθεις. Τί δὲ σημαίνει τὸ πρωτοφανὲς ἀποσιφῆναι τὰς ἐνοπίους (στίχ. 27) καὶ ἐν τῷ ἐκκαλέσαι τούτους (στίχ. 29) τεκτονικὴν ἔχον σημασίαν ἢ δικαιοσύνην, μέντοι ἀέλιον. Τὸ κολλῶν . . . οὐεν Η-Π (στίχ. 32) σημαίνει Ἰουλίαν καὶ ὑπεθυμίζει τοὺς παλιλῶνους ἡλίας (Seneca XI, 6, 120), τὸ δὲ κολλῶν ἐμερ. . . (στίχ. 35) ὑπεθυμίζει μὲν τὸ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν τῆς ἡλίας καὶ τῶν μακρῶν τευχῶν (στίχ. 440) μεριεῖται καὶ ἀνακληροῦται ἰσως ὁρθῶς ἡμερισματο, ἀλλ' οὐχ ἥτιον εἶναι ἐκτελέγητον.

Τὸ εἰς τὰς ἐργασίας γένετον ἀνάλωμα ἐνομάζεται ὅτι μὲν ἀρχαῖον (στίχ. 10, 24), ὅτι δὲ κρηπιδισίον (στίχ. 19). Ἡ διαφορά ἐκείνη τῆς φθορᾶς τοῦ λίθου δὲν δύναται νὰ διακριθῇ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς σημαίνουσιν ἀναμφιβόλως τὸ γένετον ἀνάλωμα. Οὐτε δύναται νὰ ἐκληρωθῇ τὸ ἐν τῷ 19 στίχῳ τῶν λίθων τιμὴν τούτων ὅτι σημαίνει τὸ ἐκ τῆς πωλητικῆς τῶν λίθων ληφθῆναι ἀντίτιμον, ὅτι καὶ τὰ προηγούμενα καὶ τὸ ἐπόμενον ἐξέρχεται . . . ὑπερβαίνει οὐχ πώλησιν ἀλλ' ἀγορὰν καὶ ἐξεργασίαν τῶν λίθων τούτων. Φαίνεται δὲ ὅτι τιμὴ μὲν σημαίνει τὸ διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν λίθων γένετον ἀνάλωμα (πρὸς Ἄρχ. Ἐρ. II. A. 3753) ἀργύριον δὲ τὸ διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτῶν.

Ἐκ τῶν λίθων, περὶ οὓς παριστρέφονται αἱ ἐργασίαι καὶ τὰ ἀνάλωμα, σημειώσεως ἄξιοι εἶναι οἱ κρηπιδισίον. Ἡ λέξις κρηπιδισίον κείται δις σαφῆς καὶ πλήρης ἐν τῷ τεμαχίῳ (στίχ. 5, 6) καὶ οὐδεμίαν ἁμοιβήτησιν ἐπιδέχεται. Γνωστὸν ἦν ἄχρι τοῦδε μόνον τὸ παρὰ Πολυδεύκῃ (7, 120) ἐκ τοῦ Λυσίου διασωθῆναι κρηπιδισίον, ὅπερ ἰσως κατὰ τὸν λίθον τούτου πρέπει νὰ γραφῇ κρηπιδισίον.

Ἄλλα μείζονος προσοχῆς ἄξιοι εἶναι οἱ λίθοι, οὓς οἱ ἐργολῆται ὠρεῖλον τεμεῖν καὶ κομίσαι ἐξ Ἀκτῆς (στίχ. 14), οὓς ἐκ τοῦ τόπου τῆς τομῆς ἤθελον ὀνομάσαι τις ἀκτίς. Τὸ ὄνομα τῶν λίθων δὲν ἐσιώγη (πρὸς τ. 25), ἀλλ' ἡ Ἀκτὴ ἀναγινώσκεται εὐκρινῶς ἐν τῷ λίθῳ. Ὅτι Ἀκτὴ ἐνταῦθα σημαίνει τὸν τόπον, ὅπου ἔπρεπε νὰ λατομεθῶσιν οἱ λίθοι καὶ νὰ κομισθῶσιν ἐκεῖθεν εἰς τὴν θῆσιν τοῦ οικοδομηματος, καθίσταται ἀναμφιβόλως ἐκ τοῦ προηγούμενου τεμεῖν. Ἡ Ἀκτὴ ἀρα εἶναι ὄνομα τόπου, ὃν αὐτὴ ὑπέρχε λατομεῖν.

Ἐκ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ λεγομένης Ἀκτῆς, ἣν

ᾠκουσιν οἱ Τροζίνιοι καὶ Ἐπιδαύριοι (Πλουτ. 2, 8, 5. Curt. Pel. 2, σελ. 572, 30), προήρχετο κατὰ τὸν Ἠσύχιον (ἐν λ.) ὁ ἀκτίης λίθος, ὅστις (ἐν λ. Ἀκταία) διὰ προσθήκης τῆς πύου ὑπόπτου ἐρμηνεύεται πεντελικός. Ἀλλ' ὅμως παρὰ Ἀρποκρατίων (ἐν λ. Ἀκτῇ) ἀναγινώσκωμεν ἡ Ἀκτὴ ἐπιβαλτατίδος τις μοῖρα τῆς Ἀκτίης, ὅθεν καὶ ὁ ἀκτίης λίθος. Ἀναμφιβόλως δὲ οὐχ ἡ ἐν Πελοποννήσῳ Ἀκτὴ ἀλλ' ἡ τοῦ Ἀρποκρατίωνος ἐπιβαλτατίδος μοῖρα τῆς Ἀκτίης νοείται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ.

Ἦδη δὲ ὁ Valesius ὑπομνηματίζων τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀρποκρατίωνος περὶ τῆς Ἀκτῆς λεγόμενα παραπέμπει (Annot. τόμ. 2 σελ. 264 ἐκδ. Λειψ. 1824) εἰς τὸν Δείναρχον καὶ εἰς τὸν Λυκοῦργον, ἐξ ὧν ὁ μὲν Δείναρχος (κ. Φιλοκρ. § 13 Bekk) λέγει, ὅτι ἐν ἐκείνοις, ὅτινα ὁ Φιλοκλῆς ἀντὶ χρημάτων ἤθελε προβάσει, καὶ ἡ Ἀκτὴ καὶ οἱ λιμένες εἰσι καὶ τὰ νεώριας, ὁ δὲ Λυκοῦργος (κ. Λεωκρ. § 17) λέγει παρὰ τοῦ Λεωκράτους, ὅτι ἐπροσέλευσε πρὸς τὴν νῆον ἔξωθεν κατὰ μέσην τὴν Ἀκτὴν διὰ τῆς πώλησιν καὶ (§ 55) ὅτι κατ' ἐμπορίαν πλέοντες οὐκ ἐκ τῆς Ἀκτῆς κατὰ τὴν πύλιν ἐμβαλόνουσιν εἰς τὴν ναῦν. Ἐκ τῆς ἀντιπαροβολῆς τῶν χωρίων τούτων πρὸς τὰ τοῦ Ἀρποκρατίωνος ἑπεται, ὅτι ἡ Ἀκτὴ, ἥτις ἐπιβαλτατίδος μοῖρα τῆς Ἀκτίης λέγεται ὑπὸ τοῦ Ἀρποκρατίωνος, πρέπει νὰ ζητηθῇ περὶ τὸν Πειραιᾶ, εἶναι δὲ βεβαίως ἡ τοῦ Πειραιῶς δυτικὴ μεγάλη χερσόνησος, ἥς ὁ μὲν μακροτέρως Οὐλερίχος (οἱ λιμένες κ.τ.λ. Reis. top. σελ. 176) ἴδιον ὄνομα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συγγράφει δὲν εὕρισκεν, ἄλλοι ὀνόμασαν αὐτὴν Μοῦνουχίον, ὁ Horsian (Geogr. I σελ. 269) ὑπαθέτει ὅτι εἶναι τὸ Σηράγιον, τελευταῖον δὲ ὁ Ernst Curtius (Erlanger. Text. D. S. K. zur Topogr. v. Ath. Götting 1868 σελ. 61) ἀπέδωκεν εἰς τὴν χερσόνησον ταύτην πᾶν ὄρθος τὸ ὄνομα Ἀκτὴ, εἰ καὶ ἐν τῷ τοπογραφικῷ πινάκῳ τοῦ Πειραιῶς δὲν ἐχάραξε τὸ ὄνομα ἐπὶ τῆς χερσονήσου.

Ἐν τῇ μεσομεθρῖνῃ καὶ βορειοδυτικῇ πλευρῇ τῆς χερσονήσου ταύτης ὑπάρχουσι ἀρχαῖα λατομεῖα. Ὁ λίθος ὁ ἐξ αὐτῶν ἐξαγόμενος εἶναι βεβαίως ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀρποκρατίωνος καλούμενος ἀκτίης λίθος (δρ. Curt. αὐτόθ). Εἶναι δὲ ὁ λίθος οὗτος πόρινος. Ἐκ τούτων φαίνεται, ὅτι ὁ ἀκτίης λί-

МЕЧНИКОВА

ὅς εἰν εἶναι οὐτε ὁ πεντελικός, ὡς ἐρμηνεύουσι τὰ λεξικά (δρ. Passow, Βυζάντιον) κατὰ τὴν ὑποπτον ἐν τῷ Πανυχίῳ ἐρμηνευτικῇ προσθήκῃ, οὐτε τὸ Ἀττικὸν ἐν γένει μάρμαρον πεντελικὸν καὶ ὠκίττον, ὡς συμπαρίνει ὁ Bursian (Geogr. I σελ. 253), οὐτε τὸ τῆς μεσημερινῆς Ἀττικῆς μάρμαρον τὸ εὐτελέστερον τοῦ πεντελικού, ὡς ἐπορίσθη ὁ Ρόος (K. R. τόμ. 2, σελ. 151) ἐκ τοῦ λίθου τοῦ ἐν Σουνίῳ ναοῦ τῆς Σουνιάδος Ἀθηνᾶς, ἀλλ' εἶναι ὁ ἐκ τῶν λατομείων τῆς χειρονήσου ταύτης ἐξαγόμενος πώρινος λίθος καὶ πᾶς ἄλλος ὁμοίος αὐτοῦ.

Ἐκ τοιοῦτου πωρίνου λίθου ἦν ὠκοδομημένον τὸ ἐν Πειραιεὶ Μητρώον, ὃ λεῖψανα ἀνεκαλύφθησαν τῷ 1895 (δρ. Burs. Geogr. σελ. 269. Arch. Zeit 1895, N. 52, 83). Τοιοῦτος δὲ πώρινος λίθος εἴδοντο νὰ χρησίμευον καὶ εἰς τὸ οἰκοδόμημα, περὶ οὗ ἐπρόκειτο ἐν τῇ ἐν γραφῇ ταύτῃ, δι' οὗ ἐργοληπταὶ ὠφείλου στερεῖν καὶ κομίσαι ἐξ Ἀκτῆς.

Τίνας δὲ εἶναι αἱ καταληπτήρες, ὧν μνεία γίνεται διὰ ἐν τοῖς λεῖψανασι (στίχ. 20 καὶ 23), μένει ἀδηλόγ. Ἡ λέξις καταληπτήρ ἦν γνωστὴ ἄχρι τοῦδε μόνον ἐκ τοῦ Πανυχίου λόγου ἐκμαχαιοδέτης ἐν τοῖς ὁπλισμοῖς καταληπτήρ. Πιθανόν τινες ἐκ τούτων νὰ νοήσῃ ἱκανῶς τινὰς ἡ δούλει, χρησιμεύοντες εἰς ἀνέλευσιν τῶν λίθων, ἢ ἄλλ' εἰ ἐν τῷ 23 στίχῳ καταληπτήρας ἐξουρῶσας αἰετοὺς πᾶσαν ἀμφιβολίαν, ὅτι νοοῦνται λίθοι, ὁμομαζόμενοι οὕτως ἐκ τῆς χρήσεως, ἥτις ἐκ τοῦ τεμαχίου δὲν σαφὴς γίγνεται.

Πολλὰ τινα ἠθέλημεν διδαχθῆ ἰσως ἐκ τῆς λαπτομεροῦς ἀναγραφῆς τῆς στήλης, καὶ ἐὰν μόνον τὸ τεμάχιον τοῦτο εὐώζετο πλήρως. Νῦν δὲ καὶ περὶ τῶν κυριωτέρων ἐν τοῖς λεῖψανασι διασωθέντων καὶ περὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἐν ἀμφιβολίᾳ μένομεν περὶ δὲ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἔργου ἐν ἀγνοίᾳ πλῆρει. Ἐν τοῖς λεῖψανασι οὐτε ὁ ἀρχὸν τῆς στήλης εὐώθη, οὐτε τῶν ἐπιστατῶν ὁ Ἀριστοίδης Ἀρίστωνος Παργασθῆν καὶ τῶν οἰκοδόμων ἡ ἐργωνῶν ὁ Ἀρχέστρατος Λυσιστράτου Καρύστιος, ὧν τὰ ὀνόματα εὐώθησαν ἐν τῷ τεμαχίῳ πλήρως, εἶναι ἤδη ἔλλοθεν γνωστοί· ἄλλο δὲ τι δὲν ὑπάρχει ἐν τοῖς λεῖψανασι δυνάμενον νῦν νὰ ἐρίσῃ τὴν ἐποχὴν τῆς στήλης καὶ τοῦ ἔργου. Ἐὰν δὲ ἐκ τῆς γραφῆς τῶν λεῖψανων θελήσωμεν νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς ἐποχῆς, εἰς ἣν ἡ στήλη ἀνήκει, νομίζομεν, ὅτι δὲν ἀπέχοντο πολὺ τῆς ἀληθείας, ἐὰν δεχθῶμεν, ὅτι ἡ στήλη εἶναι ἡ σύγχρονος τῶν τελευταίων περὶ νεορίων στήλων, ὧν φαίνεται ὁμοία κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς γραφῆς, ἡ οὖν πολλὴ νεώτερα, θέσωμεν δ' αὐτὴν μεταξὺ Ὀλυμ. 111, 1 καὶ 127, 4 ἤτοι μεταξὺ 336 καὶ 270 π. Χ. ὥστε ἐὰν δὲν ἀνῆκε εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Δημοσθένους καὶ Φωκίωνος, δὲν εἶναι νεώτερα τῆς ἐποχῆς τοῦ Δημοχάρους. Ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ, νομίζομεν, πρέπει καὶ ζητηθῆ ἡ ἀφορμὴ τοῦ ἔργου, ὅπου πιθανότατα ἦν ἡ ἐπισκευὴ ἢ ἡ ἐπαύξεισις τοῦ ἐν Πειραιεὶ ναοῦ τοῦ Διὸς τοῦ Σωτήρος.

Π. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ.

(Ἀρ. 122)

(Ὁρὰ Γύρ. 58)

ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ ΚΑΙ ἈΛΛΑ ΕΚΕῒΝΗ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Μικρὰ ἡ συμβολὴ ἡμῶν εἰς τοῦτο τῆς ἐφημερίδος τὸ τεῦχος καὶ μικρὰν πραγμάτων, ὡς καὶ ἄλλοτε. Ἄν τὰ μικρὰ δὲν εὐρίσκωσι τινὰς νὰ τὰ καταδέχωνται, διαμένουν ἀνυπερσώπειστα ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ· τοῦτο δὲ πρὸς βλάβην καὶ τῶν μεγάλων, δι' ἑλλειψὴν ἐπὶ λαθὴ τῆς ἀντιθέσεως, ὅτε καὶ ἀτέλεις ὁ ἀποβαίνῃ ἡ ἀναπαράστασις τοῦ ὅλου ἀρχαίου βίου. Εὐχρὺς ὁμως ἔργον εἶναι καὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα, ὅταν εἶναι πολλὰ, νὰ θεωρῶνται κατὰ τινα μέθεον ἐπιστομῶν, ἐν ᾗ χωρὶς νὰ παραμελῶνται αἱ εὐσιώδεις

διαφοραὶ τῶν ἀρχαίων ἔργων, νὰ ἐξαιρεται μάλιστα τὸ ἐν αὐτοῖς καὶ ἐν καὶ σημειώδεις, καὶ οὕτω νὰ προστίθεται εἰς τὴν ἀρχαίαν ιστορικὴν γνῶσιν ἀξιολογόν τι καὶ ὅσα εὐάνθησαν τοῖς κεφαλαίοις. Ἀλλὰ τὴν τούτων κατάρθωσιν παρ' ἡμῶν μάλλον προσδοκῶντες, ἢ ἡμεῖς ὑποσυνόμενοι, χωρίζομεν εἰς τὸ προκείμενον. Συμπεριλαμβανόμεν ἐν τῷ 58 στίχῳ ἀπεικόσματα 18 χαλκῶν σκευῶν, ἀπάντων ἐκ τῶν ἀντικειμένων ἐπειδὴ δὲ τὰ πλείστα σφραγίδες, ἀρχαῖαι καὶ τῶν λόγων ἀπὸ τούτων.

Εἶναι αὐταὶ 11. Οὐδὲν δὲ τῶν σημάτων αὐτῶν, ἐν τῷ πίνακι φαίνονται, εἶναι νέον. Ἡ δὲ ἐν τῷ τοῦ Μουσίου πολυτόμος καὶ πολυτίμος συγγράμματι τῶν περιγραφέντων ἀντιγράφων ἐκρίθηκε κτλ. ἀπεδόθησαν (ἢ ἐκ τῶν 3^{ων} μετὰ τὴν συρρίκνυσιν αὐτοῦ) τοιαῦτα σημάτια ἔχουσαι σφραγίδες. Ἡμεῖς δὲ τὰς σήμερον ἐκδομένας διακρίνοντας εἰς δύο εἶδη, ὡς ἐκ τῶν γραμμάτων αὐτῶν, πᾶσι γνωρίζονται ἢ ἀπὸ δεξιῶν πρὸς ἀριστεράς, ἢ ἀπὸ ἀριστερῶν πρὸς δεξιὰ, λέγομεν γενικὸν περὶ αὐτῶν τοῦτο, ὅτι τὰ γράμματα πασῶν οὗτα ἐκτυπα ἐμελλαν, ἢ ἀναφαίνονται μετὰ τὴν σφράγισιν ἐντυπα ἢ ἐγκαύει. Ἐν τῷ τῶν δὲ τοῦτον τῆς κατασκευῆς τῶν σφραγίδων ἐπιστήμων οἱ θέλοντες ἢ ἀποφύγειν τὴν ἀποτίμωσιν καὶ ὀλιγοὶς φθορὰν, εἰς ἣν ὑπόκεινται τὰ μετὰ τῆς σφράγισης γινόμενα ἐκτυπα γράμματα, ἀλλ' ὑπάρχον τὸ πάλαι καὶ τοῦ ἄλλου τρόπον ποιεῖται. Ἐπὶ λέγομεν γενικόν, ὅτι καὶ τὸν μεζῶνον καὶ τὸν ἐλασσόνον αἱ ὁμοῦ λαβαί, καὶ περ ἔχουσαι τινὰς ποικιλίας, εἰς αἱ πᾶσι πεποιτημέναι διὰ γυνήϊν ἀνθρώπου χειρὸς, ἐλευθέρως σφραγίζονται, ὅχι δὲ διὰ μηχανῆς. Τέσσαρες εἶναι αἱ τοῦ α. εἶδους, αἱ ἔχουσαι τὰ γράμματα ἀπὸ δεξιῶν πρὸς ἀριστερά, ἢ μετὰ τὴν σφράγισιν ἀναγνώσκονται κατὰ τὴν ἐναντίαν διεύθυνσιν, ἥτοι τὴν συνήθη εἰς πάντας τοὺς Εὐρωπαίους. Τούτων νεωτέρη τοῖς χρόνοις φαίνεται ἡ ὑπ' ἀρ. 4, οὗσα τῶν μέσων περιπὸς Βυζαντινῶν χρόνων, αἱ δὲ ἄλλαι τρεῖς παλαιότεραι, ἀλλὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, αἱ ὑπ' ἀρ. 1, 2, 3. Πᾶσαι δ' ἔχουσαι τὸ κύριον δοῦμα κατὰ γενικὴν πᾶσιν τὸν κτήτορα δηλοῦσιν ἢ τὸν ποιητὴν τῶν πραγμάτων, ἐρῶν ἐντυπώονται. Πολλῶν δὲ βεβαίως εἰδῶν ἔσαν ταῦτα, μόνον ὅχι ἐπιστολαί, διότι ταύτας διὰ δακτυλίων ἐσφραγίζον οἱ ἀρχαῖοι. Ἐχουσι μὲν τινες τῶν σήμερον ἐκδομένων σφραγίδων τὴν λαθεὴν δακτυλιοειδῆ μετὰ καὶ γραμμάτων ἢ συμβόλων ἐπὶ τοῦ ὅρου κατὰ τὸν τρόπον οὐρανίσσης ἢ πυλίδος ἐπιπέδου τιν, ἀλλ' εἶναι ταῦτα βεβαίως διὰ δευτεροῦσαν σφράγισιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πραγματος, ἐρῶν καὶ ἡ κυρία γραμματοφόρος ἐπιφάνεια ἐντυπώονται. Ἐκ τῶν εἰδῶν δὲ τῶν πραγμάτων, χάριν τῆς α. καὶ τῆς β. τῶν σφραγίδων τῶν ἔχοντων γυναικεῖα ὄνματα, ἢ ἀναφέρωμεν, εἰς ἰδίαν πληθυσίαν καὶ ἀκέραιον γῆς καραμευτικῆς αἱ γυναῖκες τῶν Κοισαρείων χρόνων ἐγίνοντο ἰδιοκτήτριαι, καὶ αἱ ἐπιφανέσταται ἐξ αὐτῶν

καὶ αὐταὶ αἱ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου, καὶ δ' συναγεται ἐκ πολλῶν λατινιστῶν ἐπιτεργραμμένων σφραγίδων, τὰ περὶ τῶν ὁποίων ὁ περιεργὸς εὑρίσκει ἐν τῷ βιβλίῳ Becker-Marquardt, Handbuch der röm. Alterthümer, V, 2, σ. 258—64.

Λέγομεν τώρα, πῶς ἔχουσι μερικώτερον τὰ κατὰ τὰς 4 σφραγίδας. Ἡ ὑπ' ἀρ. 1 ἔχουσα μήκ. 0,045, πλάτ. 0,019, πᾶχ. 0,004, ὤφ. (τὸ ἐκ τοῦ πάχους τοῦ πάλαιου καὶ τῆς λαθεῖς ἀποτελούμενον) 0,020, λέγει ἐν δυσὶ στίχοις Ἐρμῇ (Ἔρμης, καὶ εἶναι περιεργὸς διὰ τὸ ὄνομα, ὃ καὶ Ἐρμῆδος δύναται ἢ ἀναγνωσθῆ, ὡς ἐξ αὐτῆς Ἐρμῆς, μόλις δ' ἐνέστη ἀπαξ ἐν τῇ τοῦ Corp. Inser. Graec. ὑπ' ἀρ. 2664 ἐπιγραφῇ προερχομένη ἐξ Ἀλικαρνασσῶν, ἀλλ' ἐκεῖ ἀκριβολὸς ἡ ἀνάγνωσις, ἐδῶ δὲ φαίνεται ἀσαφής. Ἀξιοπαρατήρητον δ' ἐστὶ, ὅτι αἱ σφραγίδες ὁμοειδέες, ἵνα γέμισον συμμετρικῶς τὸν χώρον τοῦ β'. στίχου, ἐνέβαλε μετὰ τὸ Δ ἐν φυλλοειδὲς κόσμημα, μετὰ δὲ τὸ Ο ἐν αἰγμοειδές. Ἀν δὲ τις θελήσῃ νὰ ἐκλάβῃ καὶ τὸ ἐν τέλει τοῦ α. στίχου Γ διὰ τὴν αἰχμηρότητά του ὡς κόσμημα, ἢ ἐναντιομετρεῖ αὐτὴν ἡμεῖς, αὐτὴ ἡ γραμματική. Ἐγράφοντο τὰ τοιαῦτα θηλυκὰ καὶ ἀνὰ τοῦ ι. Ἐλαθε τὴν σφραγίδα ταύτην ἡ ἀρχαιολογικὴ ἡμῶν ἐταιρεία διὰ τὸν παρὰ τοῦ ἐκ Κυζίκου Μγ. Κωνσταντινίδου, διδασκάλου ἐν Σχοπῇ Θράκης, ποῦ ἐνθεβεῖσαν, ἀγνοοῦμεν.

Ἡ ὑπ' ἀρ. 2 (μήκ. 0,057, ὤφ. 0,032) λέγει ἐν δυσὶ τῆς κυρίας ἐπιφάνειας στίχοις Ἀ σ κ λ η π ι α δ α υ α ν η δὲ ἐπὶ τῆς μετῆς, ἔχει ἐγκαταραγμένα τοῦ αὐτοῦ δοῦματος τὰ 4 πρὸ τῆς γραμμάτων συμπλεγμένα Ἀ σ κ λ. Εὐρὺ δ' ἐν ἄλλῳ παρὰ τὸ κοινόν τοῦ ἀγ. Παύλου, καὶ ἐκδορὴ τῆς ἐταιρείας παρὰ Σωφρονίου, ἡγουμένου τοῦ αὐτοῦ κοινόν.

Ἡ ὑπ' ἀρ. 3 (μήκ. 0,057, πλάτ. 0,026, πᾶχ. 0,005, ὤφ. 0,025) λίγουσα Μ (ἀρκου) Β ε λ (ἡλικί) Ὁ ν π σ ι μ ο υ ἐπὶ ἑλλοι Ἑλλήνων (ἐὼλον πιθανῶς ἀπελευθερωθέντα καὶ) λαβόντα τὸ δοῦμα γενεᾶς Ῥωμαϊκῆς Βαλλῆτοι ἐν Ῥωμαίοις συγγράμματι ἀναγράφεται μάλιστα κατὰ τὸν α. πρὸ Χριστοῦ καὶ τὸν α. μετὰ Χρ. αἰῶνα συγγεῖ. Ἐχει καὶ αὐτὴ ὅμοια ἐπὶ τοῦ τῆς λαθεῖς ἐπιμέτρως ἐπιπέδου χάραγμα τὸ οἶον ὄντως. Ἐπὸς εὐρέστως ἀγνωστος. Περὶ αὐτῆς ἐταιρείας, ὡς καὶ τὰ ἄλλα τῶν κατωτέρω περιγραφέντων σκευῶν, περὶ ὧν ἐν σημείῳ τ. ἄλλοιον.

МЕЧНИКОВА

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 4 (μῆκ. 0,138, πλάτ. 0,072, πᾶχ. 0,008, ὕψ. 0,035) λέγει Εὐτοχίου καὶ Θεοδώρου ε. Εὐρέθη δ' ἐν τοῖς θραείοις τῆς ἐν Ἀχαΐᾳ Λιγαρίας. Δὴν ἀπεδόθη δ' ἐπὶ τοῦ πινάκος τὸ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰς λοιπὰς μέγεθός της. Εἶναι αὕτη ἡ πολλὴ μεγέλας πασῶν καὶ βαρυτάτη, ἔλκουσα ἀκριβῶς μίαν ὀκτώ, ὡς τὴν ἐξήρισεν ὁ διαφύμας αὐτὴν πρὸς τὴν ἑταιρίαν, καὶ τοῦτο κατὰ τὴ γενικὴν παρέ τοῖς ἀπλούστοις ἐπικρατοῦν ἔθος τοῦ κυρίειν πάντα τὰ ἀνευρισκόμενα ἀργαία, εἴτε μεταλλίνα εἶναι εἴτε λίθινα εἴτε ἀποικισθέντες ἄλλης ὕλης.

Τὸ ὅ. εἰδους τῶν ἐν τῷ πινάκι σφραγισθῶν, ἦτοι τῶν ἔχουσιν τὰ ἔκτυπα γράμματα ἀναγνώσιμα κατὰ τὴν ἀσκήτην πρόπον ἀπ' ἀσπερώων πρὸς τὰ δεξιὰ, εἰναι σφραγισθῶν, ἐξ ὧν αἱ δύο ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τῶν λαβῶν τῶν αὐτῶν ἐπιπέδου πείσεις ἔχουσι μαρτοειδῆ ἑκρούσι, ὡς φέρεται ἐν τοῖς ἀπεικασμοῖσιν. Διότι δὲ τὰ τὰ γράμματα τοῦτον ἐξετυπώοντο ἀντιστρέφα. Ἀλλὰ τοῦτο δὴν εἶναι ἀκατάχρηστον, διότι οἱ παλαιοὶ ἦσαν συνειδητοὶ εἰς ἀντίγινον γράμματων παντοίας διακυβάνσεως. Ἄλλο εἶναι ἵσως ἐν τοῖς δύοιν ἐξ αὐτῶν ἔσπερ ἐμῆς εἰς ἀπορίαν, καὶ τρῦπαι, αἵτινες διαμπερές διὰ τοῦ πετάλου διήκουσιν, ἐν κατωπαρμέναι οὖσαι ἔπ' αὐτοῦ ἀκανονίστως, πολλὰ ἢ ἡλίμια. Αὗται βεβαίως πρὸς τινα σκοποὺν ἐποιήθησαν, ἀλλ' πρὸς τίνας; Ἡμεῖς οὐτε ἄλλου οὐτε ἐν τῇ προαναμνηθείσῃ συγγραφῇ τοῦ Montfaucon, οὐτε ἐν τῷ ἄλλῳ διδακτικωτέρῳ βιβλίῳ τοῦ Friedrichs (Gutsche u. Bronzen des Berliner Museums 1871) εὐρεθῶν τὴν διασαφηντικὴν περὶ τούτων τῶν τρυπῶν, οὐδὲ μάλιστα ἡ περιγραφὴν τοιαύτας ἔχουσιν σφραγίσθων. Δοκίμομεθα δὲ πολὺ νὰ υποθέσωμεν, ὅτι τὰ εἰς τὰ ἡμέτερα σκεῦη θὰ εἶναι ἐκ τῶν σπανιωτάτων ἐν τοῖς Εὐρωπαϊκοῖς Μουσείοις· ἀλλ' ἡ δὲν εἴλωσαν εἰσέτι τὴν προσοχὴν τῶν Μουσειογράφων, ἡ μὲλλον δὲν ἐντυγχόμεν ἡμεῖς τῷ αὐτῷ περιγράφοντι καὶ ἐρμηνεύοντι βιβλίῳ, διότι ὁμοῦ οὐ γινώσκοντες πλεονεκτήματα τῶν 12 σφραγισμάτων τούτου χάριν δὴν ἀνελίζομεν. Τρύπαι, καὶ πολλὰς μέλειται, ἔχουσιν ἐνίοτε καὶ τὰ ἐν Ἀττικῇ εὐρισκόμενα δικαστικὰ σφύραλα, ἀλλ' ἐκείνων ἡ σημασία πρέπει πάντως νὰ εἶναι ἄλλη. Τῶν 2 ἐκ τῶν 4 σφραγισθῶν, τῆς ὑπ' ἀριθ. 5 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6 (τῆς μὲν ἐχούσης διάμετρον 0,075 καὶ ὕψ. 0,035, τῆς δὲ μῆκος διαγώνιον 0,08 καὶ ὕψ. 0,03) ἡ ἀνάγνω-

σις εἶναι βεβαία, τῆς μὲν Κ κ ρ ο σ ῖ, μὲ μίαν πρὸς τοῦ κ συγμῆν ἔκτυπον, τῆς δὲ ὕ γ ι α ῖ δὲ εὐρύντατος ἀναγνώστῃς λαμβάνον τὸ ἐνδοσμιον ἐκ τούτων τῶν λίξεων εὐχερὲς δύναται νὰ ὑποθέσῃ μίαν πινὰ αὐτῶν καταλλήληον ποτὲ χρῆσιν, τὴν αὐτῇ ἀρέσκουσαν τῆς δὲ ὑπ' ἀριθ. 7 (διάμετρον 0,067, ὕψ. 0,031), ἥτις ἔχει τρύπαι 7, πλὴν τοῦ εἰς τὴν δύο τελευταίῳ τῆς στήλης δύναται πως νὰ ἀναγνωσθῶν ἀμαήτηρος, τὰ ἄλλα γράμματα δέονται Διότι κολληθέντος. Σημειῶ δὲ χάριν τῶν μελλόντων ἀναγνώστων, ὅτι πιστῶς εἶναι ἀποδεδομένη πᾶσα αὐτῶν γράμμη ἐν τῷ πινάκι. Ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 8 ἔχουσα 2 τρύπαι καὶ κολοβὴν τὴν λαβὴν (διάμετρος αὐτῆς 0,032, πᾶχ. 0,005) περιέχει μὲν ἀναγνώσιμα τὰ τ ε λ, τὸ δ' ἄλλο ἐκεῖ συμπληρωμένον γράμμα, ἴσως πρὸς τοῦτον μετὰ τῶν λοιπῶν. Ἡ προέλευσις τῶν 4 τούτων σφραγίσθων ἔμεναι ἡμῶν ἀγνώστον.

Ὀλίγων τῶν ἄνω διαφέρουσι δύο ἄλλαι. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 9 ἐν σχήματι πτηνοῦ κακοτέχνου (μῆκ. 0,053, πᾶχ. 0,003) καὶ 3 ἔκτυπα γράμματα Ἰ κ ε (ἰόντος), ἡ εἰς ὅποιαν ἄλλην τις τὰ θέλει αἰετῶν, καὶ 4 τρύπαι, εὐρέθη ἐν Ἀθήναις πρὸς τὴν Ἀτταλεῖαν στοῦ, εἰς ἐκεῖ ἔσκαπτον ἡ ἑταιρία τῶν 1867. Ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 10 (ἐκμ. 0,044, ὕψ. 0,021) ἡ ἔχουσα πολυσύνθετον μονόγραμμα κολοβὴν μετὰ καὶ 4 τρυπῶν, ἀγνώστον ποτὲ εὐρέθη. Καθ' ἑαυτὴν δὲ καὶ ἰδιοφυῆς (ἵδε ὁμοῦς ὁμοῖον σχῆμα ἐν τοῖς τοῦ Montfaucon πινάξιν) εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 11 ἡ μικροτάτη πασῶν (ἐκμ. 0,032 ὕψ. 0,013), ἥς τὰ 3 ἔκτυπα γράμματα, ὅπως καὶ ἀναγνωσθῶσιν, οὐδὲν σφάρις παρέχουσιν. Ἀγνώστον καὶ αὐτῆς ἡ προέλευσις.

Ἀποδοκίμομεν τώρα εἰς ἀπλούστερα καὶ εὐκαταληπτότερα ὅπως σὺν πράγματι, διότι ἡ σημασία των δὴν εἶναι ἐσπεριζομένη μυστηρίου σφραγίδι. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 12 καὶ 13 καὶ 14 ἀπεδόθησαν τριῶν στελεγγίδων Ἑλληνικῶν αἱ ἐν πλησίον δι' ἐκτυπώσεώς ποτε γενομένης ἔκτυπον ἐπιγραφῶν. Ἡ ἔχουσα, ὡς πᾶς τις εὐκλῶς παραδέχεται, σφραγὶς συνετεταγμένα τῶν κατασκευασάντων αὐτὰς τεχνιτῶν, ὅχι ἐκ τῶν ποτὲ μεταχειριζομένων αὐτὰς ἐν τοῖς ἰσχυρισμοῖς ἡ τοῖς βαλκανικοῖς (μετεχειρίζοντες δὲ καὶ ἡμεῖς) ἐκτελεγίδας) τὴν

(*) Αὐτοὶ αἱ στελεγγίδες δὴν ἀπαινοῦσιν αὐτὰς τὸ πινάκι, τὴν μὲν δὲ ἀπαινοῦσιν χωρὶς, τὴν δὲ διότι δὴν αὐτὰς νὰ ἀναγνῶσιν τὴν ἀρχαίαν καλὴν αὐτῶν σφραγίδα.

Ἄρ. 1 (μ. α.) Ἀριστίου(ος) καὶ (Ἀ)ρίστ. ἀρ(χ. ο υ).
 ἴσται δὲ τὰ γράμματα τοῦ ἄ' καὶ τοῦ β' πρ. Χρ.
 αἰ. ος, καὶ ἐντετυπωθῆσαν κομῶς ἐπὶ τοῦ ἴσου μέρους
 τῶν ἁλῶν. Καὶ ἡ μὲν ὑπ' ἀρ. 12 εὐρέθη ἐν Δοδωνῇ
 τῆς Βοιωτίας, αἱ δὲ ὑπ' ἀρ. 13 καὶ 14 πιθανώτατα
 εἶναι Ἀττικαί.

Μοναδικὴν δὲ ἵσταται τὸ ὑπ' ἀρ. 15 σκεῦος, ἐν
 λεπτῷ τετραγώνῳ, πύταλον καὶ ἔχον ἐντετυπωμένα
 ἢ καὶ ἐγκεχαρμένα ἑγκαίῃ ἐν τρισὶ στίχοις τὰ
 Κ(λ)εῖα ρ(χ)ος Ἀρ(χ)ὸν λ(θ)ε(ν). Τὸ πύταλον τοῦτο
 (μῆκ. 0,024) δὲν εἶναι πῦλον, ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὰ δι-
 καστικὰ σύμβολα, μὲν ὡς ἔχει μικρὰν ὁμοιότητα,
 ἀλλ' ἦτο ἴσως ἄλλης χρήσεως, ὡς ἡμεῖς οὐκ ἔομεν.
 εἶναι δὲ τῶν προβωμαικῶν χρόνων.

Τὸ ὑπ' ἀρ. 16 ἀπεικασθὲν ἀρχαῖον ἀν. ἦτον πασαι-
 δις ἀπλοῦστατον, οὐ πᾶν δὲ ὄντως νῦν, εὐρέθη ἐν
 . . . καὶ ἔχει διάμετρον 0,020, ὑψ. 0,005. Τὰ 2 ἐπ'
 αὐτοῦ γράμματα ἐσφρηλατημένα ἀποτελοῦντα ἐκ
 στιγμῶν ἀσυνόπτων καὶ λέγουσι Κ α λ λ ο υ ς, π
 θανὸς τὸ ὄνομα τῆς ποτὲ κυρίας αὐτοῦ. Χρόνους τῶν
 γραμμάτων τοιαυτῶν τούς Ῥωμαίους, ὡς ἐν
 τοῦ τελευταίου μνηστειοῦς σίγμα.

Τὸ δὲ ὑπ' ἀρ. 17 σκεῦος ἢ μάλλον σκεῦος μέρος
 εἶναι περιεργότερον. Ἐχομεν ἐνώπιόν μας κύλινδρον
 κοίλον (ὑψ. 0,037, διάμετρον 0,025) ὑποβαταζόμε-

νον ἐκτενέμενον ὑπὸ χειρὸς, ἔξω δὲ ἐπικακολλημένον
 ὀρθῶν ἀνοιγμένον βιβλίον, ἐν ᾧ εἶναι ἐγκεχαρμένα τὰ
 ἡ-ὲ-ρ-ε-ὲ-δ-χ-η-ς Ἑρμ. ε-ὲ-ν-η-ς. Ὅτι τὸ σκεῦος, πρὶν
 κολλῶσθαι, ἦτο λυγροῦχος ἢ κρητοῦχος, κατὰ τεχνι-
 κὴν ἰδέαν ἀνθρώπου προσάγοντος ταῖς χειρὶ τὸ ἀπεί-
 ρωτον τοῦ μαρτυρούμενου, καὶ ὅτι θὰ ἦτο ἀπείρως χρι-
 στιανῆς γυναῖκα τῶν πρώτων αἰώνων τοῦ χριστιαν-
 ισμοῦ, σχεδὸν δὲν ἀμφιβάλλω. Σῶζει δὲ ἱκανὸν μέ-
 ρος τῆς ποτὲ χρυσώσεώς του.

Μένει νὰ εἰπωμεν ἐλίγας λέξεις περὶ τοῦ τελευ-
 ταίου ἀριθμοῦ, τοῦ 18. Εἶναι πύταλον πάντοθεν
 ἀνωμάλως ἀποτεθραυσμένον μῆκ. 0,067, ὑψ. 0,057,
 πᾶς 0,006. Εὐρέθη ἐν Πειραιεὶ. Τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἐγκε-
 χαρμένα γράμματα ἀθροῦν ἑσὶ, ἀν' Ἑλληνικὰ ἢ
 μάλλον Λατινικὰ. Ἡθελὰ νὰ ᾖναι μέρος τινὸς *tabulae*
honestae missionis (πίνακος ἀρέσκους ἐντίμου ἀπὸ τῆς
 στρατίας), ὅποια κατὰ καιροὺς εὐρέθησαν ἐν τῇ βο-
 τικοβορείῳ Εὐρώπῃ, ἀλλὰ δὲν δύναμαι ἐκ τῶν δρα-
 μένων γραμμάτων νὰ σχηματίσω λέξιν οὐδεμίαν εἰς
 τοῦτο ἀγνοῶσα.

Πάντα τὰ ἀνω περιγραφέντα ἀρχαῖα ἀπῴκεινται
 ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας τῷ ἐν
 ᾧ παραβρίσκω.

Ε. Α. Πήκας, τῇ 11 Ἰουνίου 1872.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.

Ἀριθ. 423.

(Ὁρ. Πίν. 59)

ΣΕΡΙΝ

Ἐπ[ι] ου

Ἐπ[ι] ος

Ἐπ[ι] ἰσταίου

5

Ἀρισταῖος

Ἐπὶ Θεοφύλου

Ἐπικλῆς Ἐπινίκου

Ἐπὶ Ἡρώδου

Δίκμος Αὐρίδιος

10

Ἐπ[ι] Λευκίου

Πόπλιος Οὐρριος

Ἐπὶ Καλλικλῆ[ος] [τ]ο[υ]

Ἐπὶ Διοκλέους

Εὐδεῖος

15

Ἐπὶ Κοίντου

Ἐπικλῆς Ἐπινίκου

Ἐπὶ Ἀριστο

Ἐπὶ Ζην

Ἐπίγε

20

Ἐπὶ Ἀ

.

Ἐπ[ι] ς

Ἐπ[ι] ους

Ἐπ[ι] ος Ζη-

. του

5 Ἐπὶ ἰστοζένου

. ς [Α]ρισταίου

Ἐπ[ι] νιος

. ς Ἀγ[α]σίου

Ἐπ[ι] ου

. ν

Τὰ τεμάχια τούτου, ὅπου ἀπεικονίσαν ἐπὶ τοῦ πίνακος 59 πανομοιότυπες καὶ μεταγράμματα ἐν ταύτῃ μικροῖς γράμμασι, δὲν εἶναι ἀγνωστον εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ὅσοι πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καταγεγραμμένα ἀναγνώσκουσιν καὶ τὰ λόγου διὰ ἐρανίζονται. Εἶναι τὸ τεμάχιον 578 τὸ ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ τῆς ἐφημερίδος ταύτης δημοσιευθὲν μικροῖς μὲν γράμμασι κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Πιττάκη πανομοιότυπος δὲ κατὰ τὸ ἀπεικόνισμα τοῦ Ἰατρίδου.

Οἱ πλείστοι τῶν ἀναγνώστων βαδίζουσιν παρὰ τὸν ὑπομεινόμενον τὸ ἐν τῷ ἀναγνώσματι τοῦ Πιττάκη καίμενον ὄνομα Κλησέπειτος. Εἰ δὲ καὶ τὸ ὄνομα ὡς ἀρχόντος ὀνομα ἐκρίνεται, ἐπὶ Κλησέπειτου, οὐδεὶς ὡς εἶπε, ὁποῖα τινα ἀρετὰ καίεται ἐν τῷ λίθῳ, ἐξ ὧν προέκυψε τὸ ἐξάβηλον τοῦτο τῆς Ἑλληνικῆς ἀνακαταλογίας. Ὁ δὲ Albert Dumont ἐν τῇ περὶ χρονολογίας τῶν Ἀθηναίων ἀρχόντων δοκιμῇ του (essai sur la chronologie des archontes Athéniens Paris 1870), ὅν καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος τούτου εἰσάγει, ὅτι καὶ τὸ τεμάχιον περιέχονται ἀρχόντων ἐπωνύμων ἀρχόντες, τὰ ὅποια περιέλαβεν εἰς τὸν πίνακα τῶν ἀρχόντων Ἰατρίδης, οἰσιν αὖτε τὸν Πιττάκη τὴν ἀναθήνη καὶ ὑποστὸν ἀναγνώσιν, οὐδ' αὐτὸ τὸ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ πανομοιότυπον ἐξετάσας, καὶ κατεγνώριον αὐτὴν εἰς τὸ δοκιμῶν του (σελ. 53 καὶ 54), σημειώσας μόνον, ὅτι ἀμφιβάλλει περὶ τῆς ὀρθῆς ἀναγνώσεως τοῦ ὀνόματος.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Dumont ὁ ἀρχὼν οὗτος Κλησέπειτος ἀνέκρινεν τὰ ἐτη τῶν ἀρχόντων Θεοφίλου καὶ Ἡρώδου, ἐξ ὧν ὁ μὲν Θεοφίλος τάσσεται εἰς τὸ 62 ἔτος π. Χ. ὁ δὲ Ἡρόδης εἰς τὸ 60, ὡς ἀποδείξει ἐκρηστικῶν περὶ τῶν ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐπωνύμων ἀρχόντων καὶ προαυτῶν ἐλέγχων οὐδωδαιότητα, ἠβελήσαμεν νὰ διδασθῶμεν εἰ δυνατόν ἐκ τοῦ λίθου αὐτοῦ, ὅσοις εἶναι τὸ ἀληθές τοῦ ἀρχόντος τούτου ὀνόματος.

Τὸ τεμάχιον τοῦ λίθου οὐδεὶς αὐτοχρῶς ἐν τῇ καλουμένῃ Στάτῳ τοῦ Ἀδριανῶ, ἐξεταζόμενον διὰ μετὰ προσηκόντες μαρτυρεῖ, ὅτι ἡ στήλη, εἰς ἣν ἀνήκει, ἦν γυμνομένη κατὰ οὐδας. Καὶ τοῦτο δὲν τῷ τεμαχίῳ λείψανον ἐκ δύο σελίδων, οἷσιν διακρίνεται ἀπ' ἀλλήλων, οἷσι τὰ γράμματα τῶν στίχων αὐτῶν δὲν βαίνουσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς βέβαιως. Πρὸς τοὺς τὰ ὀνόματα τὰ ἐν τῇ κατὰ δεξιὰν σελίδι γεγραμμένα τὰ μὲν τῶν ἀρχόντων, ἀναγεγραμμένων κατὰ γενικὴν μετὰ τῆς ἐπὶ ἀρχόντων πρὸς τὰ ἀριστοῦ κατὰ τὴν γράμμα περιτομῶν παραιτῶν τὴν ἀναθήνη αὐτῶν ἀναγεγραμμένων ἀνδρῶν. Ὑπάρχουσι δ' ἐν ἀρχῇ μετὰ τοὺς ἀρχόντας καὶ διαστήματα κενά, ὅσα οὐδεὶς ἄνθρωπος ἀνεγάρφει.

Τὴν θέσιν ταύτην τῶν γραμμάτων, ἐξ ἧς δυνατόν νὰ διακριθῶσι καὶ αἱ σελίδες ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν στίχων ἐν τῇ κατὰ δεξιὰν σελίδι καὶ τὰ κενὰ διαστήματα, δὲν ἐρύλαεν ἄκριβος τὸ πρότερον πανομοιότυπον ὁ δὲ Πιττάκης οὐ μόνον τὰς σελίδας διὰ δέκρινεν, ἀλλὰ καὶ τὸν μετὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ συνθέτων ὀνομάτων τῶν ἀνδρῶν, τῶν ἀναγεγραμμένων μετὰ τοὺς ἀρχόντας, τὴν πρόθεσιν ἐπὶ ἐξελάθεν ὡς προσεγγεγέλλουσιν ἀρχόντος ὄνομα καὶ οὕτως ἐν τῇ 3 στίχῳ τοῦ ἀντιγράφου αὐτοῦ (ἀνω. στίχ. 7) ἐκ τοῦ Ἑπικλῆς Ἑπινίκου ἐγενήθη τὸ πρωτοφανές καὶ ἀνέκρινον ἐπὶ Κλησέπειτου καὶ ἐν τῷ στίχῳ 12 (16) τὸ ἐπὶ Κλησῶ . . . καὶ ἐν τῷ 15 στίχῳ (19) τὸ ἐπὶ Γε . . . , ὅπως περιέλαβεν ἀνεξετάστως ὁ κύριος Dumont εἰς τὴν ἄλλαν πολυτίμητον πραγματείαν του καὶ ἠσχέρισεν αὐτὴν οὐχὶ μικρὸν. Τούτων ἕνεκα ἐκρίναμεν καλὴν νὰ δημοσιευθῇ ἐκ νέου τὸ τεμάχιον, ἵνα διακριθῶσι τὰ ἐσφαλμένα.

Κατὰ τὴν ἀκριβῆ ἀντιγραφὴν καὶ ὁρῶν ἀνάγνωσιν τοῦ τεμαχίου τὰ ἐν τῇ κατὰ δεξιὰν σελίδι κολοβά καὶ πλήρη ὀνόματα τὰ κατὰ γενικὴν μετὰ τῆς ἐπὶ ἐκτερέμμενα, εἰτε ἀρχόντων ἐπωνύμων εἶναι ταῦτα εἰτε καὶ ἄλλης ἀρχῆς, εἶναι τὰ ἑξῆς:

- στίχ. 2 ἐπὶ
 » 4 ἐπὶ Ἰσταίου, ἴσως Ἀρισταίου
 » 6 ἐπὶ Θεοφίλου
 » 8 ἐπὶ Ἡρώδου
 » 10 ἐπὶ Λευκίου
 » 12 ἐπὶ Καλλιφάντος, οὐχὶ Καλλιφάντος
 » 13 ἐπὶ Διοκλέους, ἀναμειβόλου
 » 15 ἐπὶ Κείνου
 » 17 ἐπὶ Ἀριστοῦ. [οὐχὶ] Ἀριστοῦ, οὐτε Ἀριστοῦ.
 » 18 ἐπὶ Ζην . . .
 » 20 ἐπὶ Ἀ . . .

Οὕτως ἐξοβελίζονται ἐκ τῆς ἐν τῷ τεμαχίῳ ἀναγεγραφῆς τὰ ἐπὶ Κλησέπειτου καὶ ἀντικεινίσταται ὁ μετὰ τὸν ἀρχόντα Θεοφίλου ἀναγεγραμμένος ἄνθρωπος Ἑπικλῆς Ἑπινίκου, ὅστις ἦν ἀναγεγραμμένος καὶ (στίχ. 16) μετὰ τὸν ἀρχόντα Κείνου. Ἐξοβελίζονται δὲ καὶ ἐκ τῆς σειράς τῶν ἀρχόντων ὁ Κλησέπειτος καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀντικεινίσταται. Ἐπειδὴ αὖτε τῶν ἀρχόντων ἐπωνύμων συνέψαται τὰ ἐτη τῶν ἀρχόντων Θεοφίλου καὶ Ἡρώδου καὶ ἐστῆριξε τὴν τοῦ Dumont ἀνάγνωσιν, ὅτι αἱ μετὰ τῆς ἐπὶ ἀναγεγραμμένοι ἄνθρωποι ἐν τῷ τεμαχίῳ εἶναι ἀρχόντες ἐπωνύμοι, ἔπαυται, ὅτι καὶ ἡ ἀνάγνωσις αὕτη ἀνατρέπεται. Ἀλλ' ἡμεῖς προσέβημεν ἐν τῷ στίχῳ νὰ ἀναπείσωμεν τὴν εἰσαγωγή ταύτην ἀπὸ τῆς διορθώσεως τὰ ἐσφαλμένα, δὲν ἀμφισβητούμεν, ὅτι καὶ ὁ κύριος Dumont θέλει ἀνέβρει ἄλλον τινὰ λόγον, ἵνα ἀποδείξῃ καὶ στήριξῃ τὴν πολυτίμητον ταύτην εὐαίαν.

Θ) αἱ δὲ προσλάβαι καὶ τὸν ἄρχοντα Κόνιντον (στίχ. 11), ὅστις ἀνέσθαι πῶς παρημελήθη, ἐνῶ ἐν τῷ αὐτῷ ῥάτῳ τοῦ Πιττάκη (στίχ. 12), καθὼς ἐπὶ τοῦ λίθου, κτλ. εὐκρινῶς ἐπὶ Κόνιντου.

Τὰς ἐν τῇ ἀριστοτέρῃ σελίδι λεγόμενα ἐν τῶν ἀρχόντων εἶναι πάντα κοινὰ ἀλλ' οὐκ ἀντιδιακρινόμενα καὶ ἴσα. Σὺν αὐτῇ στήλῃ κοινὰ φαίνεται, τὸ ἀρχόντος καὶ αὐτὸς γνωστὸν ὄνομα Ἀριστοτέλους (CIG. 255). ἐν δὲ τῇ ἐπιγνῆ μετ' αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ἀναγορευμένης . . . ἡ Ἀνατολή, ἐκ δὲ ἑλθὼς ἀντὶ τοῦ πρώτου (Ἄμρα) ἐκ τοῦ σαρκεύ (Ἄμρδα). Ὅνομα ἀνδρὸς βραχυτέρου μετὰ τοῦ αὐτοῦ πατρωνυμίου, φαίνεται, εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ ὅτι οὗτος μετὰ

τὸν ἑρχόμενον, οὗ ἐκλήθησαν μόνον τὰ . . . ἄνθρωποι.

Τὴν ἀρχὴν ἡ ἐπιμέλειαν διαχειρίσασθαι οἱ ἀδελφοί, οἵτινες ἔχουν αὐτὸν καὶ ἀρόγοντα διαχειριστάμενον, τὴν στήλην, ἐπὶ μετὰ τοῦ ἀσέλῳ. Ἄξιον δὲ προσέχειν εἶναι, ἐπὶ μετὰ τοὺς ἀρόγοντας καθήκοντα (στφ., 12) καὶ ἄριστον (στψ., 17) αἱ θέσεις μὴ εἶναι ἐπὶ τὸ ἅλιν κεναί. Τοῦτο σημαίνει μὴ ἵσως, ἐπεὶ οὐδεὶς ἀνὴρ ἐπὶ τὴν ἀρόγονταν τούτων ἐκρηκτικὴν ἐπὶ δὲ ἐκρηκτικὴν, ἀλλὰ ὅλῳν ὑπερβαίνει συνηθῶς, συνηθὴ τὴν αἰσῶν τὴν ἀρόγονταν καὶ διαχειρίσασθαι τὴν ὑπόλειαν, μὴ οἱ ἀρόγοντες Θεόφρωνος καὶ Ἡρώδους ἤσαν οἱ εἰς ἀείδωσαν μετὰ ἄλλων.

¹Ap0. 424.

(Op. π/v. 59).

• ἐν κιβωτίῳ, ῥάκος, [κινδυν διασφάντη] ἱερωνύμου γυνή Ἀχαρνέως πικρὸν ἔχοντα χρυσά • ῥάκος, κατάστικτος ἐν κιβωτίῳ χειρῶν ἐνών, ἐπισπαστός • Μετὰ ταῦτα ἀπέθικεν • ῥάκος ἀνεκράτης διαβίου

γυνή - χιτῶ) να στόππινον ῥάκεις Ἡ γήσιλλα - χιτῶνα στ

ὑππ[ι]νον ῥάκος Φαναγόρα - κατάρτι[σ]τον Ἀριστομάχ

η· χιτω]νίσκον λευκόν Τελεσώ· χιτωνίσκον βατραχε-

...[α]κος Καλλιστράτου Ὁρ[θ]αν γυνή· ἀνάθημα πο

κίλον], ζ ὡ μ α λευκὸν ἢ αὐτὴ Κελλίπη . χιτ[ρονίσκον με-

αλο]υργή ῥάκος, χιτῶνα στύππεινον ἢ αὐτῇ Καλλιίππ-
· χιτῶνίσκον χλαυκεῖον· χιτῶνίσκον [παρ]οικίαν.

· χιτ[ων]ίσκον γλαυκεῖον, κιθωνίσκον (παραλουργ-
παραπρίκιλον ἢ αὐτὴ ὁμοίος Κελλί, πρίκιλον αὐτὴ)

η ημερομηνία που η αυτή η ρακός Καλλιστράτου του Α-
φιδνέου : θ ώ ρ α κ α κατέστηκε 'Ηδ[?] Φεβ[?]

γίνων χιτώννα ὀπίκος Ἑλληνίς - τούτῳ[μ]α ἀνέστηναι

κος, κεκρύφαλον ποικίλῳ Μένυλλ[α]ζ[ε]θ[ε] λ[α]λ[α]ν

...ον περιήγητον χειριδωτόν Μυνησιωτάτην Αλφειο...

του · χιτωνίσκον βατραχιόδον περιποιήσαν ὁ δάκτο-

ς Μυρρίνη - τρύφημα Φανοδίκτη Νεάνδρου - κατήστικτ.

ῥάκος ἢ αὐτὴ· χιτωνίσκον ἀνδρεῖον ῥάκος Φαινί-

πη· χιτώνισιν στόπκινον κατὰ στ[ί]κτον, κάνδυν, τὸ ἄ-

α λ μ α ἔ χ ε ι, Μ ὁ σ χ ο υ θυγάτηρ Λαωί[θέου] γυνή δ

KEV:

[illegible]

ταύθ' ἀποκαταστήσει· καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ
ἐκτελέσουσιν πάντα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.

Παρθενώνας, έχει πάχος 13 εκατοστά

Τὸ λείψανον τὸ δημοσιευόμενον ἐνταῦθα μετὰ πινυ-
μοιοτύπου δὲν προσθέτει μὲν νέα ἄρθρα εἰς τὰ γνωστά
τῶν ἀναγραφῶν τοῦ εἶδους τούτου, ἀλλὰ σαφηνίζει
καὶ διορθώνει τινὰ ἄλλου λειψάνου τῶν ἀναγραφῶν
τούτων ἀσαφὴ ὄντα καὶ ἀκριβεστάλα μὲν ἢ μὴ ὀρθῶς
ἀναγνωσθέντα.

Τὸ τεμάχιον τῆς στήλης, ἐφ' οὗ ἀναγινώσκεται, εὗρίθη τῷ 1865 παρὰ τὸ Κιμῶνιον τείχος κατὰ τὴν μεσημβρινοδυτικὴν γωνίαν τοῦ Παρθενώου καὶ καί

ταί έκτοτε ἐπὶ τῶν βασιλείων τοῦ βράχου τῶν προ τοῦ
Περσικοῦ, ἔχει πάχος 13 ἑκατοστὰ, εἶναι παντὶ
χρόνῳ τετραγωνομενόν, διαστέλλει δὲ καὶ ἐν τῇ ἀντιθέτῳ
πλευρᾷ σπορικὴν γράμματα, ἧς ὅν γίνεται καταγρα-
φή, οὗ τὴ στήλη εἰς τὸν ἀντικεῖ, εἶχε καὶ τὰς δύο
πλευράς γραμμισμένης. Εἶναι δὲ τὸ τεμάχιον ἐν λί-
θου παντελικοῦ καὶ εἶναι ἴσως τὸ πρῶτον τεμάχιον
στήλης λίθου παντελικοῦ ἀνηκούσης εἰς τὰς ἀναγραφ-
ὰς ἐνδημάτων, κοσμημάτων κ.τ.τ. τὸν ἀνακεῖμενον

ἐν τῇ Ἀκροπόλει Βραυρονείῳ (ἔρ. Michaelis d. Parth. σελ. 308 καὶ 312. Col. 2).

Τὰ γράμματα εἶναι εὐκρινὴ καὶ ὁρατὰ, βαίνουσι δὲ ἀκριβῶς στοιχίδον. Ἡ στήλη, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ τεμάχιον, γράμμεν κατὰ ἀριστεράν ὄλιγα τινὰ λείψανα ἐκ μιᾶς σελίδος, πλείστα ἐσώθησαν κατὰ δεξιὰν ἐξ ἄλλης σελίδος, ἐν οἷς λείπει κατ' ἀποκοπὴν γαγραμμένοι δὲν ὑπάρχουσιν (πρὸς. στ. 43). Ἡ σελίς, εἰς ἣν ἀνήκει τὴ κατὰ δεξιὰν λείψανα, περιέχει ἐν ἑκάστῳ στίχῳ 40 γράμματα, ὡς γίνεται καταρᾶνς ἐκ τῆς ἀναριθμητικῆς συμπληρώσεως τῶν στίχων. Καὶ τὸ ἐξ Ἀθηνῶν ἐν τῷ Πραγματικῷ μουσεῖῳ ὑπάρχον τεμάχιον τῶν ἀναγραφῶν τοῦ εἰδους τοῦτου, τὸ περιεχόμενον τῶν CIG ἀρ. 455, ἀνήκει εἰς στήλην κατὰ σελίδος γαγραμμένην καὶ μὴ ἔχουσαν λείψεις συντηρημένην, ἥ δὲ κατὰ δεξιὰν σωζομένη σελίς περιέχει ἐν ἑκάστῳ στίχῳ ὡραυτοῦ 40 γράμματα· ἀλλ' ἐν καὶ τὸ τεμάχιον αὐτὸ εἶναι πεντακτίον λίθου, ἔχει ἴσον τὸ πάχος, εἰς ἣν καὶ ἐν ἀντιθέτῳ πλευρῶν γαγραμμένην, δύναται νὰ ἴδῃ φωνῶν ἄλλοι, πλησίον τοῦ μουσείου ἐκείνου διαμένοντες. Ἰσως τὰ τεμάχια εἶναι ἐκ τῆς αὐτῆς στήλης.

Τὰ ἐν τῷ τεμαχίῳ σωσθέντα λείψανα εἶναι τὸ τέλος τῆς ἀναγραφῆς· γὰρ τινὲς γραμμάτων μένει μέγα διαστῆμα ἐν τῷ λίθῳ κατὰ τὴν τῶν δύο σελίδων καὶ τὸ ἐπιλοιπὸν μέρος τοῦ ἀνωκαίου στίχου τῆς κατὰ δεξιὰν σελίδος. Καὶ ἡ μετὰ ταῦτα αὐτῆς στήλης ἦν ἡ ὁπισθεν, ἥ δὲ ἀναγραφὴ ῥαγίτε ἐν τῇ ἐτέρᾳ πλευρᾷ ἀπὸ τῶν κοσμημάτων, καὶ πρὸς ἑξέ- νετο ἥδη γνωστὸν ἐξ ἄλλου τεμαχίου, ὅτις ἐκ τῆς ἀνω γωνίας στήλης τῶν ἀναγραφῶν τοῦ εἰδους τοῦτου ἔχουσι γαγραμμένης τὰς δύο πλευράς, ὁμοιωμένης ὑπὸ Πιστάκη ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ (ἀρ. 1421 καὶ 3411 π. Α').

Τὰ ἐκ τῆς κατὰ δεξιὰν σελίδος λείψανα περιέχονται πάντα ἐν τῇ δευτέρᾳ σελίδι ἀπὸ τοῦ 5 στίχου μέχρι τοῦ 29 τοῦ τεμαχίου, ὅπου ἐδημοσιεύθη μικροῖς γράμμασι καὶ πανομοιότυποις ἐν τῇ Α. Π. τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐν ἀριθμῷ 413 καὶ ὑπὸ Ῥαγκαβῆ (Α. Π. 863) καὶ ὑπὸ Le Bas (Inscr. gr. et lat. ἀρ. 232). Ἀντιγραφόμενα δὲ πρὸς τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων τοῦ τεμαχίου ἐκείνου συμπληροῦνται μὲν πάντα, διορθοῦσι δὲ καὶ συμπληροῦσι τὰ ἐξ ἡμῶν ὁρθῶς ἡ ἐκλιπῶς ἔχοντα καὶ ἐν τοῖς ἀκριβέστεροις τῶν ἀντιγράφων.

Ἐν τῷ 9 στίχῳ τοῦ τεμαχίου τοῦτου ἀναγνώσκειται εὐκρινῶς ζῶμα λευκόν, ὡς ἀνέγνωσεν ὁ Le Bas ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐκείνῳ ἀντι τοῦ ζῶμα λευκόν, ὅπου παρέστη ὁ Ῥαγκαβῆς.

Ἐν τῷ 13 στίχῳ καίτοι εὐκρινὲς θῶρα κακὰ τὰ πικτοῦ, ὡς ἀνέγνωσεν ὁ Le Bas ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐκείνῳ, ἀντι τοῦ ῥακος κατιστόκτου, ὅπου παρέστη ὁ Ῥαγκαβῆς καὶ ἐποτίσθησεν ὁ Michaelis.

Ἐν τῷ αὐτῷ στίχῳ τοῦ τεμαχίου τοῦτου καίτοι σαφῶς Π Δ Υ . . . Φ Ρ Ε Α . . . ἡτοι σαρξ Δ, ὡς ἔχει τὸ τῆς ἐφημερίδος πανομοιότυπον τοῦ τεμαχίου ἐκείνου, ὅπου ὁδηγεῖ εἰς τὸ Πέλλη Φρεαζρίου, ἀντι τοῦ ἡ αὐτῇ Φρεαζρίου, ὅπου εἰσῆλθον εἰς τὸν λίθον ἐκ διορθώσεως.

Ἐν τῷ 14 στίχῳ ἀναγνώσκειται εὐκρινῶς Θ α λ λ ις τ ῶ ρ ῆ μ α, εἰς δὲ ὁδηγεῖ καὶ τὸ τῆς ἐφημερίδος πανομοιότυπον τοῦ τεμαχίου ἐκείνου, ἀντι τοῦ Καλλιστράτης, ὅπου ἀναγνώσθη ὑπὸ Le Bas καὶ Ῥαγκαβῆ καὶ μαρτυρεῖ ἐξ αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὸ λεικόν τῶν κυρίων ὁματιῶν.

Ἐν τῷ 15 στίχῳ ἀναγνώσκειται εὐκρινῶς ἐν τῷ τεμαχίῳ τοῦτου κεφάλαιον ποικίλων Μί ν υ λ α θ α λ λ ο υ, ἀντι τοῦ κεφάλαιον ποικίλων Πέλλη Ὀνάτου, ὅπου παρέχει ὁ Le Bas, τὸ δὲ πανομοιότυπον τῆς ἐφημερίδος καὶ ὁ Ῥαγκαβῆς ἀπινύσσει κενὰς τὰς θέσεις.

Ἐν τῷ 16 στίχῳ τοῦ τεμαχίου τοῦτου ἀναγνώσκειται εὐκρινῶς Μ ν σ ι σ τ ῶ ρ α τ η ἀντι τοῦ Ὀνησιπράτη, ὅπου παρέχει ὁ Le Bas, ἡ [Αὐσιπράτης ὡς συμπληροῖ ὁ Ῥαγκαβῆς.

Ἐν τῷ 21 στίχῳ τελευταίῳ ἀναγνώσκειται ἐν τῷ τεμαχίῳ τοῦτου εὐκρινῶς [τ ὸ γ α λ μ α ἔ χ ε ι Μ ὸ ς χ ο υ θ υ γ ᾶ τ η ρ, ἀντι τοῦ ἀγάλμα Τεμνοθεῶς θυγάτηρ, ὅπου ἔχει ὁ Le Bas, καὶ τῶν ἀσυναρτήτων γραμμάτων, ἅτινα παρέχει ὁ Ῥαγκαβῆς καὶ τὸ πανομοιότυπον τῆς ἐφημερίδος ἐκ τοῦ τεμαχίου ἐκείνου. Τέλος τὸ ἐν τῷ 3 στίχῳ συμπληρωθὲν εὐστειδωτὸς εἶναι ἡ ἐν τῷ τεμαχίῳ ἐκείνῳ ὁρθῇ ἀναγνώσει ἀντι τῶν εἰκασίων εὐστειρπτος (Ῥαγκ.) ἡ εὐστειρπτος (Le Bas).

Ἡ στήλη, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ τεμάχιον, ἔνεκα τῆς βραχυτέρας ἀναγραφῆς εἶναι προφανῶς ἀρχαιότερα τῆς στήλης, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ τεμάχιον 113, οὗ τὸ περιεχόμενον ἐν ἑτέρᾳ πλευρᾷ (ἀρ. Ἐφημ. 414, Ῥαγκ. 863h, Le Bas 224) καταβαίνει μέχρι τοῦ ἀρχοντος Εὐαίνετου, ἐκ τῆς Ὀλυμπιάδος 111, 2 (335 π. Χ.). Ἀλλ' ἔνεκα τῆς περὶ ὁρθογραφίας τῆς ἐπιγραφῆς ἐν τῷ τεμαχίῳ, ἡ στήλη δὲν δύναται νὰ ἴσται ἀρχαιότερα τῆς 106 Ὀλυμπιάδος εἴτε τοῦ εἰσους 356 π. Χ.

Dr. E. F. PATIARIS.

(Ἐξεδόθη 12 Ἀπριλίου 1872).

Α Σ Τ
 Κ Α Ι Τ Ο Υ
 Η Τ Η Ν Σ Υ Μ Μ Α Χ Ι
 Α Σ Υ Ν Γ Ρ Α Φ Α Ε Ι Δ Ε
 Ν Υ Ν Α Γ Χ Α Σ Ο Π Ο Ρ Α Ι Α
 Ι Ν Ε Ν Ε Κ Α Τ Ε Ρ Ε Ι Τ Ε
 Ο Λ Ε Γ Ε Ρ Α Ν Α Ν Ε Ο Σ Θ Α Ι Δ Ε Τ
 Ο Ν Ο Ρ Κ Ο Ν Κ Α Τ Α Τ Η Ν Ο Λ Υ Μ Μ Π
 Ι Α Δ Α Ε Κ Α Σ Τ Η Ν Τ Α Σ Α Ρ Χ Α Σ Ο
 Μ Ν Υ Ο Υ Ρ Α Σ Ο Π Ο Τ Ε Ρ Ο Ι Δ Α Μ Γ
 Α Ρ Α Β Α Ι Ν Σ Ι Ν Τ Α Σ Σ Υ Ν Θ Η Κ
 Α Σ Α Π Ο Τ Ι Ν Ε Ι Ν Τ Α Δ Ε Κ Α Τ Α Λ
 Α Ν Τ Α Τ Ω Ν Δ Ε Δ Ε Κ Α Τ Α Λ Α Ν Τ Ω
 Ν Τ Ο Ε Π Ι Δ Ε Κ Α Τ Ο Ν Ι Ε Ρ Ο Ν Ε Ι
 Ν Α Ι Τ Ο Υ Α Π Ο Λ Λ Ο Σ Α Ν Α Γ Ρ
 Α Ψ Α Ι Δ Ε Τ Α Σ Σ Υ Ν Θ Η Κ Α Σ Ε Ν Σ
 Τ Η Λ Ε Ι Ε Ρ Ε Τ Ρ Ι Α Σ Μ Ε Ν Α Μ Α Ρ
 Υ Ν Ο Ο Ι Ι Σ Σ Τ Ι Α Ι Α Σ Δ Ε Π Ι Κ
 Η Ν Α Ι Ω Ι Ε Ν Τ Ο Ι Ι Ε Ρ Ο Ι

App. Expose. Fin. A. C. 15.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

ΑΟΟ
 ΟΝΑΗ
 ΠΑΝΕΡΕ
 ΝΔΕΓΩΝΚΑ
 ΩΝΔΕΙΟΤΙΑΝΕΧΗΑΓΑΘΟ
 ΕΤΗΝΟΥΛΗΚΑΙΤΩΙΔΗΜΩ
 ΑΙΓΡΟΕΕΝΟΝΚΑΙΕΥΕΓΕΤΗ
 ΤΟΥΔΗΜΟΥΤΟΥΕΡΕΤΡΙΕΩΝΑΥ
 ΝΚΑΙΕΤΓΟΥΝΟΥΣΚΑΙΕΙΝΑ
 ΟΙΣΓΗΣΚΑΙΟΙΚΙΑΣΕΝΚ
 ΙΝΚΑΙΑΣΥΛΙΑΝΚΑΡΟΛΕΜ
 ΙΡΗΝΗΣΚΑΙΑΤΕΛΕΙΑΝΕΙ
 ΣΑΓΟΝΤΙΚΑΙΕΞΑΓΟΝΤΙΚ
 ΕΡΚΑΙΤΟΙΣΑΛΛΟΙΣΕΡΕΤ
 ΙΚΑΙΓΡΟΣΟΔΟΝΠΡΟΣΤΗΝΒΟ
 ΚΑΙΤΟΝΔΗΜΟΝΠΡΟΤΟΙΣΜ
 ΑΙΕΡΑΚΑΙΓΡΟΕΔΡΙΑΝΕΝΠΑ
 ΙΤΟΙΣΑΙΩΣΙΟΙΣΟΛΗΜΟΣΤΙ
 ΙΑΝΑΓΡΑΨΑΙΔΕΤΟΔΕΤΟΥΗ
 ΙΣΜΑΕΝΣΤΗΛΗΙΛΙΘΙΝΗΚΑΙ
 ΤΗΣΑΙΕΝΤΩΙΕΡΩΙΤΟΥΑΡΟΛ
 ΑΣΤΟΥΔΑΦΝΗΦΟΡΟΥ

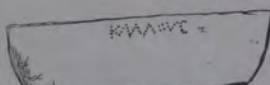
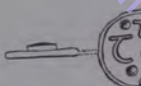
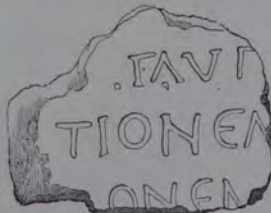
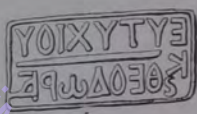
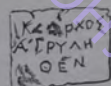
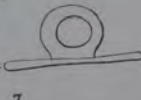
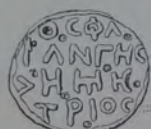
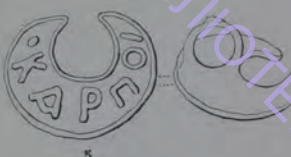
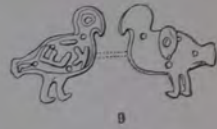
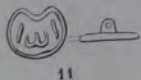
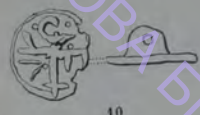
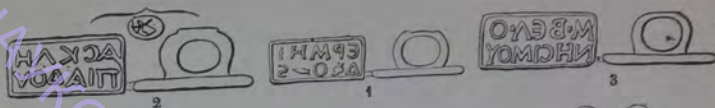
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

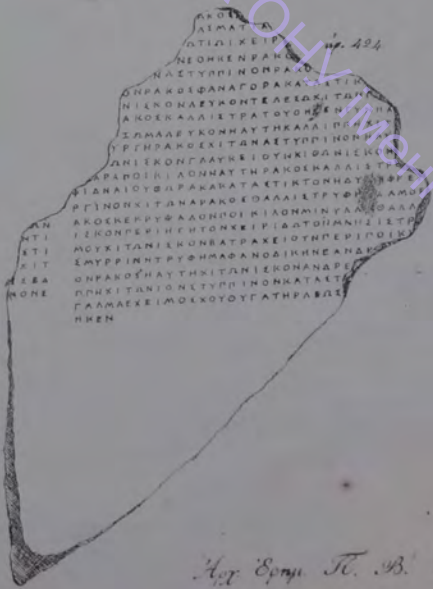
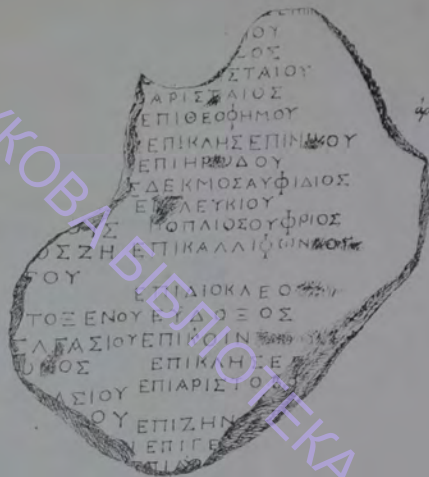
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

26/09/25

904197

НБ ОНУ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ОДЕСЬКОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ОДЕСЬКА

560563
32-846

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ імені І. І. МЕЧНИКОВА